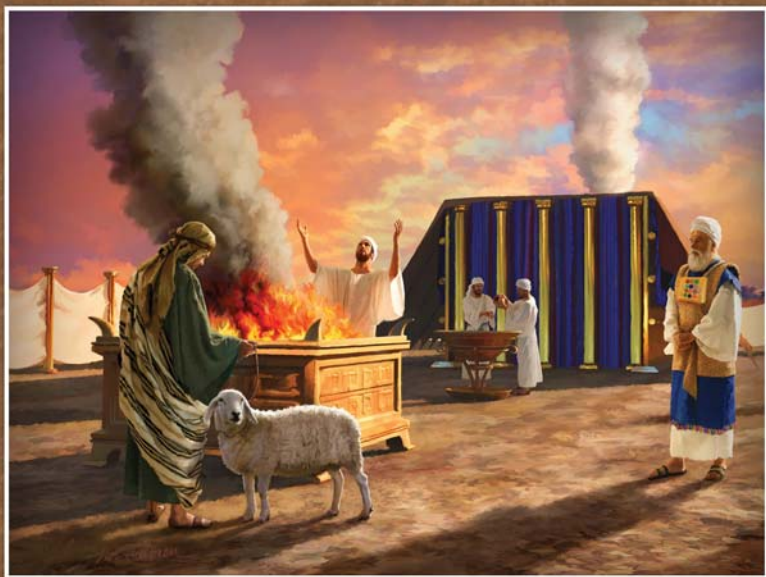

Täiskasvanute hingamispäevakooli õppetükid

Pühamu

Martin Pröbstle

oktoober, november, detsember
2013

Originaali tiitel:
Martin Pröbstle
The Sanctuary

Martin Pröbstle
Pühamu

Tõlge: AKEL 2013
Tõlkija: Mall Kaaver
Toimetajad: Andres Ploompuu, Ly Kaasik
Kujundaja: Indrek Ploompuu

Trükkis: Vali Press

Sissejuhatus

Pilt lunastusest

Pole kahtlustki, et kõige avalikumaks said Jumala iseloom ja armastus ristil, kus Issand ohverdas ennast Jeesuse Kristuse isikus patuohvriks ühe maailma pattude eest, milles alguses ei olnud pattu. Selleks, et aidata meil paremini mõista, mida see suur ohver tähendas, rajas Jumal maapealse pühamu, lunastusplaani piltliku esitluse. See maapealne pühamu on ikkagi ainult näidis taevasest pühamust, mis on Jumala kohaloleku ja Tema tegevuse tõeline keskus universumis.

Siis, kui Jumal rajas maa peale pühamu, kasutas Ta seda õppevahendina. Iisraellaste pühamu ja selle teenistused tegid nähtavaks tähtsad tõesed lunastusest, Jumala iseloomust ja patu tegelikust meelsusest.

Pühamu oli šablooniks – eeskujuks –, mis aitab meil mõista Jeesust meie ohvri ja ülempreestrina. Siis, kui Ristija Johannes rääkis oma järelkäijatele, et Jeesus oli “Jumala Tall, kes kannab ära maailma patu” (Jh 1:29, 36), said nad aru, mida ta silmas pidas, sest pühamu tegi selle neile arusaadavaks. Pauluse kiri heebrealastele eeldas vana-aja preestriteenistuse tundmist niivõrd, et kirja esialgsed saajad suutsid hoomata, mida Jeesus nende heaks taevas tegemas oli. Pühamust tuttavaid mõisteid kasutati sellekski, et õpetada kristliku elu kohta käivaid tõesid. Lühidalt, pühamu põhijoonte tundmine oli aluseks uuele sõnumile päästest Kristuses.

Ometi unustati pühamu sõnum kristliku ajajärgu valdavas osas üsna ära. Alles 19. sajandi keskpaiku, mil seitsmenda päeva adventistid hakkasid uuesti väärtustama Jumala lunastustöö musternäidist, sealhulgas sõnumit enne Kristuse tulekut toimuvast kohtust, hakati uuesti tutvustama pühamut.

“Pühamu oli võtmeks, mis avas 1844. aasta pettumuse saladuse. See avas terve tõe süsteemi ning näitas, et Jumala käsi oli juhtinud suurt adventliikumist. See paljastas ühtaegu ka ajakohased ülesanded ja näitas Jumala rahvale kätte tema koha ja töö.” – Ellen G. White, *Suur võitlus*, lk 423.

Pühamust ja Kristuse preesterlikust teenistusest kui tõe terviksüsteemi võtmest sai alus seitsmenda päeva adventistide usule, ja see jääb selleks nüüdki. Tõsiasi on, et pühamu sõnum on adventistide *ainulaadne* õpetus. Samas aga pole seitsmenda päeva adventistide koguduse ühegi teise õpetuse (võimalik, et hingamispäevale tuleb teha erand) suhtes esitatud niipalju väljakutseid. Kuid see on aastatepikkustele väljakutsetele vastu pidanud ja

enamgi veel – väljakutsed on suurendanud meie arusaamist sellest üliolulisest õpetusest ning muutnud tugevamaks meie arusaamise lunastusest.

Ellen G. White soovitas meil pöörata suurimat tähelepanu pühamule, kuna “pühamu taevas on Kristuse töö keskuseks inimeste heaks. See tõde puudutab igat inimest, kes maa peal elab. Pühamu teenistuse mõistmine lubab heita pilgu lunastusplaani kuni aegade lõpuni ning ilmutab meile õiguse ja patu vahelise võitluse edukat lõppu. On äärmiselt tähtis, et kõik uuriksid neid tõdesid põhjalikult.” – *Suur võitlus*, lk 488. Nii saame “osutada usku, mida nõuab meie aeg” ja “täita kohustust, mille Jumal on määranud meil täita”. – *Suur võitlus*, lk 488.

Pühamu paljastab Jumala südame. Pühamu uurimine lähendab meid Kõigekõrgemale ja Päästja iseloomule ning süvendab meie isiklikku suhet Temaga.

Sellest ongi meie käesoleva veerandaasta õppetükk: Jumala pühamust – nii mudelist kui ka taevasest originaalist.

Martin Pröbstle elab koos naise Marianne ja kahe pojaga – Maxi ja Jonathanaiga – Austrias. Martin on Austrias asuva Schloss Bogenhofeni Seminari õppejõud heebrea Piibli alal.

Taevane pühamu

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: Jr 23:23, 24; Ps 89:15; Ilm 4. ja 5. peatükk; Ps 11:4 – 7; 5Ms 25:1; Hb 8:1, 2.

Meespeetav tekst: “Siis kuule taevast, oma asupaigast, nende palvet ja anumist, tee neile õigust” (1Kn 8:49).

“Kus Jumal elab?”

Kuue-aastase süütu küsimus võib olla üsna nõutusttekitav. See küsimus võib kiiresti viia palju keerulisemate küsimusteni nagu “Juhul, kui Jumal elab ühes kohas, kuidas on siis võimalik, et Ta on igal pool?” või “Kas Jumal vajab eluaset?” või “Juhul, kui Ta ei vaja seda, siis miks Tal see on?” või “Juhul, kui Tal see on, siis miks Tal seda vaja on?”

Head küsimused ning selle vähese põhjal, mida me teame (ja rohkemat me ei tea), polegi neile lihtne vastata.

Igatahes saame öelda seda, mida teame. Seitsmenda päeva adventistidena teame Piibli põhjal, et Jumal elab taevas, et Ta tegutseb aktiivselt “seal ülal” meie heaks ning et Tema tegevuse keskuseks on taevane pühamu.

Pühakiri ütleb selgesõnaliselt: taevane pühamu on reaalne paik ning sellest saame õppida tõesid meie Jumala iseloomu ja tegevuse kohta. Nii-siis heidab käesolev nädal valgusvihu taevasele pühamule ja sellele, mida Jumal seal meie heaks teeb, sest see, mida Ta pühamus teeb, on tõepoolest meie heaks.

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 5. oktoobriks.

Ütleme sageli, et “Jumal on igal pool”. Või et Ta on “kõikjalolev”, mis tähendab, et Ta on terves universumis olemas. “Kas ma ainult ligidal olen Jumal,... aga kaugemal ei olegi Jumal? Kas see pole mina, kes täidab taeva ja maa” (Jr 23:23,24). Taavetki mõistis, et mitte ükski ei saa pakku pugeda (Ps 139). Tõepoolest, Jumal “ei ole kaugel ühestki meist” nagu väidab Paulus, vähemalt vaimses mõistes (Ap 17:27, 28).

Jumala kõikjalolemise omadust täiendab Tema igavene olemasolu. Jumalal ei ole algust ega lõppu (Ps 90:2). Ta on alati olnud ja saab alati olema (Jd 1:25).

Loe 1Kn 8:49 ja Ps 102:20. Mida õpetavad need salmid meile selle paiga kohta, kus Jumal elab? Kuidas tuleb meil mõista, mida see tähendab? Kas saame seda mõista?

Pühakiri on täis avaldusi sellest, et Jumala elukoht on taevas (1Kn 8:30, 43, 49). Kas see tähendab, et Jumal on rohkem taevas kui kuskil mujal? Ilmselt, Jumal elab taevas eriliselt oma aulises olekus ja ehedas pühaduses. Jumala olemasolu suurim avaldumine toimub taevas.

Siiski on erinevus Jumala “üleüldise kohalolu” ja Tema “erilise kohalolu” vahel. Jumal on üleüldiselt kohal igal pool; ometi ilmutab Ta ennast eriliselt taevas ja – nagu näeme – taevases pühamus.

Mõistagi tuleb märkida, et meie arusaamisvõime Tema füüsilisest olemusest on piiratud. Tema on Vaim (Jh 4:24) ja seda olles ei mahuta Teda ükski struktuur ega dimensioon (1Kn 8:27). Nimelt nii esitleb Piibel taevast (Jh 14:1 – 3) ja taevast pühamut – kui tegelikke kohti (Hb 8:2), kus Jumalat näha saab (Ap 7:55, 56; Ilm 4:2, 3). Meil tuleb uskuda, et just taevas ja taevane pühamu on kohad, kus Jumal alandub kohtuma oma looduga.

Meil on mitmeid asju raske ette kujutada või mõista, nagu näiteks Jumala eluase. Ometi ütleb Piibel, et see eluase on tegelik. Kuidas saame õppida usaldama kõiges seda, mida Piibel meile õpetab, vaatamata sellele, kui raske on seda vahel mõista? Miks on meie jaoks tähtis õppida usaldama isegi siis, kui me ei mõista?

Loe Ps 47:7 – 10; 93:1, 2; 103:19. Mida annavad need salmid meile teada Jumala ja Tema trooni kohta?

Piiblis esineb palju nägemusi taevasest troonist. Enamasti kirjeldavad need taevast koosolekut, kuningatroonil Jumal. Huvitav küll, tavaliselt on neil koosolekutel kõne all inimkonna asjad; harilikult näeme Jumalat seal tegutsemas õigete heaks või kõnelemas õigete eest.

Piibel räägib Jumalast ka kui suveräänist. Näiteks on Issanda kuninglikkus korduv teema psalmide raamatus. Jumal on Kuningas taevas, kuid mitte ainult seal – Ta on “kogu ilmamaa kuningas” (Ps 47:8) ja mitte üksnes tulevikus, vaid juba siin ja nüüd (Ps 93:2).

Tõsiasi, et Jumala troon asub taevas, saab teha mitu järeldust. Üks neist on, et Jumal on sõltumatu ja kogu muust universumist ülem.

Loe Ps 89:5; 97:2. Mida õpetavad need salmid meile Jumala iseloomu kohta ja selle kohta, kuidas Ta valitseb?

Jumala valitsemises on ühtaegu koos õigus ja õiglus ning armastus ja ustavus. Need kõlbelised väärtused kirjeldavad seda, kuidas Ta toimetab inimmaailmas, ning kriipsutavad alla Tema positsiooni kogu universumis. Need väärtused, mis võtavad kokku Tema valitsemise, on needsamad, mida Ta soovib, et Tema rahvas oma elus ilmutaks (Mi 6:8; võrdle Js 59:14), ja meie püha eesõigus on nii toimida.

“Nii nagu Tema looduseaduste järgi toimides sai maa esile tuua oma rikkusi, nii sai inimsüda Tema moraalseadustele kuulekas olles peegeldada Tema iseloomu omadusi.” – Ellen G. White, *Adventkodu*, lk 144.

Kuidas saame paremini ilmutada headust, õigust ja õiglust maailmas, mida täidab kurjus, ebaõigus ja õiglusetus? Miks me peame niimoodi toimuma?

Loe Ilm 4. ja 5. peatükki. Mida räägivad need kaks peatükki meile Jumala taevasest eluasemest? Mil moel avaldub neis salmides ka lunastusplaan?

Nägemus taevasest troonisaaalist on nägemus taevasest pühamust. Sellest kõneleb sõnastus, mis viitab heebrea ususüsteemile. Näiteks sõnad, mida Ilm 4:1 kasutab *ukse* ja *pasuna* kohta, esinevad Septuagintas (Vana Testamendi vanas tõlkes kreeka keelde) sageli viidetes pühamule. Kolm kalliskivi Ilm 4:3 on ülempreestri rinnakilbi osad. Seitse tulelampi meenutavad lambijalgu ja lampe Saalomoni templis. Kakkümmend neli vanemat tuletavad meile meelde, et preestrite teenistus templis oli aasta jooksul jagatud kahekümne neljaks teenistuskorraks, ning samuti sümboliseerib see nende palveohvleid kuldsetes “suitsutusrohu” astjates (Ps 141:2). Kõik neis salmides heidab pilgu tagasi Vana Testamendi jumalateenistusele, mille keskmes oli maine pühamu.

Lõpuks ju osutab tapetud Tall Ilm 5. peatükis Kristuse ohvrismale. Kristus, Tall, on jumaliku lunastuse ainus vahendaja ning Teda peetakse vääriliseks Tema võidu (Ilm 5:5), Tema ohvri (Ilm 5:9, 12) ja Tema jumalikkuse pärast (Ilm 5:13).

“Kristus võttis enesele inimlikkuse ja ohverdas oma elu, et inimesel võiks jumalikust olemusest osa saamise korral olla igavene elu.” – Ellen G. White, *Selected Messages*, 3. raamat, lk 141.

See, mida näeme neis kahes peatükis Jumala trooni ümber toimumas, kirjeldab Jumala tööd inimkonna lunastamisel. Võime näha sedagi, et see töö rullub lahti taevaste intelligentsete olevuste silme all, mis on omakorda põhimotiiv suure võitluse temaatikas.

Mõttele, mida tähendab, et Kristus, Jumal ise, võttis endale inimese oleku ja suri meie Asemikuna; tähendab, et kuri, mida sina teinud oled ja mille eest sind karistada tuleks, langeb hoopis Temale. Miks peaks see tõde mõjutama kõike, mida teed?

Loe Ps 11:4 – 7 ja Ha 2:20. Mida Jumal veel taevases templis teeb ja miks on meil tähtis seda teada?

Paljud psalmid väljendavad tõsiasja, et Jumal pole ükskõikne õigete vajaduste suhtes ega ebaõigluse suhtes, millega nad sageli vastakuti on. Ta reageerib probleemidele, mis kisendavad heastamise järele ning Tema mõistab “õige õigeks ja süüdlase süüdi” nii nagu teeks iga hea kohtunik (5Ms 25:1).

Kui Jumal kohut mõistab, saab troonisaalist kohtusaal ning taevasesst aujärjest saab kohtunikutool. Kroonitud pea on ka Kohtumõistja (vaata Ps 9:5 – 9); see oli Lähis-Ida jaoks tuttav mõiste, sest kuningad toimisidki sageli kohtunikenä.

Jumalik kohus hõlmab nii õelad kui õiged. Õelad saavad sarnase karistuse, mille said Soodom ja Gomorra, kuid “õiged saavad näha ta palet” (Ps 11:6, 7). Troonisaali ja kohtumõistmise ühitamine ilmneb ka Tn 7:9 – 14 (märkimisväärne tekstilõik, mida uurime hiljem). Siin tuuakse esile kohtu kaks iseloomulikku joont: langetatakse otsus õigete süüdistusest vabastamiseks ja mõistetakse hukka Jumala vaenlased.

Habakuki raamatus vastab Jumal – pärast seda, kui Habakuk küsib, miks Jumal vägivalla suhtes vaikib (Ha 1) –, et Ta mõistab kindlasti kohut (Ha 2:1 – 5). Ebajumalatel ei ole “vaimu tema sees”, kuid Looja-Jumal on troonil oma templis, taevases pühamus, ja Tema on valmis kohut mõistma.

Prohvetlik üleskutse kõlab: “Tema palge ees vaikigu kogu maa” (Ha 2:20). Jumala valitsemise ja kohtumõistmise puhul on aupaklik vaikimine ja harras austus asjakohane.

Koht, kus Jumal ilmutab oma erilist kohalolu ja kus Teda kummardavad taevased olevused, on sama, kus Ta langetab kõigile inimestele õige kohtuotsuse – selleks on taevane pühamu. Jumal on õige ning kõik õiglusesse puutuvad küsimused saavad vastuse Jumalale (mitte meile) teadaoleval ajal.

Hoolimata sellest, kui väga kisendame õigluse järele, ei näe me praegu sageli õiglust. Miks tuleb meil siis usaldada Jumala õiglust? Missugune oleks meie lootus ilma selle tötusetä?

Loe Hb 8:1, 2. Mida teeb Kristus Jumala troonil?

Kiri heebrealastele õpetab, et Kristus tegutseb taevases pühamus meie Ülempreestrina. Tema töö keskendub seal meie päästmisele, sest Ta “esindab meid nüüd Jumala palge ees” (Hb 9:24). Ta tunneb meile kaasa ning annab kindlustunde, et meid pole hüljatud, vaid me saame armu ja halastust (Hb 4:15, 16) kõige selle tõttu, mida Jumal on meie heaks teinud. Nii nagu oli maine pühamu, on ka taevane pühamu asukohaks, kus usklike pattude eest tehakse “lepitust” (Hb 2:17). Jeesus, kes meie eest suri, on Tema, kes nüüd teenib taevas “meie heaks”.

Loe Ilm 1:12 – 20; 8:2 – 6; 11:19 ja 15:5 – 8. Missugune pühamu sümboolika neis tekstilõikudes esineb?

Täna uurimise all olevad salmid on Ilmutuseraamatust vaid mõned, kus esineb pühamu sümboolika. Tõsi, et enamik selle raamatu osadest algab pilguheiduga pühamule või sisaldab seda.

Esimene sissejuhatav vaatus näitab ülempreestrina riides olevat Kristust kõndimas seitsme lambijala vahel (Ilm 1:12 – 20). Teine vaatus näitab taevast troonisaali ja neis salmidest hakkab silma palju erinevat pühamu sümboolikat: troon, lambid, meri, tapetud Tall, veri, kuldsed suitsutusnõud (Ilm 4. ja 5. ptk). Kolmas vaatus osutab alalisele vahendusteenistusele taevase pühamu esimese osakonna kontekstis (Ilm 8:2 – 6). Neljas ja keskne vaatus laseb meil pilku heita teises osakonnas olevale lepingulale (Ilm 11:19). Viies vaatus toob silme ette kogu taevase kogudusetelgi (Ilm 15:5 – 8). Kuues vaatus on ainulaadne selle poolest, et selles ei leidu ainsatki sõnaselget vihjet pühamule, võib-olla demonstreerimaks, et Kristuse töö seal on lõppenud (Ilm 19:1 – 10). Lõppvaatuses on jutt aulisest pühast linnast maa peal, mida kujutatakse Jumala telgi laskumisena alla “taevast Jumala juurest” (Ilm 21:1 – 8).

Nende vaatuste hoolikas uurimine näitab, et need on omavahel seotud ning toovad esile Jumala poolt täide viidava pääste sisemise arengu; alates Kristuse elust maa peal, Tema taevase teenistuse jooksul pühamu esimeses ja teises osakonnas kuni Tema ülempreesterliku teenistuse lõpuni ja viimaks Jumala telgini uueksloodud maal.

Edasiseks uurimiseks: “Paulusel oli nägemus taevast, ja parim, mida ta sealsest toredusest jutlustades teha saab, on see, et ta ei püüa seda kirjeldada. Ta ütleb meile, et silm pole näinud ega kõrv kuulnud ega inimese südamesse pole tulnud seda, mida Jumal on valmistanud neile, kes Teda armastavad. Nii et te võite kujutlust pingutada, te võite oma parimat andes hoolikalt vaadelda ja kaalutleda igavest hiilgust ja ometi kahvatuvad ja väsivad teie ajalikud meeled pingutusest ega suuda seda haarata, sest tegemist on ajatuga. Igavesti rulluvad lahti need toredused ning toovad esile kallihinnalisi aardeid Jumala Sõnast.” – *Piibli kommentaarid. SPA poolt välja antud*, 6. kd, Ellen G. White'i märked lk 1107.

“Kuningate Kuninga asupaiga suurus ja ülevus, kus tuhat korda tuhat teenivad Teda ja kümme tuhat korda kümme tuhat seisavad Tema ees (Tn 7:10), taevase templi igavese trooni au, kus seeravid, selle hiilgavad kaitseinglid, katavad sügava austuse märgiks palge, peegeldus kõige suurepärasemas ehitises, mille inimkäed kunagi on püstitanud, ometi väga ähmaselt. Ja ikkagi õpetati maise pühamu ja selle teenistuse kaudu tähtsaid tõdesid taevase pühamu ja selle suure töö kohta, mida seal toimetatakse inimese lunastamiseks.” – Ellen G. White, *Suur võitlus*, lk 414.

Küsimused aruteluks:

1. Vaata reedeses osas olevat teist tsitaati, Ellen G. White'i sulest. Mida ta mõtleb, kui ütleb, et “maise pühamu ja selle teenistuse kaudu õpetati tähtsaid tõdesid”? Millised on mõned neist tõdedest ja miks on need tähtsad?

2. Mida tähendab, et Jumal “elab” taevas? Kuidas sa sellest aru saad?

3. Käesolev õppetükk puudutas mõtet, et pealtvaatav universum näeb tööd, mida Jumal teeb inimkonna heaks. Miks on tegemist väga olulise mõttega? Kuidas aitab see meil mõista suure võitluse motiivi ja mida tähendab see motiiv lunastusplaanis tervikuna? Mida räägib meile Jumala iseloomust tõsiasi, et Tema teed on avatud Tema loodud olevustele täpseks vaatlemiseks?

Kuri naaber

Jules ja mõned kooriliikmed Kinshasas, Kongo Demokraatlikus Vabariigis käisid ükselt uksele ja rääkisid oma usust. Kui nad ühele kodule lähenevad, möirgas üks mees vihaselt: “Ma ei taha teid siia! Kasige minema!” Jules püüdis mehega jutule saada, kuid mees karjus neile vihaseid ähvardusi. Usklikud lahkusid vaikselt ja läksid naabri juurde. Naaber, Mangu, kuulas, kui kooriliikmed laulsid mõned vaimulikud laulud. Mees tänas neid ja võttis vastu trükise, mis talle ulatati.

Hingamispäeval läksid Jules ja ta sõbrad uuesti Mangu juurde, et laulda ja usust rääkida. Simon, naaber, kes oli olnud noorte vastu kuri, nägi külalisi Mangu aias ja tuli ka sinna, et vaadata, mis lahti. Mangu näitas Simonile piibliuurimisraamatukest.

Simon palus Mangu käest raamatukest. “See siin on minu oma,” ütles Mangu. “Küsi enda jaoks oma.” Simon surus piinlikkustunde alla ja palus adventistidel tulla ka tema juurde.

“Ma nägin piibliõppetükki, mida te Mangule andsite,” ütles Simon. “Ka mina tahan seda lugeda. Tahan teada saada, miks need adventistid nii erilised on.”

Simon kuulas, kui Jules ja ta sõbrad talle Jeesusest rääkisid. Noored kutsusid Simoni ja tema pere koori juurde piibliõppeklassi. “Ma tahaksin saada ühe selle raamatukese oma naise ja iga lapse jaoks,” ütles Simon vaikselt.

Jules naeratas ja võttis välja mitu piibliõppetükki. “Kas võiksite pidada piiblitunde siin, minu kodus?” küsis Simon. Jules oli nõus. Kuu aja jooksul käisid Jules ja veel üks noormees igal nädalal Simoni juures. Simon ning tema naine ja lapsed ühinesid kirikus toimuva piibliõppegrupiga.

Siis, kui kogudus kuulutas välja evangeelsed seeriakoosolekud, käisid Simon ja tema pere igal koosolekul. Simon ja tema naine soovisid saada ristitud ning hiljem liitusid kogudusega ka nende kolm teismelist last.

Simon, kes oli kord olnud kuri naaber ega lubanud noortel oma koju tulla, räägib nüüd oma usust igaühele, kes aga kuulab. Ta õhutas ka oma naabrit, Mangu, uurima adventkuulutust ja Mangu käib nüüd igal nädalal piibliõppeklassis.

Meie misjoniannetused aitavad jõuda inimesteni ka sellistes keerulistes paikades nagu on Kinshasa, kus tuhandest inimesest vähem

kui üks on adventkristlane. Täname, et annetate.

Jules Tshiamalenga jagab oma usku Kinshasas, Kongo Demokraatlikus Vabariigis.

“Taevas” maa peal

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: 1Ms 1:31 – 2:3; 2Ms 39:32, 43; 25:9; Hb 8:5; Jh 2:19 – 21; 1Kr 3:16, 17; Ilm 21:1 – 22.

Meelespeetav tekst: “Ja teenivad pühamus, mis on ainult taevase kuju ja vari. Moosest ju juhendati, kui ta hakkas valmistama telki: “Vaata, et sa teed kõik selle kuju järgi, mida sulle näidati mäel!” (Hb 8:5).

Kuigi pühamu taevas on originaal, just see, kus Jumal ise teenib “meie heaks”, on Issand avaldanud meile tõesid pühamu kohta siin maa peal erineval moel.

Jumal lõi Eedeni aia sümboliseerima pühamut. Taevast pühamut ja selle osa päästmisloos kujutasid maapealne kogudusetelk ning suurema ehitisena iisraellaste tempel, ühel ja teisel ajajärgul olnud tempel.

Jeesuse sõnade kohaselt on templiks inimene ise. Ja lõpuks laskub taevane tempel alla uueksloodud maale.

Nagu näeme, on Jumal tõe esiletoomiseks kasutanud taevase pühamuga seonduvaid mõisteid. Käesoleval nädalal uurime neist mõistetest mõningaid.

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 12. oktoobriks.

Piibliuurijad on märkinud, et paljud Eedeni aia tunnusjooned vastavad Iisraeli hilisema aja pühamutele, osutades, et Eeden oli esimene kujundlik “tempel” maa peal. Mõned paralleelid Eedeni ja pühamu vahel on sellised:

1. Loomisaruande lõpul ja kirjapanekutes, mis räägivad kõrberännaku aegse kogudusetelgi valmistamisest, kasutatakse kolme komponendi kirjeldamiseks samu võtmesõnu – kinnitus, lõpetatus ja õnnistus (võrdle “kõik”, “lõpetama/valmis saama” ja “õnnistama” 1Ms 1:31 – 2:3 ja 2Ms 39:32, 43; 40:33).

2. Samamoodi nagu Jumal “käis rohuaias sinna ja tänna” (1Ms 3:8), viibis Ta oma rahva hulgas pühamus (2Sm 7:6, 7).

3. Aadam pidi aeda “harima” ja “hoidma” (1Ms 2:15). Samu tegusõnu kasutatakse leviitide tegevuse kohta kogudusetelgis (4Ms 3:7, 8).

4. Kõikjal pühamus kasutatakse aiaga seotud kujundeid (2Ms 25:31 – 36; 1Kn 6:18).

5. Keerubid valvasid aeda (1Ms 3:24); kaks keerubit paigutati kõige pühamasse paika (2Ms 25:18 – 22).

6. Nagu loomine toimus kuue päevaga, kusjuures iga päeva aruande juhatas sisse fraas “ja Jumal ütles” ning sellele järgnes hingamispäev, samamoodi esinevad kogudusetelki käsitlevates lõikudes kuuel korral sõnad “ja Issand rääkis Moosesega/ Issand ütles Moosesele” (2Ms 25:1;30:11, 17, 22, 34; 31:1) ning neile järgnevas seitsmendas lõigus räägitakse hingamispäevast.

7. Pühamu ehitamine lõpetati esimese kuu esimesel päeval (2Ms 40:17), heebrealaste uusaasta päeval, mis meenutab maailma valmissaamist.

1Ms 2. peatükis polnud vaja neid paralleele üksikasjalikult välja kirjutada; vana-aja inimesed mõistsid neid. Näiteks väidab üks 2. sajandist eKr pärit juudi kirjutis, et “Eedeni aed oli pühamast püham ja Issanda eluase”.

Eedeni aeda nimetatakse “Jumala aiaks/ Issanda rohuaiaks” (Js 51:3; Hs 28:13; 31:9). Jumala elupaik maa peal oli koht, mis määrati meie esimestele esivanematele Jumala kummardamiseks ja Temaga suhtlemiseks. Pattulangemise suurimaks kaotuseks polnud mitte Aadama ja Eeva väljaajamine aiast, vaid tõsiasi, et nad kaotasid võimaluse olla vahetult Jumala palge ees.

Mõtiskle sõna pühamu tähenduse üle. Mis sul sellega seostub? Mis moodustab sinu jaoks nüüd “pühamu”? Kuidas aitab arusaamine nendest maapealsetest pühamutest sul paremini mõista, mida on Jumala taevasel pühamul meile pakkuda?

Eeskuju järgi

Loe 2Ms 25:9, 40; Hb 8:5; 9:23, 24. Milline seos on maapealse ja taevase pühamu vahel?

Pühakiri õpetab selgelt, et Mooses ei mõelnud kogudusetelki välja, vaid püstitas selle vastavalt jumalikele juhtnööridele, mis talle mäel anti (2Ms 26:30; 27:8; 4Ms 8:4). Maapealne pühamu tuli ehitada “eeskuju” järgi (2Ms 25:9, 40). “Eeskuju” (*tabnit*) kohta kasutatud heebrea sõna tähendab mudelit või jäljendit; niisiis võime järeldada, et Mooses nägi mingit minimudelit, mis kujutas taevast pühamut, ja see mudel oli eeskujuks maapealsele.

Seega on taevane tempel originaal, iisraellaste ühe ja teise ajajärgu pühamu aga jäljend. Ilmne on seegi, et me ei saa võrdsustada taevas olevat pühamut taeva kui sellisega. Taevane tempel on “*taevas*” (Ilm 11:19; 14:17; 15:5); see on taeva sees ehk osa taevast. Need kaks pole samatähenduslikud sõnad.

Kiri heebrealastele selgitab sõnastuses, milles eksida ei saa, et taevane pühamu on tegelik. Taevas olevat pühamut nimetatakse “tõeliseks lepingutelgiks” (Hb 8:2) ning ka “suuremaks ja täiuslikumaks telgiks” (Hb 9:11), maapealne on aga “ainult taevase kuu ja vari” (Hb 8:5). Nii nagu vari on alati ainult viide millelegi tegelikule ning on selle ebatäielik ja ähmane kujutis, niisamuti on maapealne pühamu ainult viide taevasele. Maapealne pühamu – olgu see nii piiratud kui tahes –, peegeldab ühel ja teisel tähtsal viisil taevase pühamu reaalsust.

Nende kahe vahelist seost nimetatakse tüpoloogiks. Tüpoloogia on jumalik kavandatus, prohvetlik ettetähendus. See hõlmab kaht vastavat ajaloolist tegelikkust, mida nimetatakse tüübiks (originaal) ja antitüübiks (koopia/jäljend). Kuna vastavus kulgeb tüübilt (originaal) antitüübile (jäljend), võime Pauluse kirjast heebrealastele märgata, et taevane eeskuju, mida Mooses nägi, osutab “tüübile” ehk sellele “kujule, ... mida sulle näidati” (Hb 8:5), ning maapealne pühamu on “antitüüp” ehk “jäljend” (Hb 9:24). See tõde pakub lisakinnitust tõsiasjale, et taevane pühamu oli olemas enne maapealset. Seitsmenda päeva adventistidena oleme kindlal piibellikul alusel siis, kui rõhutame taevase pühamu füüsilist reaalsust.

Loe Jh 2:19 – 21. Miks võrreldakse Jeesuse ihu templiga? Vaata ka Jh 1:14.

Üks teema Johannese evangeeliumis on see, et Jeesuse näol on tulnud parem “tempel”. Kogudusetelgi sümbolikat kasutatakse juba Jh 1:14. Jeesus on Sõna, kes “elas” inimeste keskel, ja inimesed nägid Tema “kirkust”. Sõna, mida kreeka keel “elamise” kohta kasutab (*skenoo*), on tegusõnaline vorm kreeka nimisõnast “kogudusetelk” (*skene*); seega võiks 14. salmi tõlkida ka nii, et Sõna “püstitus kogudusetelgina meie keskel”. Selles kontekstis tuleb sõna *kirkus* meelde Jumala kirkust, mis täitis nii kogudusetelgi (2Ms 40:34, 35) kui ka Saalomoni templi selle sisseõnnistamisel (2Aja 7:1 – 3). Siis, kui Kristus tuli inimesena maa peale, täitis Ta templi kohta antud Jumala töötuse – elada oma rahva keskel.

Nagu tänase lõigu algussalmid ütlesid, väitis Jeesus enda olevat templi ja tegi juba teatavaks maapealse templi tähenduse lõppemise pärast Tema surma (Jh 2:19 – 21; Mt 27:51). Samuti võis Jeesuse mõtte siis, kui Ta ütles, et Tema on eluleib (Jh 6:35) ja maailma valgus (Jh 8:12), liikuda manalt ettepanemislaua leiva ja lambijala – maapealse pühamu koostisosade juurde. Otseselt viidatakse pühamule siis, kui Jeesust nimetatakse “Jumala (ohvri)talleks”, kes kannab maailma patud (Jh 1:29).

“Kõik, kelle teenistus oli seotud pühamuga, õppisid pidevalt tundma Kristuse sekkumist inimsoo kasuks. See teenistus pidi looma iga inimese südames armastuse Jumala Seaduse vastu, mis on Tema riigi seaduseks. Ohvriteenus pidi näitlikult kõnelema Jumala armastusest, mis ilmutati Kristuses – kannatavas, surevas ohvris, kes võttis enda peale patud, milles oli süüdi inimene. Süütu olevus kandis pattu meie eest.” – Ellen G. White, *Valitud kuulutused*, 1. raamat, lk 233.

Pärast Kristuse taevasseminekut ja Tema sisseõnnistamist ülempreestriks seelses pühamus ei olnud maapealsel templil enam mingit tegelikku mõtet lunastusplaanis (vaata Mt 27:50, 51). Jumal aga otsib ikka võimlust elada oma rahva juures maa peal ja nüüd sai see võimalikuks Püha Vaimu läbi. Apostlid kasutavad templi sümboolikat, et seda tõde edasi anda.

Loe 1Kr 3:16, 17; 6:19, 20; 2Kr 6:16; Ef 2:19 – 22. Pööra tähelepanu pühamu sümboolikale neis salmides. Millist tõde Piibel meile siin õpetab?

1Kr 3:16, 17 on mõeldud kogudusele tervikuna ning Paulus räägib siin templi omanikuõiguse (1Kr 3:16) ja pühaduse (1Kr 3:17) teemadel. Ta kasutab samu põhimõtteid 1Kr 6:19, 20 iga uskliku kohta eraldi. Otsekui tempel, on usklik püha pind ja on seega jumaliku kohustuse all elada pühalt. Paulus kasutab templi sümboolikat selleks, et rõhutada üleskutset puhtamale ja pühamale elule, mille ta võrdsustab selles kontekstis seksuaalse puhtusega, ebamoraalsusest kõrgemal olemisega (1Kr 6:15 – 18). Pauluse viimane viide kogudusele kui jumalikule pühamule sobib mustriks. Uskliku ja uskmatu vahel pole ühisosa (2Kr 6:14 – 7:1), sest kogudus on lepingusuhtes Jumalaga ja seega üksnes Tema oma (2Kr 6:18).

Samas on kogudus rohkemat kui vaid Jumala tempel – kogudus on ka püha preesterkond (1Pt 2:5, 9). Kahtlemata kaasnevad selliste privileegidega olulised kohustused. Kuivõrd tähtis on, et allutaksime oma elu uss ja kuulekuses Issandale, kes on meile andnud nii palju ja kes omakorda palub meilt palju.

Muidugi päästetakse meid Kristuse õiguse kaudu, mis katab meid täiesti. Mida palub Jumal meilt omakorda selle tõttu, mis meile Kristuses armu kaudu antud on? Veelgi olulisem, kuidas saame parimal viisil teha seda, mida Ta meilt palub?

Loe Ilm 7:15 – 17. Kus on päästetud ja kuidas see lõik neid kujutab?

Need salmid kirjeldavad lunastatuid kuningate ja preestritena, kes teenivad Jumala palees ja templis (Ilm 1:6; 5:10; 20:6). Töötus, et “see, kes istub troonil, laotab oma telgi nende üle” (Ilm 7:15), vihjab Jumala kohalolule kõrbepühamus, kus Ta elas vana-aja Iisraeli Juhina oma rahva keskel. Uuel maal saab pühamust taas see täiuslik suhtluspaik, kus kohtuvad Jumal ja lunastatud. Jumala ja tema Kristuse juures olemine tagab varjupaiga, kaitse ja lõpliku elutäiuse. Tema, kes püstitas kord telgi inimeste keskele (Jh 1:14), laotab nüüd selle telgi oma pühade üle nii, et nemad saavad “elada” Tema omas.

Loe Ilm 21:1 – 22. Kuidas kirjeldatakse uut Jeruusalemma? Millised püha linna ja pühamu vahelised paralleelid neist salmidest leiad?

Johannes ei näe uues Jeruusalemmas templit (Ilm 21:22), kuid see ei tähenda, et seal templit ei ole. Pigem on nii, et uus Jeruusalemm ise on tempel ja “Jumala telk” (Ilm 21:3). Pühamu mitmed üksikasjad omistatakse uuele Jeruusalemmale: see on “püha” ja taevast päritolu (Ilm 21:2, 10); see on samamoodi kuubikujuline nagu oli kõige püham paik (Ilm 21:16; 1Kn 6:20); sarnaselt templi maa-alaga ei lubata sellesse linna “midagi, mis on rüve” (Ilm 21:27); ja tähtsaim kõigest – seal on Jumal. Jumala pühamus saame elada koos Temaga võimalikult lähedaselt (Ilm 21:3, 7). See on lunastuse eesmärk.

Igavesti väga lähedasest suhtes Jumalaga? Miks on väga oluline minna läbi elu “lähedasest osaduses Jumalaga”, nagu Ellen G. White ikka ja jälle ütleb?

Edasiseks uurimiseks: Loe Ellen G. White'i raamatust *Kasvatus* peatükki "Tuleviku kool"; raamatust *Suur võitlus* peatükki "Võitlus on lõppenud".

"Kartusest lasta paista tulevast pärandit liiga materiaalsena, on paljud vaimulikud seletanud väärsti neid tõdesid, mis lubavad meil näha uues maas oma tõelist kodu. Kristus kinnitas oma jüngritele, et Ta läheb neile Isa juurde eluasemeid valmistama. Need, kes võtavad vastu Jumala Sõna õpetused, ei ole täielikult teadmatuses taevase eluaseme olemusest. Ja siiski, "mida silm ei ole näinud ega kõrv kuulnud ja mis inimsüdamesse ei ole tõusnud – selle on Jumal valmistanud neile, kes teda armastavad" (1Kr 2:9). Inimkeel on puudulik kirjeldama õigete tasu. Seda saavad tunda ainult need, kes seda kord ise näevad. Ükski piiratud mõistus ei suuda haarata Jumala paradiisi au." – Ellen G. White, *Suur võitlus*, lk 674, 675.

Küsimused aruteluks:

1. Mida sa arvad, miks on meie jaoks tähtis mõista, et Jumala taevane pühamu on reaalne paik? Samas aga, miks peame oleme ettevaatlikud, et me ei hakkaks liiga üksikasjalikult tõmbama võrdlusjooni maapealse ja taevase templi vahele?

2. Peatu klassis pikemalt mõttel – kogudus kui "pühamu". Kuidas sa seda tõde mõistad? Samuti, kuidas saame kogudusena paremini nii olulist õpetust ellu viia?

3. "Eks te tea, et te olete Jumala tempel ja teie sees elab Jumala Vaim? Kui keegi rikub Jumala templi, siis Jumal rikub ka tema, sest Jumala tempel on püha, ja see olete teie" (1Kr 3:16, 17). Mida need salmid meile räägivad ja kuidas saame rakendada neis sisalduvat õpetust oma ellu?

4. Peatu veel mõttel, et me oleme praegu "preestrid" ja elame preestritena ka pärast Kristuse teist tulekut. Millised on preestri kohustused meie jaoks nüüd ja millised saavad olema pärast Jeesuse tagasitulekut? Miks näitab juba sõna *preestrid* kasutamine, kui keskne koht on pühamul lunastusplaanis?

Ustav karjake

Hiinas on pastoril sageli hooldada mitu kogudust. Pastor Sun hoolitseb 10 koguduse ja 200 väiksema grupi eest, kus liikmeid kokku on üle 5000. Sellise suure ja mitmekesise karja eest hoolitsemiseks õpetab pastor Sun välja lihtliikmeid evangeliste.

Õde Xu leidis Kristuse ja ühines adventistide kogudusega provintsi pealinnas. Ta tahtis rääkida äsjaleitud usust oma pereliikmetele ja sõpradele, kes elasid tema kodulinnas Wu Yanis, umbes 100 000 elanikuga linnas. Kui naine Wu Yani jõudis, leidis ta, et seal ei elanud ühtegi adventisti. Kohkumatuna rääkis ta oma usust esmalt oma õele ja siis ka teistele. Xu leidis mitu inimest, kes tahtsid Kristusest kuulda, ning ta palus, et pastor Sun saadaks talle kedagi appi Wu Yani kogudust asutama.

Pastor Sun saatis Xule kaastööliseks globaalmisjoni teerajaja Liu. Liu kohtus Xu õega ja mõne Xu koduümbruses elava naabriga. Üks naaber andis Liu tegevusest teada oma koguduse ametnikele, kes Liule probleeme tekitasid.

Käputäis uusi usklikke palvetas, et Jumal kaitseks oma karjakest, ning Liu külastas naaberkogudust. Nad veetsid koos jumalateenistuse ning Liu sai sellest kogudusest sõpru. Ta kohtus mitme inimesega, kes olid avatud kuulama, mida ta uskus, ja andis selgitusi oma töö kohta.

Üks naine sellest kogudusest, Zhang, palus piibliõpet. Liu õppis koos temaga Piiblit ning naine kutsus piiblitundidesse veel viis inimest. Kõik kuus inimest naaberkogudusest hakkasid pidama hingamispäeva. Liu julgustas neid oma koguduse teenistustel pühapäeviti osalema, et leida teisigi ausasüdamelisi kristlasi, kes tahaksid teada, mida Piibel õpetab.

Siis, kui pühapäeval koguneva koguduse juhid said teada, et rohkem kui 20 nende liikmetest õppis Piiblit koos adventistidega, vihastasid nad ja käskisid liikmetel lõpetada kirikus käimise. Väikene grupp aga jätkas teistele sellest rääkimist, mida oli leidnud. Usklikud kutsusid oma sõpru ja abivajajaid palvetama ning abi saama.

Ühe aastaga koguneb rohkem kui 30 inimest regulaarselt hingamispäeviti ning 18 neist on ristitud. Hiinas peavad uued usklikud tundma Piibli tõdesid ja vastama enne ristimist küsitlustele, nii et 18 inimese ristimine on märkimisväärne.

Meie misjoniannetuste toel saab ülemaailmne kogudus ellu viia enda ees seisvat ülesannet – rääkida igale inimesele, et Jeesus armastab neid ja suri selleks, et neid päästa. Täname, et teie omakorda aitate toetada ülemaailmset misjonitööd.

Ohverdus

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: 1Ms 3:9 – 21; 2Ms 12:21 – 27; 3Ms 2:1 – 3; 1Ms 22:1 – 19; 3Ms 17:10, 11; Fl 4:18.

Meespeetav tekst: “Nüüd, vennad, kutsun ma teid üles Jumala suure halastuse pärast tooma oma ihud Jumalale elavaks, pühaks ja meelepäraseks ohvriks; see olgu teie mõistlik [NASB versioonis: vaimulik] jumalateenistus” (Rm 12:1).

Kogu evangeeliumis on kesksel kohal ohverdamise mõiste. Piibellikus kõnepruugis maalivad “ohverdamise” kohta kasutatavad sõnad sageli kujutluse lähenemisest ja Jumalale millegi toomisest. Heebrea sõnade *ohvriand* või *ohver* põhitähendus kõneleb lähenemistoimingust, Jumala ette millegi toomise toimingust. Kreekakeelne vaste tähendab “andi/ kingitust” ja kirjeldab ohverduse ettenäitamist.

Sarnaselt sellele tuleneb ingliskeelne sõna *offering* [eesti keelde tõlgituna *ohvriand*] ladinakeelsest sõnast *offerre*, kingituse esitamine/kinkimine. Ingliskeelne sõna *sacrifice* [eesti keelde tõlgituna *ohver, ohverdus*] on kombinatsioon ladinakeelsest *sacer* (püha) ja *facere* (teha) ning viitab millegi pühaks tegemise toimingule.

Sellel nädalal vaatleme mõningaid ohvreid, mida usklikud on Jumalale ohvrianniks toonud. Avastame, et Jumal on alati kutsunud üles ohverdamisele ja Ta teeb seda ka tänapäeval.

Muidugi on kõige tähtsam see, et Jumal hoolitses maksimaalse ohvri eest – ja selleks oli Tema ise Jeesuse Kristuse isikus.

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 19. oktoobriks.

Loe 1Ms 3:9 – 21. Kuidas käitus Jumal pärast seda, kui Adam ja Eeva patustasid?

Adam ja Eeva elasid täiuslikus maailmas, pühamutaolises aias ja Jumal lubas neil oma Loojaga näost näkku suhelda. Esimene patt tekitas nende ja Jumala vahelisse suhtesse peaaegu ületamatu lõhe. Jumal aga oli juba plaani pidanud, kuidas sellise truuduselõhe korral toimida, ja isegi enne seda, kui neile midagi hukkamõistvat lausuti, andis Ta neile lootuse Päästjale (1Ms 3:15).

“Adam ja Eeva seisid kurjategijatena oma Jumala ees, oodates kohtuotsust, mille üleastumine oli neile kaela tõmmanud. Enne, kui nad kuulsid ohakatest ja kibuvitstest, murest ja ängist, mis pidi nende osa olema, ning põrmust, milleks nad pidid taas saama, kuulsid nad sõnu, mis pidid õhutama neis lootust. Kuigi neil tuli kannatada..., pidid nad vaatama ettepoole lõplikule võidule.” – Ellen G. White, *That I May Know Him*, lk 16.

Issand näitas Aadamale ja Eevale selle võidu lõplikku allikat siis, kui Ta tegi – vahetult pärast kohtuotsuse väljakuulutamist – neile nahkriided, et katta nende alastiolekut ja häbi. Kuigi seda pole just kirjutatud, on loogiline eeldada, et riiete valmistamiseks pärast pidi surema süütu loom, ja võis ju olla, et seda mõistetigi ohvrina (1Ms 3:21).

Sellest, et Jumal süüdlastele riided selga muretses, sai sümboolne tegu. Samamoodi nagu ohvrid kõrberännaku aegses pühamus tagasid erilise suhtlemise Jumala ja Tema rahva vahel, kinnitas riiete andmine süüdlastele seda, et Jumala hea tahe nende suhtes on muutumatu.

Inimkonna ajaloo varaseist päevist peale õpetasid ohvrid tõsiasja, et patused inimesed saavad olla liidus Jumalaga, aga ainult Jeesuse surma kaudu, millele need ohvrid kujundlikult osutasid.

Loe veelkord 1Ms 3:9 – 21. Mida räägib sulle see, et enne, kui Jumal süüdiolvale abielupaarile ühegi hukkamõistuotsuse lausus, andis Ta neile tötuse “lõplikust võidust”? Mida räägib see Jumala suhtumisest meisse, olgugi me langenud?

Ohvrite tüübid

Vana Testamendi ajal töid usklikud ohvreid mitmesugustel puhkudel ja erinevate isiklike olukordade korral. Eri eesmärkidel lubati neil “ohverdada” puhtaid loomi, teravilja, jooki ja muudki. Loomohver on pühamutteenistuse vanim koostisosa ning koos preesterliku teenistusega paigutus see iisraellaste jumalateenistuse keskpunkti. Usuelu ilma ohvrita oli mõeldamatu.

Missuguseid ohvreid kirjeldatakse järgmistes salmides? 2Ms 12:21 – 27; 3Ms 2:1 – 3; 2Ms 25:2 – 7; 3Ms 4:27 – 31.

Jumal rajas ohverdamissüsteemi, et usklikud saaksid astuda tihedasse läbikäimisse Temaga. Just sellepärast tuli tuua ohvreid mitmesugustel puhkudel: tänamise, rõõmu ja pidulikkuse väljendamise, kinkimise, andestuse palumise ja patukahetsuse korral, pühendumise märgiks ja restitutsiooni ehk õigusliku seisundi ennistamise korral. Kõige tähtsamateks ohvritüüpideks olid põletusohver (3Ms 1) ja roaohver (3Ms 2), samuti ka rahu- ehk tänuohver (3Ms 3), patu- ehk puhastusohver (3Ms 4) ning hüvitus- ehk süüohver (3Ms 5:14 – 26). Esimesed kolm olid vabatahtlikud ohvrid, mis pidid andjale (ja meile) meelde tuletama, et lõppude lõpuks kuulub Jumalale kõik, kes oleme ja mis meil on. Põletusohver sümboliseeris ohverdaja täielikku pühendumist. Roaohver näitas meie materiaalse omanduse pühendamist Jumalale ja selleks võis olla toit, loomad või miski muu. Tänuohver oli ainus ohver, mille puhul sai asjaosaline osa ohvrist isiklikult kasutada. Kaks viimast ohvrit olid kohustuslikud. Need tuletasid inimestele meelde, et kuigi pahategudel on tagajärjed, saab halbu tegusid “parandada”. Puhastusohvrit nimetati sageli ka “patuohvriks” ning see ohverdati pärast rituaalset rüvetumist või pärast seda, kui inimene hakkas tajuma, et patu tõttu oli ta kõlbeliselt rüvetunud.

Ohvrite lai haare näitab, et meie elu iga tahk peab olema Jumala kontrolli all. Kuidas saad õppida allutama jäägitult Temale kõike, mis sul on ja kes sa oled? Mis juhtub siis, kui sa seda ei tee?

Loe 1Ms 22:1 – 19. Mida Aabraham ohvri kohta teada sai?

Mis eesmärgil esitas Jumal Aabrahami usule sellise hämmastava välja-
kutse? Patriarhi elu koos Jumalaga olid alati saatnud jumalikulid töötused:
töötus maa, järeltulijate ja õnnistuste kohta; töötus poja saamisest; töö-
tus, et Jumal kannab hoolt Ismaeli eest. Aabraham ohverdas, aga see oli
alati ühe või teise töötuse valgel. 2Ms 22. peatükis kirjeldatud olukorras ei
saanud Aabraham aga mingit jumalikku töötust; see-eest kästi tal ohverda-
dada elav töötus, oma poeg. Jumala korraldusele järgnedes näitas Aabra-
ham, et Jumal oli tema jaoks tähtsam kui miski muu.

“Jumal andis Aabrahamile niisuguse korralduse selleks, et proovida
tema usku, kuid ka selleks, et selgitada talle evangeeliumi reaalsust. Koh-
hutava sisevõitluse valulikke päevi lubati tal kogeda selleks, et ta võiks
oma kogemuse kaudu pisutki mõista selle ohvri suurust, mille tõi inimese
lunastamiseks igavene Jumal. Ükski teine läbikatsumine poleks põhjusta-
nud Aabrahamile taolist hingepiina kui teadmine peatsest poja ohverda-
misest. Jumal ohverdas oma Poja tegelikult, tema Poeg suri piinarikast ja
häbistavat surma.” – Ellen G. White, *Patriarhid ja prohvetid*, lk 154.

Ohvriga seoses sai Aabraham aru kahest olulisest põhimõttest. Esiteks
saab ainult Jumal ise, mitte keegi teine, tuua tõelise ohvri ja päästevahen-
di. Issand on see, kes peab ohvri andma. Aabraham põlistas selle põhimõtte
nii, et nimetas ohverduspaiga “YHWH Jirehiks”, mis tähendab “Issand
näeb/Issand hoolitseb”. Teiseks, tõeline ohver on asenduslik, selline, mis
säästab Iisaki elu. Jäär ohverdatakse Iisaki “asemel” (1Ms 22:13 – 14). See
loom, kelle Jumal välja pakkus, kujutab piltlikult Jumala Talle, Jeesust
Kristust, kelle peale “Issand laskis meie kõigi süüteod tulla” (Js 53:6, 7; Ap
8:32).

Milline hämmastav allumine! Kes suudab ette kujutada, mismoodi see
kogemus Aabrahami jaoks välja nägi? Mõtle korrale, mil sa viimati toetusid
ainult usule ja tegid midagi, mis sulle palju hingevalu põhjustas. Mida sa oma
tegevusest õppisid ja kui hästi see õppetükk sulle omaseks sai?

Loe 3Ms 17:10, 11. Mis osa omistab Jumal verele?

Tekstilõikudes, kus Jumal keelab iisraellastel süüa mingitki verd, annab Ta sellele keelule huvitava põhjenduse: veri on eluks vajalik ning Jumal on inimelu lunahinnaks määranud erilise vere. Üht elu, mida esindab veri, lunastab teine elu. Asenduse põhimõte, mis sai selge väljenduse Morija mäel siis, kui Aabraham ohverdas jäära vere oma poja vere asemel, on leidnud kindla koha Jumala õigusalastes nõuetes vana-aja Iisraelile.

1Ms 22. peatükis näitab Jumal, et tema ise on see, kes annab päästevahendid; heebrea keeles on fraasis “ma olen teile andnud” (3Ms 17:11) “ma/mina” rõhuline. Meie ei saa enda eest lepitushinda anda. Jumal peab seda tegema.

Arusaam sellisest asjast erineb teiste religioonide arusaamast, kes ohvreid kasutavad. Piiblis on nii, et mitte inimene ei lähene Jumalale ega tea, kuidas Teda rahustada/lepitada; hoopis Jumal annab inimese jaoks vahendid, et inimene saaks astuda Tema püha palge ette. Ja Kristuses pakub Tema ise lepitushinnaks vere.

Loe 1Sm 15:22 ja Mi 6:6 – 8. Millised on mõningad rituaalse kombetalituse süsteemi ohud?

Jumal ei ole kunagi seadnud ohverdamissüsteemi asendama südamehoiakut. Vastupidi, ohvrid pidid avama uskliku südame Issandale. Juhul, kui kaotame silmist tõsiasja, et ohvrid väljendavad vaimulikku suhet Jumala ja inimese vahel ning need kõik osutavad ühele palju suuremale ohvrile – Jeesusele Kristusele –, võime hakata ohverdusrituaali pidama ainult oskuslikuks leiutiseks, kuidas lepitust saada. Ohvriga seoses soovib Jumal tõesti, et meie süda oleks Temale häälestatud (Ps 51:18, 19). Iisraellastele kuulutanud prohvetid panid rahvale järjekindlalt süüks võltsvagadust ning kutsusid neid üles tegema “mis on õige”, armastama headust ja käima “alandlikult koos oma Jumalaga” (Mi 6:6 – 8, võrdle Js 1:10 – 17).

Mil moel seisame sama ohu ees nagu äsja väljendatud? Miks on sageli väga raske taibata, et teeme täpselt sedasama, mida tegid ühes või teises vallas vana-aja iisraellased? Kuidas saame seda viga vältida?

Kuigi pärast Kristuse ohvrisurma ei olnud enam vaja tuua mingeid loomohvreid, räägib Uus Testament meile vajadusest hoopis ühe teistlaadi ohvri järele.

Milliseid ohvreid tuleb nende salmide kohaselt Jumalale nüüd tuua? Rm 12:1, 2; Fl 4:18; Hb 13:15, 16; 1Pt 2:5.

Ohverdamissüsteemi terminoloogia aitab väga hästi edasi anda varakristlikku arusaama sellest, mida tähendas elada täielikult Jumalale pühendatud elu. Tõsi on, et ka siis, kui Paulus mõtles märtrisurmast, võrdles ta ennast joogiohvriga (Fl 2:17; 2Tm 4:6).

Milline eriline sõnum antakse meile Rm 12:1? Mismoodi peab see tõde meie elus avalduma?

“Elav ohver” tähendab, et inimene tervikuna antakse Jumalale. See hõlmab niihästi oma ihu pühendamise (Rm 12:1) kui ka sisemise olemuse muutumise (2. s). Meil tuleb Issanda teenimiseks ennast kõrvale panna (“püha”). Kristlased kingivad ennast Issandale täielikult “Jumala suure halastuse pärast” nagu kirjeldatakse Rm 12:1 – 11, kus tuuakse esile Kristus meie ohvrina, meie lunastuse vahendina.

Antud kontekstis kutsub Paulus kristlasi üles Kristust jälgendama. Õige arusaamine Jumala halastusest viib sinnamaani, et pühendame oma elu Jumalale ja kaasinimesi armastavale teenimisele. Enda ja oma soovide alutamine Jumala tahtele on ainus mõistlik vastus meie eest toodud Kristuse lõputule ohvrile.

Lõpuks peavad käima käsikäes meie arusaamine vaimulikest ja õpetuslikest tõdedest ning meie tegevus kaasinimeste heaks. Iga osa elust peaks väljendama uskliku ehtsat pühendumist Jumalale. Tõeline jumalakummardamine ei ole kunagi ainult seesmine ja vaimne; sellega peavad kaasnema isekuseta teenimise väljapaistvad teod. Lõppude lõpuks, mõtle sellele, mida meie Issand on meie heaks teinud.

Edasiseks uurimiseks: “Inglitelgi oli olnud raske mõista lunastuse saladust – mõista, et taevane Valitseja, Jumala Poeg, peab surema süüdioleva inimese eest. Kui Aabraham sai korralduse poja ohverdamiseks, pööras kogu taevast pilgu temale. Pineva tähelepanuga jälgisid nad igat sammu selle korralduse täitmise teel. Nad kuulsid Iisaki küsimust: “Kus on ohvritall?” ja Aabrahami vastust: “Küllap Jumal vaatab enesele ohvritalle!” Nad nägid, kuidas isa käsi peatati sel hetkel, kui see valmistus poega surnuks lööma. Nad nägid, kuidas jääb, mille Jumal oli ohvriks muretsenud, tapeti Iisaki asemel. Siis selgines inglitele lunastuse saladus ning nad mõistsid endisest paremini, kui imeväärset oli Jumal hoolitsenud inimese päästmise eest.” – Ellen G. White, *Patriarhid ja prohvetid*, lk 155.

Küsimused aruteluks:

1. “Meie jalad astuvad Tema teil, meie huuled räägivad tõde ja levitavad evangeeliumi, meie keel toob tervenemist, meie käed tõstavad üles neid, kes on langenud ning teevad igasuguseid argitöid nagu näiteks toiduvalmistamine ja koristamine, ühe või teise asja parandamine ja kirjutusmasinaga kirjutamine; või põimuvad meie käsivarred ümber üksildaste ja hüljatute, meie kõrvad kuulevad rõhutute nuttu ning meie silmad vaatavad alandlikult ja kannatlikult Jumala poole.” – John Stott, *Romans* (Downers Grove, Ill.: InterVarsity, 1994), lk 322. Mismoodi näitab see tsitaat, mida tähendab olla “elav ohver”? Miks on nii, et saame üldse niiviisi elada ainult egole suremise kaudu?

2. Selle nädala õppetükist nägime, et rahvas seisis silmitsi suure probleemiga – nad pidasid ohverdamissüsteemi lõppeesmärgiks. Ohverdamissüsteem aga hoopis osutas lõppeesmärgile, milleks on elu täielik pühendamine Jumalale; pühendamine, mis väljendub kaasinimeste armastavas teenimises. Mismoodi on seitsmenda päeva adventistid (kellele on antud nii palju valgust) ohus minema sama rada – nüüd ehk küll mõeldes, et suured tõed, mis on meie käes, on lõppeesmärgiks, selle asemel, et olla lõppeesmärki teenivaks vahendiks?

Jeesuse parimad sõbrad

Moses on kaheksa-aastane. Tema ja ta pere elavad väikeses Armeenia riigis, mis piirneb Türgi, Gruusia ja Aserbaidžaaniga.

Moses ja tema pere olid äsja kolinud külakesse Lääne-Armeenias. Moses ei tundnud sealkandis kedagi. Siis kohtas ta Hayk'i, omavanust pois-si. Kaks poissi said ruttu sõpradeks. Neile meeldis koos mängida ja ratastega sõita.

Moses taipas, et Hayk ei tundnud Jeesust. Tema perekond ei käinud kirikus. Niisiis hakkas Moses oma sõbra pärast palvetama. Ta tahtis Hayki kirikusse kutsuda, aga esmalt otsustas ta anda Haykile ühe raamatu Jeesusest.

Haykile raamat meeldis ja ta hakkas seda lugema veel enne, kui Moses ta majast lahkuda jõudis. Ema märkas, et Hayk luges hilja õhtuni ja ka järgmisel päeval. Raamatus oli palju pilte, mis Haykile huvi tekitasid.

Hiljem, kui Moses külla tuli, küsis ema poistelt üht-teist lugude kohta, mida ta teadis selles raamatus olevat, ning Moses vastas kõigile küsimustele. Hayk ütles, et ta räägib oma emale sellest, mida loeb, ning nüüd tahavad ka tema ema ja õde seda raamatut lugeda.

Mõni päev hiljem küsis Hayk Moseselt: "Kas ma võin sinuga koos kirikusse tulla?"

Moses oli üllatunud ja õnnelik. "Muidugi võid!" ütles ta. "Ma tahtsingi sind kutsuda!"

Haykile kirikus meeldib ja ta tahab seal käia igal hingamispäeval. Armeenia lastel ei ole veerandaasta kaupa õppetükke, nii loeb lasteklassi õpetaja tunni läbi vene keeles ja jutustab selle siis lastele armeenia keeles.

Hayki meelest on kõik see, mida ta kirikus teada saab, nii põnev, et ta on kutsunud mõned sõbradki endaga kaasa. Ühel nädalal oli Haykiga kaasas viis tüdrukut-poissi ja ta loodab veelgi lapsi kutsuda.

Moses kutsus Hayki ja nüüd kutsuvad poisid teisi lapsi. Ning kogudus Armeenias kasvab.

Meie annetused aitavad toetada misjonitööd riikides, kus adventkoguduse liikmeskond on väike. Täname, et sirutate oma misjonikäed üle kogu maailma oma annetuste kaudu.

Moses ja Hayk jagavad oma usku Lääne-Armeenia ühes väikelinnas.

Pühamust saadavad õppetunnid

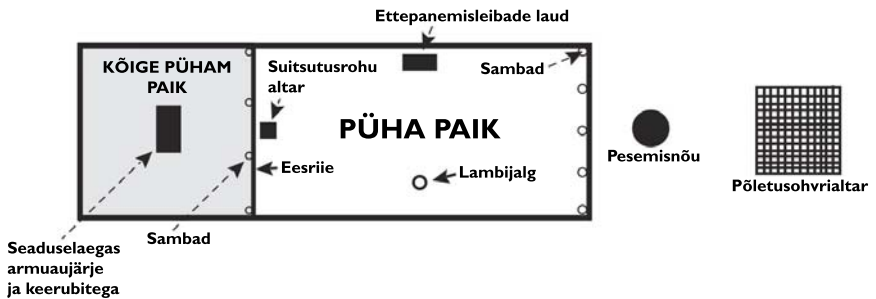

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: 2Ms 40:9, 10; 3Ms 19:2; 1pt 1:14 – 16; 2Ms 31:2 – 11; Rm 3:25 – 28; 1Kn 8:31 – 53; Ps 73:1 – 17.

Meespeetav tekst: “Ja nad tehku mulle pühamu, siis ma asun elama nende keskele” (2Ms 25:8).

Pühamu on üks Jumala põhilisi võtteid, kuidas õpetada meile evangeeliumi tähendusrikkust. Käesoleval nädalal õppetükki õppides aitab meid järgmine skeem:

Selle nädala õppetükk pöörab tähelepanu mõnele põhiarusaamale, mida maapealne pühamu väljendab. Hiljem uurime ohverdamissüsteemi.

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 26. oktoobriks.

Mis oli 2Ms 25:8 kohaselt kõrberännaku aegse maapealse pühamu eesmärk? Millist hämmastavat tõde Jumala armastusest meie vastu see meile õpetab?

Eedeni aias murdis patt katki Jumala ja inimese vahelise näost-näku suhte. Patu pärast kaotasid meie esimesed esivanemad takistamata suhtlemise Jumalaga. Looja soovib aga ikkagi tõmmata meid enda ligi ja tunda rõõmu sügavast lepingusuhtest langenud inimkonnaga ning Ta alustas seda protsessi juba sealsamas, Eedenis. Sajandeid hiljem, olles päästnud Israeli Egiptusest ning rajanud pühamu ja ohverdamisüsteemi, astub Jumal jälle esimese sammu selleks, et tuua inimkond tagasi enda juurde.

Seega tunnistab pühamu Jumala lakkamatust soovist elada oma rahva keskel. See on Jumala kavatsus (Ps 132:13, 14). Tema lõppsihiks on suhe ja pühamu oli Tema poolt valitud vahend selle loomiseks. Pühamu on käegakatsutav tõend sellest, et Jumal on oma rahvaga siin maal.

4Ms 2. peatüki kirjeldusest ilmneb, et kogudusetelk paiknes telklinna ruudukujulise väljaku keskel. Sellised väljakud olid Lähis-Idas tavalised – kuningas sai sinna oma telgi püstitada. Nii sümboliseerib kogudusetelk tõsiasja, et Jumal on Kuningas Israeli üle.

Leviidid püstitasid oma telgid “ümber tunnistuselamu” (4Ms 1:53) ning teised suguharud panid oma telgid seejärel, kolmeste gruppina, “ümber kogudusetelgi” (4Ms 2:2). See illustreerib lausa käegakatsutavalt nii lähedust kui ka kaugust Jumalast.

Veel üheks pühamu eesmärgiks oli pakkuda tsentraliseeritud, Jumalast sisseseatud jumalateenistussüsteemile asukohta. Kuna Jumala kohalolekut oma rahva hulgas ohustas rahva ebapuhtus ja möödalaskmised kõlbuses, andis Tema ohvrite ja ohvriandide süsteemi, mille kaudu ebapuha rahvas sai püha Jumala juuresolekul elada ning ellu jääda.

Niisiis paljastas pühamu selles kontekstis lunastusplaaniga seotud üksikasju, mis lunastusplaani lahutamatu osana hõlmasid nii ohverduse kui ka preesterliku teenistuse.

Pühamu abil laskus universumi Looja – Tema, kes tegi kõik, mis tehti (vaata Jh 1:1 – 3) – elama kodutute rändurite keskele kõrbesse. Kuidas peaks juba see tõsiasi ise aitama meil vältida takerdumast eelarvamustesse kellegi rahvuse, ühiskonnaklassi või kultuuri erinevuse suhtes?

“Olge pühad”

“Võta võideõli ja võia elamut ja kõike, mis selles on; pühitse seda ja kõiki selle riistu, et see saaks pühaks! Võia põletusohvri altarit ja kõiki selle riistu, ja pühitse altarit, et altar saaks kõige pühamaks” (2Ms 40:9, 10).

2Ms 40:9, 10 näitavad, et pühamut tuli pidada “pühaks”. Pühaduse põhiline mõte on Jumalale kuulumisega seotud ainulaadsus ja eraldamine.

“Tüüpiline teenistus oli ühenduslülili Jumala ja Iisraeli vahel. Ohvriannid pidid andma pildi Kristuse ohvrist ja seega säilitama inimeste südames kõigutamatu usu tulevasse Päästjasse. Niisiis selleks, et Issand saaks nende ohvrid vastu võtta ja jätkuvalt nende keskel olla, ja teisalt, et inimesed võiksid korralikult päästeplaani tunda ja õigesti oma kohustust mõista, oli äärmiselt tähtis säilitada kõiges, mis oli pühamuga seotud, südamepühadus ja elupuhtus, aukartus Jumala suhtes ja täpne kuulekus Tema nõudmistele.” – *Piibli kommentaarid. SPA poolt välja antud*, 2. kd, lk 1010, Ellen G. White'i märked.

Loe 3Ms 19:2 ja 1Pt 1:14 – 16. Mis on inimese jaoks peamine põhjus, miks olla püha?

Jumala pühadus muudab ja eraldab meid millekski. Tema pühadus on tõeline ajend, miks Tema rahvas juhindub eetikast elu igas valdkonnas (vaata 3Ms 19), tähendagu see siis toitumisalaste seaduste järgimist (3Ms 11:44, 45), preestrist lugupidamist (3Ms 21:8) või mitte toimimist kunagise teadmatuseaja himude järgi (1Pt 1:14). Jumal soovib muidugi, et me kasvaksime pühaduses, kui Temale lähemale tuleme. See muutus saab toimuda ainult siis, kui allutame oma patuse olemuse ja oleme valmis tegema seda, mis on õige, hoolimata tagajärgedest.

Mõttele endale, oma harjumustele, maitsetele, tegevusele jne. Kui suurt osa sellest, kes sa oled ja mida sa teed, saaks pidada “pühaks”? Tegemist on küllaltki vintske küsimusega, kas pole?

Pühamu riistad

Loe 2Ms 31:2 – 11. Mida õpetavad need salmid meile maapealse pühamu esemete valmistamisest? Milline seos on siin IMs 1:2-ga? (Vaata ka 2Ms 25:9.)

Pühamu kõikidest esemetest oli seaduselaegas Jumala kohalolu ja pühaduse ülim sümbol. Nime andsid sellele laekale kaks kivilauda, millele olid kirjutatud „tunnistuseks“ nimetatud käsud (2Ms 32:15, 16), ja need seaduselaudad asetati laekasse (2Ms 25:16, 21).

Laegast kattis “armuaujärg” sellele oleva kahe keerubiga, mis varjasid kaant oma tiibadega (2Ms 25:17 – 21). Seda nimetatakse tabavalt “lepituskaaneks”, sest siin peitub mõte, et meie kaastundlik ja halastav Jumal on lepitanud inimesed endaga ja andnud omalt poolt kõik, et saaks säilida lepingusuhe Temaga.

See oli paik, kus kord aastas, lepituspäeval (heebrea keeles *Yom Kippur*) toimus lepitus rahva ja pühamu eest (3Ms 16:14 – 16). Rm 3:25 osutab Paulus Jeesusele kui “lepituskaanele” (eestikeelsetes tõlgetes ka “lepitusvahendile” või “lepitusohvrile”), sest Jeesus ise on päästepaik meie pattude eest.

Püha paiga esimeses osakonnas põlesid lambijalal alati tuled (3Ms 24:1 – 4) ning suitsutusrohu altarilt tõusis kaitset pakkuv suits, mis varjas preetri eest Jumala juuresolu (3Ms 16:12, 13). Ettepanemisleibade lauale asetati kaksteist leiba, mis esindasid Iisraeli kahtteist suguharu. Vaagnad, kausid, kannud ja peekrid (2Ms 25:29, 30) olid ka laual. Kuigi nende riistade tähenduse kohta on vähe teada, näib, et need kujutasid lepingueine koostisosi (tuletades meelde 2Ms 24:11) ning nende osaks oli alaliselt meenutada Jumala lepingut oma rahvaga.

Loe Rm 3:25 – 28. Missuguse suure lootuse saame päästetöötusest: “... usu läbi, Seaduse tegudest sõltumata”?

Loe IKn 8:31 – 53. Mida need salmid meile pühamu funktsiooni kohta veel teada annavad?

Äsja ehitatud templi sisseõnnistamise tseremoonial tõi kuningas Saalomon oma erilises palves esile seitse juhtumit, mis templis kajastamist leidnuks. Need seitse funktsiooni toovad ilmekalt esile templi ulatusliku rolli iisraellaste elus. Tempel oli koht, kus otsida andestust (30. s), kus anda vanne (31. ja 32. s), kus härdalt palvetada lüüasaamise korral (33. ja 34. s), kus anuda põua-ajal (35. ja 36. s) või muu ahastuse tõttu (37. – 40. s). Samuti oli see paik, kus sai palvetada võõramaalane (41. – 43. s) ning kus sai paluda võidu pärast (44. ja 45. s).

Tempel oli mõeldud olema “palvekojaks kõigile rahvastele” (Js 56:7). See selgub tõsiasiast, et Saalomon näeb vaimusilmas palujatena nii üksikisikuid Iisraelist, võõramaalasi kui ka rahvast tervikuna.

Pühamu oli põhimõtteliselt kõigi Iisraeli tegevuste ideoloogiline keskus. Usk oli elu, mitte ainult mingi osa uskliku elust, olgu või peamine osa. Mida räägib öeldu meile sellest, milline osa peaks usul olema ka meie elus?

Kui inimesed tahtsid saada nõu, kuulda kohtuotsust või kui nad kahetsesid oma patte, läksid nad pühamusse. Pühamu oli Iisraeli kõrberännaku aastatel elu keskpunkt. Kui Jumal soovis oma rahvale midagi öelda, tegi Ta seda pühamust (2Ms 25:22). Seepärast on kohane nimetada seda “kogudusetelgiks” (näiteks 3Ms 1:1).

Mõtle oma palve-elule. Kui sügav, kui rikas, uskukinnitav ja elumuutev see on? Võib-olla tuleb sul esmalt endalt küsida: kui palju aega sa palves viibid?

“Kuni ma sisenesin Jumala pühadesse paikadesse”

Ikka ja jälle näitavad psalmid, et pühamu etendas usklikke ja Jumala vahelistes suhetes tähtsat osa. Hästi on tuntud kindel veendumus, mida Taavet 23. psalmi lõpus väljendas – “ma jään Issanda kotta eluajaks” (6. s). Taaveti suurim soov 27. psalmis oli olla Jahve juures – juuresolus, mida sai kõige paremini kogeda pühamus. Taaveti väljendusrikkus näitab, kui väga ta pühamust rõõmu tundis – ta nimetab pühamut Issanda kojaks, templiks, Tema majaks ja telgiks. Pühamus saab inimene mõtiskleda ning “tähele panna Issanda leebust/armsust” (Ps 27:4).

Jumala tegevused pühamus illustreerivad väga olulisi mõtteid: Tema kaitseb jumalakummardajat ja “peab teda salajas” oma pühamus ka kurjal ajal (Ps 27:5). Jumal pakub pelgupaika ja kinnitab rahumõtteid kõigile, kes Tema juurde tulevad. Selline väljendusrikkus ühendab Jumala ilu sellega, mida Ta oma rahva heaks teeb. Lisaks toob pühamu teenistus oma kujundliku tähendusega esile Jumala headuse ja õigluse.

Taaveti sügavaima igatsuse lõplikuks sihiks oli, et Jahve oleks tema ligi (ta ei soovinud lihtsalt olla pühamus). Just seepärast otsustas Taavet “otsida” Jumalat (Ps 27:4, 8).

Loe Ps 73:1 – 17. Mida mõistis Aasaf pärast pühamusse sisenemist?

---

73. psalmis on Aasafil kõne all kannatuste probleem. Ta ei suutnud mõista õelate silmanähtavat edu (4. – 12. s) samas kui ustavad olid vaevas. Ta ise oleks peaaegu komistanud (1. – 3. s), aga pühamusse minek muutis asja tema jaoks teiseks (13. – 17. s). Seal nägi Aasaf sedasama Jumala väge ja au, mida Taavet mainib Ps 63:3, ning tajus, et hetkeolukord muutub ühel päeval ja õiglus seatakse jalule. Ta suutis jälle kuulutada tõde ja kinnitada uuesti, et lõpuks on õelad libedal teel (Ps 73:18 – 20) ning ustavad kaitstud (21. – 28. s). Nende jaoks, kes otsivad Jumalat, muutub pühamu usalduse paigaks, elu kantsiks, kus Jumal tõstab nad “üles kaljule” (Ps 27:5). Tõekaudu, mida pühamuteenistus õpetab, saame tõepoolest õppida usaldama Jumala headust ja õiglust.

Edasiseks uurimiseks: Loe Ellen G. White'i raamatust *Patriarhid ja prohvetid* peatükki "Kogudusetelk ja selle teenistus".

"Pühamu ehitamine eeldas suuri ja kulukaid ettevalmistusi. Vajati suures hulgal väga väärtuslikku ja kallist materjali. Kuid Issand tunnustas ainult vabatahtlikke annetusi. "Igaühelt, kes annab heast südamest, võtke minu tõstelõivu," kõlas jumalik korraldus, mida Mooses kogudusele kordas. Pühendumine Jumalale ning ohvrimeelsus olid Kõigekõrgemale asupaiga valmistamise esmased tingimused." – Ellen G. White, *Patriarhid ja prohvetid*, lk 343.

Küsimused aruteluks:

1. Peatu pisut Jumala õigluse teemat. Näeme praegu siin maailmas nii vähe õiglust. Miks poleks ilma lootuseta Jumala õiglusele üldse õigluselootust?

2. Keegi kirjutas: "Kogudusetelk on tükk püha maad maailmas, mis on kaotanud oma raja." Mida see sinule tähendab?

3. Loe 1Pt 1:14 – 16. Mismoodi mõistad sina Jumala pühadust? Mida tähendab sinu jaoks olla püha? Kuidas võime pühaks saada?

4. Eeli pojad on näide inimestest, kes olid Jumala "lähedal", kuid kaotasid austuse Tema pühaduse vastu (1Sm 2:12 – 17). Kuidas saad sina vältida Jumala pühaduse tajumise kaotsiminekut? Miks on palvetamine, uurimine ja kuulekus olulised selleks, et aidata meil säilitada Tema pühaduse tajumist?

5. "Tähtsaim osa igapäevasest teenistusest oli üksikisikute eest toimetatav teenistus. Kahetsev patune tõi oma ohvrilooma telgi sissepääsu juurde ning – asetanud käed ohvri pea peale – tunnistas üles oma patud. Nii kandis ta sümboolselt patud endalt üle süütule ohvrile. Seejärel tappis ta looma oma käega ning preester viis vere pühamusse ja piserdas seda vaheteki ette, mille taga oli laegas seadusega, millest patune oli üle astunud. Sellise toiminguga kanti patt vere vahendusel sümboolselt pühamule." – Ellen G. White, *Patriarhid ja prohvetid*, lk 354. Kuidas aitab see tsitaat meil mõista, mil moel avaldus "päästmine usu kaudu" pühamu teenistuses?

Tagakiusatud ja võidutsev

Pooge ketserid üles!” kisendas vihane rahvajõuk, tõugates mu naabrit ja mind ajutiselt püstipandud völlapuude poole. Jõhkrad käed libistasid silmuse üle mu pea ja inimesed kisasid: “Kas nüüd kahetsed?”

“Ei!” ütlesin ma ning silmus tõmbus mu kõri ümber koomale.

Mitu kuud varem olin näinud üht mees bussis Piiblit lugemas. Mees märkas mu huvi ja julgustas mind üht Piiblit endale ostma ning Jumala tõdesid enda jaoks avastama. Siis kutsus ta mind adventistide kirikusse. Ma ostsin Piibli ja hakkasin lugema, olles innukas jagama teistega seda, mida olid teada saanud.

Ühel hingamispäeval läksin koos oma naisega naaberkülla, et külastada adventistide kogudust. Koguduseliikmed andsid meile kaheksa Piiblit jagamiseks ning lihtliikmest jutlustaja pakkus, et tuleb meie külla ja õpime koos Piiblit.

Ma andsin Piiblid teistele edasi ning kutsusin naabridki koos meiega Piiblit uurima. Varsti oli mu maja täis inimesi, kes tahtsid Jumala Sõna tundma õppida! Siis aga, kui kohalikud külajuhid piibliuurimisest teada said, süüdistasid nad meid rahutuste tekitamises ja ähvardasid meid. Järgmisel päeval tuli vihane jõuk mind ja mu naabrit kinni võtma.

Meil kästi oma usust lahti öelda. Me keeldusime ning inimesed panid kõie meie kaela ümber. Siis, kui palvetasin oma perekonna ja uute usklike pärast, lõi kas keegi kõied läbi. Nad lasid mu sõbral minna, kuid peksid ja ähvardasid mind. Keeldusin endiselt Kristust salgamast.

Lõpuks lasid nad mul minna, kuid kui ma kodu poole ruttasin, märkasin, et mõned külaelanikud järgnesid mulle matšeetodega. Ma põikasin kõrgesse pöösastikku ja jooksin koju, kus lihtliikmest adventjuttustaja mind koos mu naisega ootas.

“Tule mõneks ajaks meie linnakesse,” pani ta ette. Korjasime kokku mõned riideesemed ja oma loomad ning põgenesime naaberkülla, kuhu jäime seniks, kuni kogudus mõtles koos meie küla juhtidega välja lahenduse. Öösel hiilisime tagasi koju ja koristasime oma viljasaagi, et meil oleks, mida süüa. Varsti ristiti mind ja mu naine.

Siis, kui olukord oli rahunenud, pöördusime tagasi koju, olles vabad Jumalat teenima ning oma usust oma sõpradele ja pereliikmetele rääkima. Külajuhid andsid meile maatüki ja me ehitasime sinna kiriku. Täna seal teenib meiega koos Jumalat 300 adventisti ja palju külastajaid!

Täname Jumalat, et Tema pööras tagakiusamise ülistuseks. Osa hiljutisest kolmeteistkümnenda hingamispäeva annetusest aitas rajada kogudusi minu kodukanti Mehhiko keskosas. Täname teid.

Augustin Cruz on talunik ja lihtliikmest kogudusetöoline Oaxaca osariigis, Mehhikos.

Lepitus: puhastusohver

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: 2Aja 33:12, 13; 2Sm 14:1 – 11; 3Ms 4:27 – 31; Jr 17:1; 3Ms 10:16 – 18; Mi 7:18 – 20.

Meelespeetav tekst: “Teades, et teid pole lunastatud kaduvate asjadega, hõbeda või kullaga teie tühisest esiisadelt päritud eluviisist, vaid Kristuse kui laitmatu ja puhta Talle kalli verega” (1Pt 1:18, 19).

Ohverdamissüsteem on tõenäoliselt kõige paremini tuntud osa pühamu teenistusest, kuna see osa osutab otseselt Kristuse ohvrile. Patuse eest surnud looma veri saab sümboliks Kristuse verest, kes meie eest suri.

Sellel nädalal uurime mitut “puhastusohvriga” (nimetatakse ka “patuohvriks”) seotud arusaama. See ohver oli Jumala poolt valitud tee, et aidata meil paremini mõista, kuidas Tema lepitab meid endaga ainsa tõelise ohvri, Jeesuse Kristuse kaudu. Aeg-ajalt kasutab õppetükk *patuohvri* asemel määratlust *puhastusohver*, vältimaks muljet, nagu tuleks näiteks sünnitanut pidada kõlbeliselt eksinuks, sest värskest emaks saanud naine pidi tooma sellise ohvri (3Ms 12:5 – 8). Seda ohvrit on parem mõista *puhastusohvrina* ema rituaalse ebapuhtuse eest, mitte aga ohvrina patu pärast.

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 2. novembriks.

Igaüks, kes Issandat tunneb võib tunnista, teab, et patt lahutab meid Jumalast. Hea sõnum on see, et Issand on seadnud sisse süsteemi, kuidas parandada patu põhjustatud lõhe ning tuua meid tagasi Tema juurde. Selle süsteemi keskmeks on mõistagi ohver.

Vanas Testamendis kirjeldatakse üldjoontes kolme liiki pattu, igaüks neist vastab patustaja teadlikkuse astmele: tahtmatu ehk ettekatsemata patt, meelega tehtud ehk ettekatsetud patt ja vastuhaku patt. 3Ms 4:1 – 5:13 kirjeldatud “puhastusohver” rakendus ettekatsemata patu kohta ja ka mõnede meelega tehtud pattude kohta (3Ms 5:1). Esimese kahe kategooria kohta oli olemas ohver, midagi sellist pole aga nimetatud vastuhaku patu, kõige jäledama patuliigi kohta. Vastuhaku patt tehti Jumala “palge ees” uhke käega ning vastuhakk vääris hävitamist, ei midagi vähemat (4Ms 15:29 – 31). Näib siiski, et isegi neil juhtudel – nagu Manasse puhul – pakkus Jumal andestust (vaata 2Aja 33:12, 13).

Loe 5Ms 25:1, 2 ja 2Sm 14:1 – 11. Mida räägib 2Sm 14:9 armu, õiguse ja süü kohta?

Kas andeksandmisega mõistab Jumal patuse õigeks? Eks patune ole ju ebaõige ja seega väärt süüdimõistmist (vaata 5Ms 25:1)?

Tekoa naise lugu muudab vastuse ilmekaks. Väites end olevat lese, nagu Joab talle sõnad suhu pani, läks naine kuningas Taaveti juurde sooviga, et kuningas otsuse langetaks. Joab mõtles välja loo naise kahest pojast, kellest üks tappis teise, ja seda käskis Joab naisel Taavetile rääkida. Iisraellaste seadus nõudis mõrvari surmamist (4Ms 35:31), isegi juhul, kui ta oli peres ainus meesterahvas. Naine anus Taavetit (kes toimis kohtunikuna), et ta vabastaks süüdi oleva poja süüst.

Siis, huvitav küll, teatas naine: “Süü jääb minu ja mu isakoja peale, aga kuningas ja tema aujärg on süüta!” (2Sm 14:9). Naine ja Taavet mõlemad mõistsid, et juhul, kui kuningas otsustab mõrvari süüst vabastada, saab kuningas mõrvasüü enda peale ning tema kohtujärg (see tähendab, tema kohtunikumaine) on ohus. Kohtunik vastutas moraalselt selle eest, mida ta otsustas. Just sellepärast pakkus naine välja süü enda peale võtmise.

Samamoodi võtab Jumal patuste süü enda kanda selleks, et kuulutada nad õigeks. Selleks, et meile andestada, *tuleb Jumalal endal kanda meie karistus*. Siin on seaduslik põhjus sellel, miks tuli Kristusel surra – et meie saaksime päästetud.

Käte peale panemine

Loe 3Ms 4:27 – 31. Millised rituaalsed tegevused toimetati ohvri juures?

Ohvrianni toomise eesmärgiks oli kõrvaldada patuselt patt ja süü, kanda vastutus üle pühamule ning lasta patusel minna andestuse saanuna ja puhtana. Äärmiselt harvadel juhtudel võis keegi tuua teatud koguse peent jahu puhastusohvriks ja ehkki see puhastusohver oli veretu, saadi aru, et “ilma vere valamiseta ei ole andeksandmist” (Hb 9:22).

Rituaal ise hõlmas käte peale panemise, looma surma, verega toimetamise, rasva põletamise ja looma liha söömise. Patusele, kes ohvrianni tõi, kingiti andustus, aga alles *pärast* vererituaali.

Selle protsessi oluliseks osaks oli käte peale panemine (3Ms 1:4; 4:4). Käte peale panemisega kanti patt üle süütule loomale.

Pärast seda, kui loom tapeti, kasutati väljalastud verd altaril lepituse tegemiseks (3Ms 4:25; 17:11). Kuna patud kanti loomale käte pealepanemise kaudu, tuleb meil mõista, et looma surm oli asenduslik surm. Loom suri patuse asemel. See selgitab tõsiasja, miks pidi looma tapma patune – süüdlane – ja mitte preester.

Järgmisel korral, kui sul on kiusatus pattu teha, kujuta ette Jeesust ristil suremas ning näe ennast panemas oma käsi Tema pea peale ja tunnistamas Temale oma patud üles. Kuivõrd aitab see sinu mõttes toimuv sul mõista, mis oli sinu andestuse hind? Kuidas peaks see mõte takistama sind neeldumast sellesse kiusatusse?

“Juuda patt on kirjutatud raudsulega, uurendatud teemanditeravikuga nende südamelauasse ja nende altarisarvede peale” (Jr 17:1).

Pärast käte pealepanemist ja looma surma tegeleti ohvrianni juures järgmiseks verega. Preester pani ohvri verd altari sarvedele. Kuna tegevusse oli kaasatud veri, oli rituaali sellel osal tegemist lepitusega (3Ms 17:11). Juhul kui patustajaks oli tavakodanik või rahvajuht, tuli verd panna põletusohvri altari külge (3Ms 4:25, 30); kui pattu oli teinud ülempreester või terve kogudus, pandi verd kogudusetelgis oleva altari, suitsutusohvri altari külge (3Ms 4:7, 18).

Mida tähendas määrada verd altari sarvedele? Sarved olid altari väljaulatuvad osad ja võisid selliselt tähistada päästmise vertikaalset dimensiooni. Veri toodi Jumala ette.

Jr 17:1 on eriti tähtis mõistmaks, mis toimus: Juuda patt on uurendatud “nende südamelauasse ja nende altarisarvede peale”. Ehkki see salm osutab ebajumalateenistusega seotud altaritele, jääb põhimõtte samaks: altar kajastab rahva kõlbelist olukorda. Veri kandis patusüü üle. Altari sarvedele määratud veri kandis patu patustajalt üle pühamule – tegemist on üliolulise tööga, selleks et mõista lunastusplaani, nagu seda avaldas maa-pealse pühamu teenistus, mis sümboliseerib Kristuse tegevust meie heaks taevas.

Kuna veri kandis pattu, siis rüvetas seegi pühamu. Leiame näite sellisest rüvetumisest juhtumites, mil puhastusohvri veri juhuslikult piserdus riieatele. Riie tuli puhastada ja mitte lihtsalt ükskõik kus, vaid ainult “pühas paigas” (3Ms 6:20).

Ja lõpuks, rasva põletamine altaril näitas, et kõik puhastusohvriga seotu kuulus Jumalale (3Ms 3:16).

Tänu Jeesuse surmale, mida need altarid sümboliseerisid, on meie patt meilt ära võetud ning Temale ja taevasele pühamule üle kantud. See on lunastusplaani jaoks keskne.

Kuidas aitab pühamu teenistus meil mõista jäägitut sõltumist Jumalast meie pattude andestamisel? Millist lohutust see tõde sulle toob? Samas, millised olulised kohustused järgnevad? (Vaata 1Pt 1:22.)

Loe 3Ms 6:18, 19; 10:16 – 18. Milline ülitähtis tõde siit välja tuleb?

Pühas paigas ohvriliha söömisega pidi ametikohustust täitev preester võtma “ära koguduse süü”. Selle ohvri liha ei olnud preestriale ainult teenistuse eest saadav tasu (vastasel juhul poleks Mooses olnud nii pahane Aaroni poegade peale, kes seda liha ei söönud), vaid tegemist oli lepituse olulise osaga.

Kuidas aitab ohvriliha söömine kaasa lepitusprotsessile? Nõuti ainult selliste ohvrite söömist, mille verd ei toodud pühasse paika; see tähendab, tavainimese ja rahvajahi ohvri puhul. Piibel ütleb selgesõnaliselt, et ohvriliha söömisega preester “võtab ära patusüü”, teeb “lepitust” patuse eest. Patuse süü kandmine osutab sellele, et patune on nüüd süüst vabastatud.

2Ms 34:7 heebreakeelne sõnastus ütleb, et Jumal “kannab ülekohtu” ning samu heebreakeelseid sõnu kasutatakse 3Ms 10:16, millest on selge, et preestrite patukandmise tegu on midagi, mis toob patusele andestuse. Vastasel juhul, ilma sellise ülekangeta, tuleb patusel kanda oma pattu ise (3Ms 5:1) ja see viib küll surmani (Rm 6:23).

Preestri töö kanda kaasinimese pattu on just see, mida Kristus meie heaks tegi. Tema suri meie asemel. Järeldame ju, et preestri töö maapealsetes pühamus kehas Kristuse tööd meie heaks, sest Tema on võtnud enda peale meie pattude süü.

“Õnnistus tuleb sellepärast, et andestatakse; andestamine tuleb usust sellesse, et ülestunnistatud ja kahetsetud patu kannab ära suur Patukandja. Niisiis tuleb kogu meie õnnistus Kristuselt. Tema surm on lepitusohver meie pattude eest. Tema on suur vahendaja, kelle kaudu saame Jumala silmis halastuse ja heakskiidu. Järelikult on Ta tõepoolest nii meie usu Algataja, Autor, kui ka Lõpetaja.” – Ellen G. White, *Manuscript Releases*, 9. kd, lk 302.

Kujutle, et seisad Jumala kohtu ees. Millele toetud – oma headele tegudele, oma hingamispäevapidamisele, kõigele sellele heale, mida oled teinud, ja kogu halvale, mida sa pole teinud? Kas sa tõesti arvad, et sellest piisab sinu õigeksmõistmiseks püha ja laitmatu Jumala ees? Kui mitte, siis mis on selles kohtus sinu ainsaks lootuseks?

Loe Mi 7:18 – 20. Millise pildi Jumalast leiame neist salmidest?

Miika raamatu kolm viimast salmi heidavad valgust Jumala suhtele Tema jäägiga, ülejäänutega. See tekst kirjeldab kaunilt, miks on Jumal võr-ratu. Ta on oma armastuse ja andestamise poolest võrreldamatu. Jumala silmatorkav iseloomu-joon, nagu Miika selle ette toob (ja seda räägitakse mujalgi), on tahtlikkus andestada. Miika rõhutab seda, kasutades Jumala omaduste (18. s) ja tegevuse (19, 20 s) kohta mitmesuguseid väljendeid. Tema omadusi ja tegevust selgitatakse 2Ms 34:6, 7 leiduva *iisraellaste kree-do* sõnastusega; 2Ms 34:6, 7 on üks armastatuim piibellik kirjeldus Jumala iseloomust.

Huvitav on seegi, et Mi 7:18 – 20 võtmesõnu kasutatakse Js 53. peatüki laulus Sulasest, osutades tõsiasjale, et andestuse vahendid tulevad Temalt, kes kannatab oma rahva eest.

Kahjuks ei tunne kõik rõõmu Jumala päästva armu üle. Jumala andeksand ei ole odav ega automaatne. Selles peitub usaldus. Need, kes on kogenud Tema armu, vastavad heameelega, nagu näeme Mi 6:8, mis on üks selle raamatu juhtsalmidest. Just nii, nagu Jumal “osutab armu”, kut-sub Ta oma ülejäänuid üles “armastama headust”. Jumala rahvas jäljendab Tema iseloomu. Nende elukäik peegeldab Tema armastust, kaastunnet ja lahkust.

Piiblis järgneb andestamist rõhutavale Mi 7:18 – 20 kohe ka Na 1:2, 3, kus rõhk on kohtul. See avab meie ees kaks mõõdet sellest, kuidas Jumal meiega käitub: andestab kahetsejale ja karistab õelat. Nii üks kui teine tahk on Jumala oma. Tema on Päästja ja Kohtumõistja. Need kaks Jumala iseloomu osa on teineteist täiendavad, mitte vastukäivad. Kaastundlik Jumal saab olla ka õiguse Jumal. Seda teades võime kindlalt toetuda Tema armastusele, andestusele ja täielikule õiglusele.

Loe Mi 6:8. Mida head teeb tunnistamine, et oled usklik, ilma et see tunnistus tegelikkuses väljenduks? Mis on kergem – kas väita, et usud Jeesusesse, või elada oma usku mööda, nagu väljendab Mi 6:8? Kuidas saad viimatinimetatud paremini teha?

Edasiseks uurimiseks: Loe Ellen G. White raamatust *Patriarhid ja prohvetid* peatükki “Kogudusetelk ja selle teenistus”.

“Nii nagu Kristus taevasse minnes ilmus Jumala palge ette, esitades oma verd kahetsevate usklike eest, nii piserdas preester igapäevases teenistuses patuse eest ohvrivert pühasse paika.

Ehkki Kristuse veri pidi vabastama kahetseva patuse käsu hukkamõistust, ei kõrvaldanud see siiski täielikult pattu, vaid see püsis aruandesse märgituna pühamus kuni lõpliku lunastamiseni. Samuti kõrvaldas patuohvri veri sümboolses teenistuses patu kahetsejalt, kuid see jäi pühamusse kuni lepituspäevani.” – Ellen G. White, *Patriarhid ja prohvetid*, lk 357.

Küsimused aruteluks:

1. Mõned on väitnud, et kogu käsitus asendusest on ülekohtune. Miks pidi süütu surema süüdlase asemel? Kuna tegemist on tõega, mida Piibel selgelt õpetab ning, vähe sellest, mis on kogu Piibli keskne teema, kuidas siis sellisele rünnakule vastata? Eks aita kogu see “ülekohtusus” meil mõista armu, mis avaldus selleks, et meile andeks anda? Mil moel võiks see “ülekohtune asi” näidata, kui suur, halastav ja armuline meie Jumal tegelikult on?

2. Loe klassis Mi 6:8. Mida siin öeldakse? Tähtsaim aga, kuidas saame õppida seda selgesõnalist korraldust täitma? Kuidas saame õppida kõike seda tegema, kaasa arvatud “käima alandlikult koos oma Jumalaga”? Mida see tähendab? Kuidas saab alandlikult Jumalaga käimist üle kanda alandlikult kaasinimestega käimisse?

3. Mõttele, mida tähendab, et meie ainus võimalik pääsetee, oli Jeessu surma kaudu. Mida õpetab niisugune hämmastav tõde meile sellest, kui paha on patt, ja miks on igasugune jõupingutus ennast oma tegudega päästa sama viljatu kui küürida siga puhtaks, lootuses, et see teeb tema lihast puhta toidu?

4. Vaadake klassis läbi kolmapäevase osa viimane küsimus. Arutlege oma vastuste ja kaasmõtete üle evangeeliumi ja selle valgel, mida on Jumal teinud meie päästmiseks.

Mõõk ja Vaim

Josephi süda põksus, kui jõuk raevutsedes tema poole liikus. “Lööge ta maha!” kriiskas keegi. “Tapke ta!” kostus kellegi suust.

Joseph oli olnud kristlane lühikest aega. Innukas jagama oma vastleitud usku kaasinimestega, oli ta tulnud globaalmisjoni teerajajana sellesse külla, et inimestele Kristust tundma õpetada. Mõned kuulasid, aga teised vihasid, et üks kristlane oli tulnud küla üles keerama. Nad leidsid Josephi ja nõudsid kättemaksu.

Joseph palvetas siis, kui jõuk ta ümber piiras. Seejärel hakkas rääkima juht, kes vehkis mõõgaga. “Vend, ma olen tulnud rahuga ja Jeesuse nimel,” ütles juht. “Minu Jumal tahab olla ka sinu Jumal.”

Rahvahulk vakatas ja juht mõõtis Josephit silmadega. “Minu väike tütar on olnud kuus aastat halvatud. Ta ei saa liikuda ega rääkida. Juhul kui sinu Jumal suudab minu tütre terveks teha, siis jätame su rahule. Aga kui mitte, siis me tapame su.” Mees pöördus ja hakkas astuma oma kodu poole. Rahvahulk tõukas Josephit talle järele. Joseph ja jõugu juht astusid koos majja.

Joseph vaatas tüdrukule, Kamalale, otsa ning mõistis, et ainult ime võib päästa tüdrukukese – ja tema – elu. Joseph põlvitas voodi äärde ja palus Jumalal Kamala terveks teha juhul, kui see oli Tema tahtmine. “Aita sellel perekonnal mõista, et sina oled kõikvõimas Jumal,” palvetas ta.

Joseph lõpetas palve ja tõusis püsti. Ta palvetas lapse pärast vaikselt edasi ning mõne minuti pärast liigutas Kamala ennast väheke. Tüdruk sirutas välja ühe jala ja siis teise; siis sirutas ta välja käed. Aeglaselt tõusis ta istuma. Perekond vahtis, rõõmust sõnatu, kuidas Kamala ennast kord kuivetunud jalgadele ajas ja astuma hakkas.

“Mu tütar!” sosistas Kamala ema. Tüdruk naeratas ja astus kergel sammul ema juurde. Mees, kes oli kavatsenud Josephi tappa, embas teda pisarsilmil. “Ma tahan sinu Jumalat tundma õppida,” ütles ta.

Uudised tüdruku imelisest tervenemisest levisid külas kulutulena. Paljud tahtsid Josephi Jumalat tundma õppida. Mees, kes oli vehkinud mõõgaga Josephi nina all ja kavatsenud ta tappa, töötab nüüd koos temaga selle nimel, et õpetada kaasinimesi tundma elavat Jumalat. Tosinkond inimest on pöördunud Jeesuse poole ja teenib nüüd Teda oma endiste jumalate asemel.

Meie misjoniannetused aitavad toetada selliste meeste ja naiste tööd nagu Joseph, kes tegutsevad globaalmisjoni teerajajatena üle kogu maailma. Täna me, et osalete selles Jumala töös oma annetuste kaudu.

Joseph ja tema naine tegutsevd globaalmisjoni teerajajatena Lääne-Indias.

Lepituspäev

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: 3Ms 16. ptk; 3Ms 23:27 – 32; 5Ms 19:16 – 21; Mt 18:23 – 35; Js 6:1 – 6.

Meespeetav tekst: “Kes on Jumal nagu sina, kes annab andeks süü ja läheb mööda oma pärisosa jäägi üleastumisest, kes ei pea viha mitte igavesti, vaid osutab armu, kes halastab jälle meie peale, tallab maha meie süüteod? Sina heidad kõik meie patud mere sügavustesse” (Mi 7:18, 19).

Lepituspäev ehk Yom Kippur, nagu sellest räägitakse 3Ms 16. peatükis, on Vana Testamendi rituaalidest kõige tõsisem. See on sihilikult pandud 3Ms raamatu keskele, mis on omakorda Moosese viie raamatu keskel, selleks et aidata valgustada selle rituaali “kõige pühamat” olemust. Samuti viidatakse sellele kui “täielikule hingamispäevale” (3Ms 16:31), päevale, mille tarvis esitatakse üleskutse katkestada kõik töö; selline üleskutse pole iisraellaste iga-aastaste pühade puhul tavaline. See tõsiasi teeb sellest päevast sõna otseses mõttes hingamispäeva – tegemist on ajaga, mil hingata selles, mida Jumal, meie Looja ja Lunastaja, meie heaks on teinud (ja teeb).

Sellel nädalal õpime, mis toimus lepituspäeval maapeelses pühamus, ning puudutame eriliselt rituaale kahe sikuga, mis aitavad meil paremini aru saada lunastuse sügavamatest tõdedest ja patu lõplikust loomusest.

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 9. novembriks.

Loe 3Ms 16:16, 30. Mida lepituspäeval puhastatakse?

Kogu aasta jooksul kanti pühamule üle igasugused patud ja rituaalne ebapuhtus. Lepituspäevaga saabus aeg nende kõrvaldamiseks. Lepituspäeval on kolm põhiosa:

1. *Puhastusohver preestri eest.* Ülempreester veristas härjavärsi oma patude eest, veendudes kindlasti, et tema ise on puhas siis, kui siseneb pühamusse ja sooritab selle puhastamisrituaali.

2. *Sikk puhastusohvriks "Issandale"* (3Ms 16:8). Aasta jooksul töid puhastusohvrid [= patuohvrid] kõik Iisraeli patud pühamusse. Lepituspäev oli aeg need patud pühamust kõrvaldada; see protsess teostati selle siku vere kaudu, "kelle liisk määras Issandale".

3. *Kõrvaldamise/eemaldamise rituaal Asaselile määratud elava sikuga.* Jumal soovis viia oma rahva patud pühamust ja leerist välja. Seepärast saadeti teine, elus sikk, ära kõrbesse.

Loe 3Ms 16:15. Mis selle sikuga juhtus ja mida see sümboliseeris?

Kuna siku juures, kelle liisk määras Issandale, ei olnud pattude ülestunnistamist ega käte pealepanemist, ei kandnud tema veri pattu. See ei rüvetanud, vaid hoopis puhastas. Seda toimet kirjeldatakse selgelt 16. ja 20. salmis. Ülempreester tegi teenistust Issandale määratud siku verega, puhastades kogu pühamu. Sama protsess avaldas toimet ka inimeste puhastamisel; siis, kui pühamu oli puhastatud kõikidest rahva pattudest, puhastati ka inimesed. Selles mõttes oli lepituspäev ainulaadne, sest ainult sellel päeval puhastati nii pühamu kui ka inimesed.

Lepituspäev oli kahefaasilise lepituse teine järk. Esimeses faasis, aastaringi, iisraellastele andestati. Nende patte ei kustutatud maha, vaid usaldati Jumala hooleks, kes lubas nendega tegeleda. Teisel faasil ei olnud andestamisega kuigi palju tegemist; inimestele oli juba andestatud. Tõsiasi on, et 3Ms 16. peatükis või 3Ms 23:27 – 32 ei esine tegusõna "andestama" üleüldse. See näitab meile, et kogu lunastusplaan tegeleb millegi enamaga kui vaid meie pattude andestamisega – ja see on mõtteaine, mille tähendus saab veel suuremaks siis, kui mõistame suure võitluse laiemat plaani.

Loe 3Ms 16:32 – 34. Mis oli ülempreestri põhiülesanne lepituspäeval?

Ülempreestri põhifunktsioon oli olla vahendaja Jumala ja inimkonna vahel. Mis pühamusse puutus, siis haldas tema süsteemi ning viis läbi mitmesugused ohverdamiste ja ohvriandide rituaalid (Hb 8:3). Tema ülesanne lepituspäeval oli tohtu. Ta sooritas peaaegu kõik rituaalid, välja arvatud Asaselile määratud siku kõrbesse toimetamine, ehkki korralduse siku ära viimiseks andis tema.

Lepituspäeval sai “suurest” ehk “võitud” preestrist, nagu teda ka nimetati, elav näide Kristusest. Just nii nagu Jumala rahva tähelepanu pöördus ülempreestriks, on meie tähelepanu vääramatult suunatud Jeesusele. Nii nagu ülempreestri tegevus maa peal tõi puhastamise rahvale, nii teostab Jeesuse töö taevases pühamus sama meie heaks (Rm 8:34; 1Jh 1:9). Samamoodi nagu lepituspäeval oli rahva ainsaks lootuseks ülempreester, on meie ainsaks lootuseks Kristus.

“Ehkki Kristuse veri pidi vabastama kahetseva pattuse käsu hukkamõistust, ei kõrvaldanud see siiski täielikult pattu, vaid püsis aruandesse märgituna pühamus kuni lõpliku lunastamiseni. Samuti kõrvaldas patuohvri veri sümbolises teenistuses patu kahetsejalt, kuid see jäi pühamusse kuni lepituspäevani.” – Ellen G. White, *Patriarhid ja prohvetid*, lk 357.

3Ms 16:16 – 20 kohaselt tuli ülempreestril astuda kõige pühamasse paika ning puhastada see rituaalsest ebapuhtusest, üleastumistest ja pattudest. Siis kandis ta kogu Iisraeli ülekohtu, kõik üleastumised ja patud elavale sikkule ning saatis need koos sikkuga kõrbesse. Seega läks minema kogu Iisraeli süü. Sellega saavutati lepituspäeva ainulaadne eesmärk: kõlbeline puhastumine, mis ületas andestuse. Uut andestamist ei olnud sel päeval vaja. Jumal oli nende patud juba andestanud.

Kuidas saame õppida toetuma täielikult Kristuse teenetele kui meie ainsale päästelootusele siis, kui võitleme kogu Jumala antud jõuga igast patust loobumise nimel?

Loe 3Ms 16:20 – 22. Mis juhtus elusa sikuga?

Elava sikuga toimuv rituaal ei olnud ohver. Pärast seda, kui liisk otsustas, kumb kahest sikust oli Jahvele, kumb Asaselile (tihtilugu nimetatakse seda sikku ka “patuoinaks/patusikuks”), osutatakse ainult Jahvele määratud sikule kui puhastusohvrile/patuohvrile (salmid 9, 15). Vastandina sellele nimetatakse Asaselile määratud sikku “elusaks sikuks”. Teda ei tapetud, tõenäoliselt selleks, et välistada mõte, nagu moodustaks see rituaal ohvri. Elus sikk toodi esile *alles* pärast seda, kui ülempreester oli lõpetanud lepituse kogu pühamu eest (20. s). Seda kohta ei ole võimalik üle rõhutada: *järgneval rituaalil elusa sikuga ei olnud mingit pistmist pühamu või rahva tõelise puhastamisega. Pühamu ja rahvas olid juba puhastatud.*

Kes või mis on Asasel? Juudi varasema aja tõlgendajad samastasid Asaseli algupärase ingelliku patustajaga ja kurjuse põhiautoriga, ühtlasi kurjade inglite juhiga. Teame küll, et tegemist on Lutsiferi sümboliga.

Elusa sikuga toimuv oli eemaldamise rituaal, mis viis lõpule patu täieliku kõrvaldamise. Patt pandi sellele ühele, kes oli esmajärjekorras selle eest vastutav, ning siis viidi patt nende inimeste juurest alatiseks ära. “Lepitus” teostati selle siku peal karistavas mõttes (3Ms 16:10), kuna sikk kandis lõplikku vastutust patu eest.

Kas Saatanal on siis osa meie päästes, nagu mõned vääralt väidavad meid õpetavat? Muidugi mitte. Saatan ei kannu mitte iial, mitte mingil viisil pattu meie eest ja meie asemikuna. Ainult Jeesus on seda teinud ning on häbiväärne mõelda, et Saatanal on vähimgi osa meie lunastamises.

Elusa sikuga toimuvale rituaalile leidub paralleel seaduse näol kuritahtlikust tunnistajast (5Ms 19:16 – 21). Süüdistaja ja süüdistatu seisavad Issanda ees (keda esindasid preestrid ja kohtumõistjad); teostatakse uurimine ja juhul, kui süüdistaja leitakse olevat valetunnistaja, saab ta selle karistuse, mille tema kavatsuse kohaselt oleks pidanud saama süütu (näiteks olgu õel Haaman, kes valmistas völlapuu Mordokai jaoks).

Taas tänu Jumalale Tema armulise andestuse eest ja selle tõsiasja eest, et Ta ei tuleta enam meelde meie patte (Jr 31:34). Kuidas saame õppida oma patte meenutamata jätma siis, kui need on kord juba andestatud? Miks on meie jaoks väga tähtis seda õppida?

“Selliselt õpetas pühamu ja hiljem selle asemele tulnud templiteenistus inimestele iga päev suuri tõdesid Kristuse surmast ja tööst. Ja kord aastas suunati nende mõtted Kristuse ja Saatana vahelise suure võitluse lõpustseenidele – universumi lõplikule puhastamisele patust ja patustest.” – Ellen G. White, *Patriarhid ja prohvetid*, lk 358.

Loe 3Ms 16:29 – 31 ja 23:27 – 32. Mida ootas Jumal iisraellastelt Yom Kippuril? Kuidas käivad need põhimõtted meie kohta täna, kes me elame ajal, mida on nimetatud “antitüüpiliseks lepituspäevaks”?

Juhul kui keegi vana-aja Iisraelis ei täitnud neid juhiseid, tuli ta *maha lõigata* ehk hävitada (3Ms 23:29, 30). Lepituspäev oli tõesti elu ja surma küsimus. See nõudis usklikult täielikku ustavust Jumalale.

Kujuta ette, et keegi oli tunnistanud oma patud üles lepituse esimeses faasis aasta jooksul, see tähendab igapäevaste ohvritena, kuid siis ei võtnud lepituspäeva tõsiselt. Olles lugupidamatu selle suhtes, mida Jumal oli kavatsenud selle päevaga näidata, osutas inimene, et ta ei olnud Jumalale ustav.

See tähendab aga, et inimene, kes tunnistab, et usub Jumalasse, võib päästmise ikkagi kaotada. Seitsmenda päeva adventistidena ei usu me käsitlust „kord päästetud, igaveseks päästetud“, sest Piibel ei õpeta seda. Oleme varjul Kristuses just niikaua, kui elame usus ja allutame end Tema le, taotledes Tema väge võidu saamiseks siis, kui oleme kiusatuses, ning Tema andestust siis, kui langeme.

Loe Mt 18:23 – 35. Missuguse õppetunni peaksime sellest võimsast tähendamissõnast saama?

Js 6:1 – 6 näeb Jesaja taevast Kuningat istumas templis “suurel ja kõrgel aujärjel”. Nägemus on pildike kohtust, kus kujutatakse Jumalat õiglust mõistmas (Js 5:16). Jesaja näeb tõelist Kuningat, kelle Johannese evangeelium tunnistab Jeesuseks Kristuseks (Jh 12:41).

Ehkki Jesaja oli Jumala prohvet, kes kutsus kaasinimesi meeleparandusele, mõistis ta, et vääris Jumala ees hukkamõistu. Jumala pühaduse ja hiilguse ees tajus Jesaja oma patusust ja ka oma rahva ebapuhtust. Pühadus ja patt ei sobi ühte. Jesaja sarnaselt tuleb meil kõigil jõuda arusaamiseni, et me ei saa omapead jumalikus kohtus läbi. Ainsaks lootuseks on meie Asemik.

Millised paralleelid lepituspäevaga ilmnevad Js 6:1 – 6?

Suitsu täis tempel, altar, kohus ja patu lepitamine ning rüvedus viivad mõtte väga tugevalt lepituspäevale. Jesaja koges oma “isiklikku lepituspäeva” ja nii see oli.

Üks seerav (täht-tähelt “üks leegitsev”) võttis preestrina toimetades altarilt põleva söe – viide mingisuguse ohvri olemasolule –, et puhastada prohvet patust. Tegemist on tabava kujundiga patust puhastamise kohta, mis on võimalik Jeesuse ohvri ja Tema preesterliku vahemeheteenistuse kaudu. Jesaja tundis selles ära puhastusrituaali ja ta seisis vaikselt siis, kui süsi puudutas ta huuli. Sellega ta “süü on lahkunud” ning ta “patt lepitud” (Js 6:7). Seitsmendas salmis öeldu näitab, et andestuse tagab Tema, kes istub troonil. Kohtunik on ühtlasi Päästja.

Jumala puhastav töö toob meid hoiakust “häda mulle” hoiakusse “vaata, siin ma olen, läkita mind!”. Lepituspäeval toimuva taevase tegevuse mõistmine viib valmisolekuni kuulutada. Õige arusaamine viib kindluse ja veendumuseni, kuna teame, et meil on kohtus Asemik, Jeesus Kristus, kelle õigus ainuüksi (sümboliseeritud verega) võimaldab meil seista ilma hirmuta hukkamõistmise ees (Rm 8:1). Tänuallikas ajendab tegema misjonitööd. Õigeks mõistetud patused on Jumala parimad saadikud (2Kr 5:18 – 20), sest nad teavad, millest Jumal on nad päästnud.

Edasiseks uurimiseks: “Ja siis toimub sündmus, mida sümboliseeris äralepitamispäeva viimane pühalik teenistus. Kui teenistus kõige pühamas paigas oli lõpetatud ja Iisraeli patud pühamust patuohvri verrega kõrvaldatud, seati patusikk elavana Issanda ette ja koguduse juuresolekul tunnistas ülempreester tema kohal üles “kõik nende üleastumised kõigis nende pattudes ja pani need siku pea peale” (3Ms 16:21). Samamoodi – kui lepitustöö taevases pühamus on lõpetatud – pannakse Jumala rahva patud Jumala, taeva inglite ja lunastatute juuresolekul Saatanale. Ta kuulutatakse süüdlaseks kõiges kurjas, mida ta on mõjutanud inimesi tegema.” – Ellen G. White, *Suur võitlus*, lk 658.

Küsimused aruteluks:

1. Miks on igasugune arusaamine lunastusplaani puudulik juhul, kui see jätab välja või vähendab Kristuse tööd meie ülempreestrina? Mida õpetab pühamu meile selle kohta, kui keskne koht on pühamus toimuval vahendustööl lunastusplaanis? Suurem osa Uue Testamendi ühest raamatust, Pauluse kirjast heebrealastele, pühendatakse Kristuse tööle taevases pühamus. Selle valgusel – kui tähtis see töö on?

2. Keegi kirjutas kord, et Kristuse töö Tema surmast kuni teenistuseni taevases pühamus on lihtsalt osa “Jumala korralisest meetodist” käsitleda patuprobleemi sel viisil, mis aitab vastata kõigile Tema õigluse, headuse ja armastuse kohta käivatele küsimustele. Mõtiskle öeldu tähenduse üle just suure võitluse valgusel ning selle põhjal, mida see õpetab patu nurjatu tragöödiaga kaasnevate tohutute teemade kohta.

3. Paljudele seitsmenda päeva adventistidele õpetati lepituspäeva sel moel, mis on jätnud nad päästekindlusetu. Sellise käsitluse põhjuseks on lepituspäeva eesmärgist valesti aru saamine. Mõtles mõistele “lepitus”. Mida see tähendab? Kuidas lepitus tuleb? Kes teeb lepitustööd? Kuidas see täide viiakse? Kuidas peaksid need vastused aitama meil mõista, miks on lepituspäev tegelikult hea sõnum?

Lapsuke juhhib

Lapseeest peale oli Joelito ema õpetanud poega armastama ja teenima Jeesust. Siis, kui ema viis läbi jumalateenistusi väikestes gruppides, jälgis Joelito teda ja õppis temalt. Kui poiss oli kaheksa-aastane, soovis ta ristimisele tulla ja kaasinimesi Jeesuse juurde juhtida.

Siis, kui Joelito oli kümne-aastane, andis Peruu valitsus välja seaduse, mis nõudis lastelt hingamispäeviti koolis käimist. Joelito õpetaja lubas poisil tundidest puududa ja esmaspäeviti järele vastata. Kui aga saabus aeg riigieksamiteks, ei saanud õpetaja teda aidata. “Juhul kui sa eksamit ei tee,” ütles õpetaja kurvalt, “läheb sul kehvasti.” Joelito palvetas, et Jumal sekkuks ning usus veetis ta hingamispäeva Jumalat teenides.

Esmaspäeval sai Joelito teada, et laupäeval ei olnudki eksamit tehtud, sest klassiruumi võti oli kaduma läinud. Joelito tänas Jumalat, kes tegi võimalikuks selle, et ta sai pidada hingamispäeva ja ka eksami ära teha.

Joelito rääkis oma sõpradele, kuidas Jumal oli tema palvele vastanud. Ta kutsus neid kirikusse ja pakkus võimalust nendega koos Piiblit õppida nagu ta oli õppinud oma ema käest. Siis, kui koguduses toimusid lasteprogrammid, kutsus Joelito oma sõpru neis osalema. Juhul kui nad tulla ei saanud, ütles ta, et võib ise tulla nende koju ja neile seal piiblitundi anda. Ühe lapse ema palus Joelitol talle Piiblit õpetada. “Ma ei olnud närvis,” ütles Joelito. “Olin palju kordi vaadanud, kuidas mu ema piiblitunde pidas.”

Joelito kogudus on väike ja kõik teevad, mida saavad. Siis, kui Joelito oli kaheteistaastane, hakkas ta tasapisi jutlusi pidama ning ressursside juhina tegutsema.

Suvevaheajal võtavad noored üle kogu riigi osa programmist nimega Kaalebi Misjon. Nad lähevad ühte või teise linna osasaamisteenistust läbi viima, inimesi külastama ja piiblitunde andma. Joelito tahtis minna, kuid teda peeti liiga nooreks. Seepärast jäi ta koju ja abistas Kaalebi Misjoni vabatahtlikke, kes olid tulnud nende linna sedasama tegema.

Joelito jätkab tegutsemist käsikäes Jumalaga – ta külastab inimesi, korraldab neile piibliõpet ja tegutseb koguduses. “Ma ei käi enam emaga kaasas, kui ta piiblitunde peab,” ütleb poiss. “Mul on palju tegemist ise piiblitunde pidades.” Joelito jutlustab koguduses korra kuus ja ta armastab seda teha.

Osa teie kolmeteistkümnenda hingamispäeva annetusest aitas hiljuti ehitada väikese kiriku Joelito kodulinna. Täname, et annetate, sest nii saavad kaasinimesed kuulda sõnumit Jumala armastusest.

Joelito Tapia, 15, jagab kaasinimestega oma usku Trujillos, Peruu.

Kristus, meie ohver

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: Js 53:2 – 12; Hb 2:9; Hb 9:26 – 28; Hb 9:12; 2Ms 12:5; Hb 4:15.

Meespeetav tekst: “Ta kandis ise meie patud oma ihus üles ristipuule, et meie, olles surnud pattudele, elaksime õigusele; tema vermete varal te olete saanud terveks” (1Pt 2:24).

Katoliku kiriku preester Maximilian Kolbe viidi Auschwitzis vanglasse sellepärast, et ta pakkus pelgupaika Suur-Poolast saabunud põgenikele, nende hulgas ka 2000 juudile. Kui kadus (võib-olla põgenes) üks vang samast barakist, kus oli tema, noppis SS välja 10 vangi, keda surve avaldamiseks surnuks naljutada. Üks väljavalitud meestest kisendas: “Oh, mu vaene naine, mu vaesed lapsed. Ma ei näe neid enam kunagi.” Sel hetkel pakkus Kolbe ennast selle mehe asemele; see tähendab, ta palus luba olla üks neist, kes nälgib, mitte aga see ahastav perekonnapea. Üllatunud SS ohvitser nõustus ja Kolbe ühines hukkamõistetute ridadega, teine mees aga jäi ellu (vähemalt mingiks ajaks).

Olgu see lugu nii liigutav kui tahes, Kolbe ohver on ainult vari Temast, kes võttis vabatahtlikult sisse meie koha – see on tegu, mida sümboliseerib pühamuteenistus. Uus Testament osutab Jeesusele Vana Testamendi ohverdamissüsteemi kahe põhilise tahu kaudu: Tema on meie ohver (Hb 9. ja 10. peatükk) ja Tema on meie ülempreester (Hb 5. – 10. peatükk).

Sellel nädalal õpime Kristuse täieliku ohvri erinevaid külgi ja näeme, mida Tema surm, kord ja kõigi eest, on meile pakkunud.

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 16. novembriks.

Loe Js 53:2 – 12. Mida õpetavad need salmid meile selle kohta, mida Kristus meie heaks tegi?

Js 52:13 – 53:12 on jõuline kirjeldus Kristuse suremisest maailma pattude eest. Mitu tahku selles lõigus tõendavad kindlalt, et Jeesuse surm on lepitus karistamise asendamise vormis, mis tähendab, et Ta võttis karistuse, mida teised väärised, ja tõepoolest suri Asendajana nende eest. Siin on mõned selle lõigu viited Jeesuse teenistusele meie eest:

1. Jeesus kannatas kaasinimeste eest. Tema võttis nende valu ja vaevad (4. s), süüteod, üleastumised (salmid 5, 6, 8, 11) ja patu (12. s).

2. Ta toob suurt kasu neile, kelle eest Ta kannatab: rahu ja tervise (5. s) ning õiguse (11. s).

3. Jumala tahe oli, et Jeesus kannataks ja Teda löödaks (10. s). Jumal pani meie süüteod Tema peale (6. s), sest Jumala plaan oli, et Tema sureb meie eest.

4. Jeesus on õige (11. s), Tema polnud ülekohtu teinud ega petnud (9. s).

5. Ta oli süüohver, lepitusohver meie pattude eest (10. s).

Loe Lk 22:37, Ap 8:32 – 35 ja 1Pt 2:21 – 25. Kuidas tõlgendasid need Uue Testamendi kirjutajad Jesaja 53. peatükki?

Uue Testamendi viited Js 53. peatükile tõestavad kahtluseta, et Kristus on selle prohvetikuulutuse täitumine. Ta isegi samastas ennast siinkirjelatud isikuga (Lk 22:37). Kristus võttis meie patud enda peale nii, et meile saaks andestada ja meid muuta.

Peatu kõigeli, mida Js 53 ütleb Kristuse tegevuse kohta meie heaks. Kuidas saad muuta enda jaoks isiklikuks teadmise, et kuigi oled halba teinud, võib siinne kinnitus käia sinu kohta juhul, kui annad ennast usus ja andumuses Issandale?

Loe Hb 2:9. Mida tähendab see, et Jeesus “kõigi eest maitseks surma”?
Vaata ka Hb 2:17; 9:26 – 28.

Jeesus suri patuste eest. Tema oli patuta (Hb 4:15), nii et kui Ta andis oma elu ohvriks, ei tulnud Tal surra oma patu pärast. Vastupidi, Ta kandis “ära ... paljude patud” (Hb 9:28) “rahva pattude lepitamiseks” (Hb 2:17) ja selleks, et igaveseks “kõrvaldada pattu” (Hb 9:26).

Hb 2:9 kohaselt oli otstarve “teha Jeesus pisut madalamaks inglitest” selles, et Ta kannataks surma. See mõte selgitab, miks on Jeesuse surm asendamatu vajalik tingimus Tema ülendamiseks. Lihtsalt öeldes, selleks, et inimkonda päästa, tuli Jeesusel surra. Teist teed ei olnud.

Neis salmides on lihassetuleku eesmärgiks Poja surm. Ainult läbi surmakannatuse sai Jeesusest pääste Rajaja (Hb 2:10).

Miks oli Jumal valmis laskma Jeesusel kannatada? Hb 2:14 – 18 kontekst pakub välja mõtte, et Jeesuse surm oli vajalik, vabastamaks Jumala lapsed surma, kuradi ja surmahirmu orjusest ning teha Jeesusest “halastav ja ustav ülempreester”.

Lühidalt, kroonile pidi eelnema rist.

“Kristuse kui meie Asemiku ja Vahemehe peale asetati meie kõikide patud. Teda arvati üleastujate hulka, et Ta võiks meid käsu hukkamõistu alt lunastada. Aadama iga järeltulija süü rõhus Tema südant. Tunnetus, kui suur on Jumala viha patu vastu, täitis Jumala Poja kokkumisega.” – Ellen G. White, *Ajastute igatsus*, lk 753.

Kristus, universumi Looja, suri nagu inimolevus sinu pattude eest. Peatu mõttel, mida see tähendab. Mõttele uskumatult headele sõnumitele, mis selles on. Mõttele lootusele, mida see sulle isiklikult pakub. Kuidas saad muuta selle hämmastava tõe peamotiiviks kõiges, mida teed?

Kristuse veri

Lunastav veri on mõiste, mis läbib kogu Piibli. Alates kõige esimesest ohvrast pärast seda, kui Eeva patustas, oli alati tegemist verega, kui loomohvreid toodi. Vererituaalid iseloomustasid iisraellaste ohverdamissüsteemi, et teha näitlikuks väga oluline tõde – ilma vereta ei oleks meil mingit võimalust oma patte andeks saada ja Jumala ette astuda. Veri oli ainus tee, kuidas saada Jumalalt armu ja hoida osadust Temaga.

Loe Kristuse vere ja Vana Testamendi ohvrivere kohta käivaid järgnevaid lõike kirjast heebrealastele. Mida need meile vere kohta õpetavad?

Hb 9:12

Hb 9:14

Hb 9:18

Hb 9:22

Hb 10:19

Hb 12:24

Hb 13:12

Hb 13:20

Kristuse veri ei osuta Tema elule, vaid on sümbol Tema asenduslikust surmast ja kirjeldab sümbolina selle surma toimivat osa. Kristuse valatud veri on hämmastavalt mitmeotstarbeline. Kristuse veri saavutab igavese lunastuse, pakub puhtakssaamist patust, kindlustab andestuse ja pühitsuse ning on ülestõusmise põhjus.

Kiri heebrealastele esitab võimsa vastanduse: Kristuse veri on parem kui ükskõik milline muu veri. Tõsiasi on, et ükski muu veri ei saa tegelikult kindlustada andestust; Kristuse veri on ainus põhjus, miks patud andestatakse, ning seda enne ja pärast risti (Hb 9:15). Kristuse vere valamine ja selle mõjud on selgeks tõendiks asjaolust, et Kristuse surm oli asemiku oma, mis tähendab, et Ta võttis kanda karistuse, mida meie väärisime.

Kuidas peaks arusaam Kristuse surmast aitama meil vabaneda kujutlustest, et meie oma teod saavad meid päästa?

Millisele kriteeriumile pidi ohvriloom vastama? Loe 2Ms 12:5; 3Ms 3:1; 4:3.

Ohvrilooma väljavalimine nõudis suurt hoolt. Inimene ei saanud ohvrianniks võtta lihtsalt üht looma; loom pidi vastama teatud nõuetele, sõltuvalt ohvrianni liigist.

On aga üks mõõdupuu, mis käis kõikide ohvriandide kohta. Need pidid olema “veatud”. Seda heebreakeelset sõna (*tamim*) saab tõlkida ka sõnadesga “terviklik”, “vigastamata”, “ilma veata” või “täiuslik”. See väljendab mõtet, et miski vastab kõrgeimale võimalikule standardile. Ainult parim oli piisavalt hea.

Inimeste kohta kasutati seda sõna inimese ja Jumala vahelise suhte iseloomustamiseks – see [suhe] olgu “veatu”, “vaga” (1Ms 6:9; 17:1).

Kuidas kirjeldavad järgnevad salmid Jeesust? Hb 4:15; 7:26; 9:14 ja 1Pt 1:18, 19. Miks oli väga oluline, et Jeesus oleks patuta?

Jeesus, “Jumala Tall, kes kannab ära maailma patu” (Jh 1:29) täidab täiuslikult Vana Testamendi kriteeriumi veatu ohvri kohta. Jeesuse puhas elu tegi Temast täiusliku ohvri. See on meie pääste tagatis, sest ainult keegi, kes on patuta, saab kanda meie eest meie patu ning Tema täiuslik õigus on see, mis katab meid nüüd ja kohtus. See õigus on meie päästelootus.

Heebreakeelse sõna sarnaselt kasutatakse kreeka keeles sõna “ilma veata” (*amomos*) nii Jeesuse ja Tema täiusliku ohvri kui ka Tema järelkäijate iseloomu kirjeldamiseks.

“Oma elu Kristuse omaga võrreldes suudavad nad hakata tajuma, kus neil pole õnnestunud täita Jumala püha Seaduse nõudeid, ning nad ihaldavad saada täiuslikuks oma asjaajamistes just nii, nagu Jumal on täiuslik oma asjaajamistes.” – Ellen G. White, *The Paulson Letters*, lk 374.

Kristuse surma ja Tema teenistuse kaudu esitatakse meid Jumala ees veatuina (Jd 24). See on võimalik ainult seetõttu, et süütu seisab meie koha peal.

Miks on raske mõista fraasi “olla püha ja laitmatu”? Kuidas saab arusaamine, et Kristus on meie asemik, aidata sinul omaks võtta seda, et sinagi oled “püha”? Kuidas peaks meie uus seisund Jumala ees avaldama mõju sellele, mismoodi elame?

Kirjas heebrealastele keskendub Paulus Kristuse ohvri teoloogilisele käsitlemisele, kuid mitte ainult – ta ka selgitab selle üht-teist praktilist tähendust. Mitmes paigas näitab ta, mis juhtub siis, kui keegi eirab seda ohvrit.

Loe Hb 6:4 – 6 ja 10:26 – 31. Mille eest Paulus meid hoiatab? Milliseid hoiakuid ta kirjeldab?

Kirjas heebrealastele näitab Paulus, kui suurepärase on Jumala pääste, kuidas on Jumal ennast avaldanud ning mida on Ta teinud ja teeb usklike jaoks. On aga vähemalt üks põhiprobleem, millest Paulus kõneleb. Selleks on oht, et tasapisi võetakse Kristuse ohvrit millenagi, mis on kindlustatud. Ta nimetab seda ohtu eesmärgist “kõrvale uhtumiseks/mööda libisemiseks” (Hb 2:1). Paulus kasutab kujundit laevast, mis tuule suuna muutumise tõttu kaugeneb kursist ega jõua sihtsadamasse. Põhiülesandeks on püsida kursil.

Mõned neist, kes hülgavad Jumala, teevad seda vabatahtlikult, mis tähendab, et pärast evangeeliumi vastuvõtmist on nende elu samasugune, kui oli enne. Ohver ei toimi enam tagatisena selliste inimeste pattude eest (Hb 10:26 – 31). Ehkki näib, et usklike, kes otseselt hülgaksid Kristuse ohvri või üldse mõtleksid sellisele asjale, pole kuigi palju, lausub Paulus ikkagi hoiatuse. Tõeline oht eirata ja hüljata on selles, et tegemist on sageli peene ja väga aeglase protsessiga. “Helistikvahetus” võib olla märkamatu. Aegamisi ei hinnata Kristuse tööd enam piisavalt, sarnaselt sellega nagu Eesav ei suutnud enam hinnata oma esmasünnioigust (Hb 12:15 – 17). Kristuse ohver ei peaks iial saama nii harjumuspäraseks, et peame seda millekski liiga tavaliseks.

Paulus ei taha oma lugejaid hirmutada; ometi on tal vaja neile näidata Jumalast eemale libisemise tagajärgi. Ta ei soovi, et midagi sellist juhtuks. Positiivse poole pealt julgustab ta neid elavalt “kinni pidama” pääste kõikidest headest asjadest (Hb 3:6, 14; 10:23) ning pöörama pilgud Jeesusele (Hb 12:2).

Mida sa enda kohta ütled? Kas oled lihtsalt hakanud “harjuma” risti kohta käiva hämmastava tõega? Miks on nii kohutav midagi sellist teha? Kuidas kaitseme ennast ohu eest, mille suhtes Paulus meid siin hoiatab?

Edasiseks uurimiseks: Loe teosest *Piibli kommentaarid. SPA poolt välja antud, 7A köide C lisa Lepitus. I osa – Lepitusohver*”.

Ellen G. White kirjeldab oma klassikalises avalduses seda, mida Martin Luther sageli nimetas “imeliseks vahetuseks” või “röömsaks vahetuseks”, sedasi: “Kristust koheldi nii, nagu meie oleme ära teeninud, selleks et meid võidaks kohelda nii, nagu Tema väärrib. Teda mõisteti hukka meie pattude pärast, milles Temal ei olnud mingit osa, selleks, et meid võiks mõista õigeaks Tema õiguse läbi, milles meil ei ole mingit osa. Tema kannatas surma, mis kuulus meile, et meie saaksime elu, mis kuulus Temale. “Tema vermete läbi on meile tervis tulnud!”” – *Ajastute igatsus*, lk 25.

“Ainult Kristuse surm andis Tema armastusele mõjuvõimsa väe. Ainult tänu Tema surmale võime oodata röömuga Tema teist tulekut. Tema ohver on meie lootuste alus. Sellele peame rajama oma usu.” – Ellen G. White, *Ajastute igatsus*, lk 660.

Küsimused aruteluks:

1. Mõnele ei meeldi mõte, et Jeesus on ohver meie eest. Nende meelest kõlab see nii nagu oleks Jumal verejanuline või kättemaksuhimuline, otsekui paganlikud jumalused minevikus. (Tõsi, et mõned väidavad, nagu oleks Piiblis verest, ohvrist ja muust rääkimine lihtsalt kaja sellistest paganlikest kontseptsioonidest.) Miks on sellised arusaamised ristist tugevalt väärad? Kuidas aitavad käsitlused surmast, ohvrist ja verest meil paremini tajuda, kui ränk on patt ja selle tagajärjed? Kuidas peaks selline arusaam patu hinnast panema meid otsima Jumala väge, et kõrvaldada patt meie elust?

2. Mõned inimesed maadlevad teemaga tegudest ja sellest, kuidas need seostuvad lunastusega. Kuidas saab Kristuse asendusliku surma – ja selle kaudu meie heaks täide viidu – silme ees hoidmine kaitsta meid langemast tegude kaudu pääsemise võrku? Mida üldse saaksid meie teod lisada sellele, mida Kristus meie heaks on teinud, kui Ta suri meie eest?

3. Ellen G. White ütles, et hea on iga päev võtta tund aega mõtisklemiseks Jeesuse elu, eriti selle lõpusündmuste üle. Kuidas saaks selline harjumus tugevdada meie suhet Kristusega, samuti aga kasvatada meie imetlust selle suhtes, mida Ta on meie heaks teinud?

Võimatute asjade Jumal

Siis, kui mu vanemad surid, võttis vanaema mu enda juurde. Tema preester lootis, et ma hakkan astuma tema jälgedes, seepärast tasus ta minu õppemaksu. Ühel päeval andis preester mulle pihku jutluse ja käskis selle järgmisel pühapäeval ette kanda. Ma ei saanud jutlusest aru ja ka preestrit polnud käepärast seletamas. Sellepärast palusin meie naabrit, kes oli adventist, mulle seda selgitada. Ta luges jutluse läbi ja ütles, et see jutlus pole piibellik. Siis luges naabrimees mõned salmid Piiblist ja selgitas, mida Piibel asja kohta tegelikult ütleb.

Ma ei läinud sellel pühapäeval kirikusse. Preester vihastas ja lõpetas mu koolimaksu maksmise. Rääkisin sellest adventistist mehele ja tema luges mulle kaks võimsat salmi Piiblist. “Sest mis kasu on inimesel sellest, kui ta võidaks terve maailma, aga teeks kahju oma hinge?” (Mk 8:36) ning “Aga otsige esmalt Jumala riiki ja tema õigust, siis seda kõike antakse teile pealegi!” (Mt 6:33). Ta kutsus mind enda kogudust vaatama. Hingamispäeval leidsin, et mõned adventistid kogunesid jumalateenistuseks puu all. Aga ma tajusin, et Jumal oli seal.

Preester ei tasunud enam mu kooliraha ja mul tuli koolis käimine lõpetada. Mu naabrid hurjutasid mind vastuhaku pärast. Kuid selle piirkonna adventpastor leidis sponsori ja ma sai jälle õppida. Mõne aja pärast ristiti mind adventkogudusse.

Siis, kui mu sponsor suri, polnud mul võimalust edasi õppida. Valmistusin koju minema, kuid meie kooli raamatupidaja peatas mu ja ütles, et mu õppemaks on makstud veel kaheks semestriks ette. Tänasin Jumalat ja jätkasin koolitööd. Töötasin, et tasuda õppemaksu seni, kui kooli lõpetasin.

Tahtsin edasi õppida Sambia Adventülikoolis, kuid ilma sponsoriga ei saanud ma sinna astuda. Palusin palavikuliselt, et Jumal aitaks. Mulle pakuti tööd üliõpilaslinnakus, et saaksin tasuda õppemaksu eest. Elasin koos nelja üliõpilasega tühjaks jäänud kanalas senikaua, kui kool aitas meil leida midagi paremat. Me olime valmis elama kanalas, sest me saime ju õppida!

Õpin pastoriks, et teenida niimoodi Jumalat. Preester ei pidanud just seda silmas, kui ta mind kooli saatis, aga ma tean, et see on Jumala tahtmine. Mulle meeldib rääkida kaasinimestele neid imelisi tõdesid, mida olen õppinud. Minu koduküla inimesed on näinud, et minu Jumal on võimatute asjade Jumal. Neli inimest mu perekonnast on andnud oma elu Jumalale ja ühinenud adventkogudusega.

Sinu misjoniannetused on aidanud ehitada Sambia Adventülikooli, et õpetada välja juhte Jumala ja inimkonna teenimiseks.

Kisco Mweemba jagab oma usku kaasinimestega Sambias.

Kristus, meie preester

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: Ps 110:1 – 5; 1Ms 14:18 – 20; Hb 7:1 – 3; Rm 8:31 – 34; 1Tm 2:4 – 6; Hb 8:6; Hb 2:17, 18; Hb 3:6; Hb 10:1 – 14.

Meespeetav tekst: “Aga peaasi selles, millest siin räägitakse, on see: meil on selline ülempreester, kes on istunud Ausuuruse trooni paremale poole taevas, kes talitab pühamus ja tõelises lepingutelgis, mida ei ole püstitanud inimene, vaid Issand” (Hb 8:1, 2).

Pärast ülestõusmist ja taevasseminekut astus Kristus lunastusplaani uude faasi (Hb 2:17). Koos Tema ohvriga, mis täitis hädavajaliku nõude, pühitseti Ta preestriks ning Ta alustas oma preesterlikku teenistust selleks, et olla oma täiusliku ohvriga nüüd vahendajaks nende heaks, keda usu ja Tema vere kaudu kaitstakse. Tema preesterlikul teenistusel on kaks järku (mõlemad joonistas silme ette maapealne pühamu): igapäevane teenistus ja iga – aastane teenistus lepituspäeva käigus.

Sellel nädalal uurime Jeesuse tööd Tema igapäevases teenistuses ning vaatleme mõningaid praktilisi tagajärgi, mis Tema tööle meie heaks on. Võime tõepoolest saada suurt julgustust teadmisest, et Jeesus seisab praegu Jumala juures, rakendades oma ohvri teeneid töösse meie heaks. Pühamu sõnum pakub lootust ja julgustust ka nõrgimale Tema järelkäijaist.

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 23. novembriks.

Uue Testamendi raamat, mis räägib enim Kristusest kui preestrist, on Pauluse kiri heebrealastele. Heebrealastele kirjutatud kirja kaks salmi – tsitaadid Ps 110st – moodustavad Vanale Testamendile tuginedes selle kirja selgroo. Esimest salmi tsiteeritakse selle kinnitamiseks, et Kristust ülendatakse üle kõige, sest Tema istus Jumalast paremale poole. See on heebrealastele kirjutatud kirja korduv teema, üks neist, mis rõhutab Jeesuse jumalikkust ja Messiaks olekut (Hb 1:3; 4:14; 7:26; 8:1; 12:2). Ps 110:4 kasutatakse näitamaks, et Kristuse preestriseisusele osutati ette Melkisedeki kaudu (Hb 5:6).

Mil moel täidab Kristus jumalikult lubatud preestriameti Melkisedeki korra järgi? Võrdle IMs 14:18 – 20; Ps 110:4 ja Hb 7:1 – 3.

Piibel ei anna Melkisedeki kohta palju teavet. See aga, mida avaldatakse, näitab märkimisväärset sarnasust Jeesusega. Melkisedek on Saalemi linna kuningas (Saalem tähendab “rahu”, nii et ta on “Rahu kuningas”). Tema nimi tähendab “Õiguse kuningas”, mis räägib tema iseloomust. Ta on “ilma ajaloota”, kuna tema suguvõsaliini ei esitata ning tema sünni ega surma ei nimetata – nii jääb mulje nagu polnuks tal algust ega lõppu; ja ta on “kõige kõrgema Jumala preester”. Melkisedeki preestriseisus on ülemleviitlikust preestriseisusest, kuna Aabrahami kaudu andis Leevi Melkisedekile kümnist (Hb 7:4 – 10). Niisiis on Melkisedek Kristuse prototüüp.

Kuid Kristus on enamat. Aaron oli esimene ülempreester Iisraelis. Hb 5:1 – 4 kirjeldab Aaroni ametit ideaalis: Jumalast ametisse kutsutud, inimeste esindaja [= inimeste asemel], vahendustöös Jumala ees [= läbikäimine Jumalaga], kaastundlik [= suudab mõistvalt kohelda arutuid ja eksi-jaid] ning toob ande ja ohvreid inimeste ja enda eest.

Pauluse kiri heebrealastele kujutab Kristust uue ülempreestrina. Tema korrakohasus on parem ka Aabrahami omast; Ta täidab Aaroni preestriameti nõuded, kuid mitte ainult – Ta kõrgendab need. Jeesus oli patuta, täielikult sõnakuulelik ega vajanud ohvri toomist enda eest. Ta oli hoopis ise ohver – nii täiuslik ohver kui üldse võimalik.

Jeesus täitis nii Aaroni kui ka Melkisedeki ülempreestriameti paremini kui kumbki nimetatud preester või preestriseisus eales tegi või teha saanuks. Mõlemad tüübid kohtasid oma antitüüpi Kristuses.

Loe Rm 8:31 – 34. Milliseid suuri lootusi ja töotusi meile siin pakutakse?

Salmide 31 – 34 taustaks on kohtusaali stseen – istung, kuhu peaksime ennast mõttes paigutama. Küsitakse: Kes võib olla meie vastu? Kes võib meid süüdistada? Kes võib meid hukka mõista? Sellistes oludes hakkaksid külmajudinad kergesti mööda selga jooksuma. Eks ole me ju hästi teadlikud oma inimlikust ebatäiuslikkusest ja patususest?

Ometi pole meil vaja karta. Töötus, et miski ega keegi ei saa meid lahutada Jumala armastusest, seab keskpunkti mitu tähtsat mõtet: Jumal on meie poolt (31. s), Jumal loovutas oma Poja meie eest (32. s), Jumal kingib meile kõike (32. s) ja Jumal teeb meid õigeks (33. s). Jeesus Kristus on meie poolt. Jeesus on vastus igasugusele hukkamõistukartusele, sest Tema suri, äratati üles ja kostab nüüd pidevalt meie eest taevases pühamus Jumala paremal käel.

Juhul, kui keegi läheb nii kaugele, et sureb vabatahtlikult meie eest, siis peaksime usaldama tema armastust. Kindlus, mis avaldub Rm 8:31 – 39, räägib meile tegelikult, missugust Jumalat me usaldame. Kui mõistame, et meie Jumal armastab meid nii väga, et mitte miski ei või nurja ajada Tema eesmärki meiega (salmid 35 – 39), saab jumalikust kohtusaalist rõõmu ja juubeldamise paik.

See tõde tuleb isegi veel selgemalt esile 1Jh 2:1, 2. Kreeka sõna *parakletos* tähendab seaduslikku abilist või kaitsjat – kedagi, kes esineb avalikult “eestkostjana” kellegi teise kasuks. Jeesus on meie Kaitsja ja Ta kaitseb meid, sest vastasel juhul poleks meil lootust.

Meie Kaitsja on “õige”, mis annab meile kindluse, et Isa kuulab Kristuse eestkostet, sest Kristus ei tee midagi, mida Tema õige Isa kõrvale lükkaks. Kristus palub nende eest, kes on pattu teinud, esitades ennast – kedagi, kes pole pattu teinud – Õigena, kes seisab nende asemel.

Kuidas saad sa paremini kogeda imelist tõde, et miski ei lahuta sind Jumala armastusest? Kuidas saad kasutada seda kinnitust motiivina elada nii, nagu Jumal soovib, et sa elaksid – mis on võib-olla vastupidine sellele, kuidas sa praegu elad?

“**Kes** tahab, et kõik inimesed pääseksid ja tuleksid tõe tundmisele. Sest üks on Jumal, üks on ka vahemees Jumala ja inimeste vahel: inimene Kristus Jeesus, kes on iseenese loovutanud lunastushinnaks kõikide eest, tunnistasena selleks määratud ajal” (1Tm 2:4 – 6). Kuidas aitavad need salmid meil mõista, mida just Kristus taevas meie heaks teeb?

Kristust nimetatakse *üheks* vahemeheks Jumala ja inimese vahel. Ühtki teist ei ole, kuna tegelikult ei ole ühtki teist vaja. Kristuse kui vahemehe kaudu on pääste ja tötundmine kõikehaaravalt saadaval (1Tm 2:4). Väga oluline küsimus meie jaoks on, kas me saame või ei saa osa sellest, mida Kristusel igäuhele meist pakkuda on, vaatamata meie seisusele, rassile, iseloomule või tehtud tegudele.

“Vahemees” on termin antiik-kreeka äri- ja õigusalasest maailmast. See kujutab kedagi, kes peab läbirääkimisi või tegutseb vahendajana kahe osapoole vahel, saamaks üle mittenoostumisest või jõudmaks ühise eesmärgi ni selleks, et jõustada kokkulepe või pühalik leping.

Kirjas heebrealastele seostatakse Kristus kui vahemees uue lepinguga (Hb 8:6; 9:15; 12:24). Ta on teinud lepituse. Kuna patt oli purustanud tiheda sideme inimkonna ja Jumala vahel ning suunanud inimkonna hävingusse, tuli Kristus, et side taastada. See ongi lepitus. Tema üksi on lüli Jumala ja inimkonna vahel ning selle lüli kaudu saame rõõmu tunda täielikust lepingusuhtest Issandaga.

Pauluse viide Temale kui “inimesele Kristus Jeesusele” väljendab Tema ainulaadset omadust olla mõlemat – nii inimene kui ka Jumal (1Tm 2:5). Pääste ja vahendustöö leiab kindla kinnituspäiga just Jeesuse inimeseks olemises ja Tema vabatahtlikus eneseohverduses. Olles mõlemat – Jumal ja inimene –, on Jeesus suuteline olema lüli taeva ja maa vahelises seongus, mida ei saa kunagi purustada.

“Jeesus Kristus tuli, et Ta saaks siduda piiratud inimese piiritu Jumalaga ning ühendada taevaga maa, mille patt ja üleastumine lahku rebis.” – Ellen G. White, *Sermons and Talks*, 1. kd, lk 253.

Mõtle: taevas on praegu üks inimolevus, kes sinu eest palub. Mida peaks see rääkima sulle sellest, kui tähtis on sinul hoida oma silmad Jeesusel? Kuidas peaks käesolev tõe mõjutama seda, kuidas sa elad ja teisi kohtled?

Mida kõnelevad järgnevad salmid Kristuse tegevusest ülempreestrina? Hb 2:17, 18; 3:6; 4:14, 15; 7:24 – 28; 8:1 – 3.

Jeesus on “suur ülempreester” (Hb 4:14). Tema on ülem kõigist ülempreestritest ja maa valitsejatest. Piibel omistab Jeesusele kui ülempreestri terve rea omadusi:

Halastav ja ustav. Iseloomujooned halastus ja ustavus (Hb 2:17) sobivad Kristuse vahemeheks-olemisega, sest Ta jagab meile oma ande (“halastav”) ning on truud oma Isale ja meile (“ustav”).

Meiega. Jeesus suudab meile kaasa tunda (Hb 2:18; 5:2, 7). Kuna Ta on elanud inimesena, saame uskuda, et Ta on kaastundlik ja täiuslik Aitaja. Ta ei ole aga samas olukorras, mis meie, sest Ta on “patuta” (Hb 4:15).

Meie üle. Jeesus ülempreestrina ei ole usklike kogukonnas [= kojas sees] nagu oli Mooses; Ta on meie üle nii, nagu poeg on juhatajaks oma isa kojas (Hb 3:6). Kristusel on täielik võim pühade keskel.

Nii nagu meie. Jeesuse jumalik päritolu ei andnud Talle mingeid eriõigusi. Teda kiusati samuti nagu meid (Hb 4:15). Esiletoodud kiusatused Juuda kõrbes näitavad, et Teda kiusati füüsilise, hingelise ja vaimuliku nurga alt (Mt 4:1 – 11).

Meie eest. Kristus võtab sõna taevases pühamus Jumala juures “meie eest” (Hb 9:24) ja Tema teeb eestkostet meie eest (Hb 7:25). Tänu Jumalale, et meil on jumalik esindaja, kes võtab kohtus sõna meie asemel.

Jeesus on taevases “meie eest”. Mida see tähendab? Kuidas saad sellest imelisest tõest ammutada turvatunnet ja kindlust?

Nagu näinud oleme, oli maapealse pühamu teenistuse oluliseks eesmärgiks tuua esile – sümbolites, tüüpides/eeskujudes, mini-prohvetikuulutus – Jeesuse surma ja ülempreesterlikku teenistust. Patt on liiga kohutav selleks, et seda saaks lahendada ainult loomade surma kaudu (kui kurvad ja õnnetud sellised surmad ka on). Kogu selle valatud vere põhiline mõte oli aga osutada patu ainsale lahendusele ja selleks oli Jeesuse surm. Tõsiasi, et läks vaja Tema surma, kellegi surma, kes oli Jumalaga võrdne (Fl 2:6), selleks et teha lepitust patu eest, näitab, kui halb patt tegelikult on.

Loe Hb 10:1 – 14. Kuidas kõrvutab see tekstilõik maapealse pühamu teenistuse otstarbe ja tegevuse Jeesuse surma ja ülempreesterliku teenistusega?

Neis salmides kõlavad paljud olulised tõesed, millest tähtsaim on tõsiasi, et ka kõikide nende loomade surm ei olnud piisav, andmaks hoopis patu probleemile. “Sest on võimatu, et härgade ja sikkude veri võtaks ära patu” (Hb 10:4). See lihtsalt osutab lahendusele; see ei olnud lahendus ise. Lahenduseks oli Jeesus, Tema surm ja seejärel Tema teenistus taevases pühamus meie heaks.

Märkad neis salmides veel üht olulist mõtet: Kristuse surm oli täiesti küllaldane. Kuigi loomohvreid tuli korrata ikka ja jälle, päev-päevalt, aasta-aastalt, oli Jeesuse üks ja ainus ohver küllaldane (lõppude lõpuks, vaata, keda ohverdati!), et katta kogu inimkonna patud. Jumal ilmutas selle olulise tõe võimsalt siis, kui maapealse pühamu sisemine vahetekk pärast Jeesuse surma üleloomulikul teel pooleks kärises (Mt 27:51).

Vaata maailmas ringi, vaata hävingut, mida patt on põhjustanud, seda valu, kadu, hirmu, lootusetust. Kuidas saame õppida päevast päeva, hetk-hetkelt klammerduma Jeesuse kui meiegi elu patuprobleemi ainsa lahenduse külge?

Edasiseks uurimiseks: Loe koguteosest *Piibli kommentaarid*. SPA poolt välja antud 7A kd lõiku “Lepitus, II osa – Lepitusohvri rakendamine ülempreestri kohta”.

“Astu kaugemale Saatana häälest ja tema tahte järgi tegemisest ning seisa Jeesuse poolel, omasta Tema omadused; Tema omad, kes on õrnuse ja tundeerkuse omanik, kes suudab enda omaks võtta vigastatud, kannatavad inimesed. Inimene, kellele palju andestati, armastab palju. Jeesus on kaastundlik vahemees, halastav ja ustav ülempreester. Tema, taevane Majesteet – Aukuningas – suudab näha piiratud inimest Saatana kiusamisalusena, sest teame, et Tema on tunda saanud Saatana riugaste võimsust.” – Ellen G. White, *Kristlik kasvatus*, lk 160.

“Südametunnistuse saab vabastada hukkamõistust. Usu läbi Tema veresse võivad kõik saada täielikuks Kristuses Jeesuses. Tänu Jumalale, et me ei tegele võimatuga. Me saame taotleda pühadust. Me saame rõõmu tunda Jumala poolehoiust. Me ei pea olema ärevil selle pärast, mida Kristus ja Jumal meist arvavad; oluline on see, mida Jumal mõtleb Kristusest, meie Asemikust.” – Ellen G. White, *Valitud kuulutused*, 2. raamat, lk-d 32, 33.

Küsimused aruteluks:

- 1.** Loe Hb 2:17. Miks oli Jeesusel vaja saada inimeseks ja kannatada, enne kui Ta võis hakata meie ülempreestriks?
- 2.** Mõtiskle viimatiesitatud Ellen G. White'i tsitaadi üle. Vaata eriti lauset “Me ei pea olema ärevil selle pärast, mida Kristus ja Jumal meist arvavad; oluline on see, mida Jumal mõtleb Kristusest, meie Asemikust.” Kuidas aitab see mõista meil eelnevat, siis, kui ta räägib Kristuses Jeesuses täielikuks saamisest?
- 3.** Meie ülempreester Jeesus Kristus on meie lunastuse tagatis ning Tema hallata on Tema ohvri ja vere mõjud ja kasud. Kui Tema on meie poolt, ei ole meil midagi karta. Kuidas saame võtta need imelised töed, mida Pauluse kiri heebrealastele nii võimsalt väljendab, ja rakendada neid enda kohta, eriti suure kiusatuse aegadel?
- 4.** Kiri heebrealastele on väga selge selles, et Jeesuse ühekordne ja täielik ohver oli kõik, mida vajati patule hoobi andmiseks. Mida peaks see meile rääkima mistahes usulise kombe kohta, mille täitmine väidetakse olevat vajalik pattude andekssaamiseks?

Mee Mee pärineb vaesest perest, kes elab ühes külakeses Myanmaris (Birmas). Tema perekond pidi maha müüma osa oma maast, et lastele toitu osta. Tüdruku vanematel ei olnud võimalik teda kooli saata, nii läks tüdruk riisipõllule tööle siis, kui ta oli kolmeteistkümneaastane.

Siis, kui Mee Mee oli kaheksateist, sai ta kuulda, et üks kristlaste perekond teises linnakeses vajas majapidajannat. Tema vanemad lubasid tal minna, kuid hoiatasid teda: “Ära lase neil inimestel ennast kristlaseks pöörata.” Tüdruku sõber oli talle rääkinud, et kristlaste pere oli lahke, aga tüdruk kartis ikkagi.

Mee Meed üllatas, et tema uued tööandjad kohtlesid teda nagu oma perekonnaliiget. Tüdruk keeldus, kui nad kutsusid teda kodustest jumalateenistustest osa võtma, kuid ta kuulas kõrvaltoast, kui perekond laulis ja palvetas. Mõni päev hiljem astus ta arglikult tuppa, et koos nendega Jumalat teenida. Mida kurja need kristlased on teinud, et mu vanemad ei luba mul nendega koos Jumalat teenida? mõtles neiu.

Reedeti töötasid Mee Mee ja tema perenaine kõvasti, et maja korda seada ja laupäevaks, mida naine nimetas “hingamispäevaks”, toit valmistada. Mee Mee keeldus vastu võtmast kutset minna koguduse jumalateenistusele, mida peeti sama kodu teisel korrusel. Siis palus pereisa tal aidata vanaema trepist üles ja hoolitseda tema eest jumalateenistuse ajal. Mee Mee tundis ennast kohmetuna, aga jumalakummardajad olid väga sõbralikud ning varsti tundis ta ennast päris hästi.

Siis, kui Mee Mee isa tüdruku käekäigu kohta küsis, rääkis tüdruk, kui sõbralik tema pererahvas on. Isa oli rõõmus, kuid kordas hoiatust: “Pea meeles, ära hakka kristlaseks!”

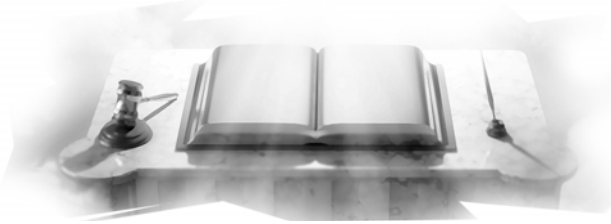
Mee Mee osales jätkuvalt perekonnapalvustel. Tasahaaval imbus Jumala armastus läbi ta südame tõkete. Tema perenaine andis talle Piibli ja ta luges vahel palvuste ajal sealt lõigukesi ette. Midagi tema südames elavnes ja ta tundis Jeesuse kutset.

Mee Mee teab, et tema vanemad vihastavad, kui ta neile ütleb, et tahab saada kristlaseks. Kuid ta on veendunud, et Jeesus on õige Jumal. Ta tunneb lõhet perekonnast lugupidamise ja peretraditsioonide ning Jumala kutse vahel.

“Tean, et ma pean seisma Jeesuse poolel,” ütleb Mee Mee. “Ma palvetan, et mul oleks julgust seista tõe eest. Palun palvetage minu pärast.”

Myanmaris pole kerge kristlaseks hakata. Palun palvetage Mee Mee sarnaste inimeste pärast, kes avastavad tõe ja tahavad Jeesuse järel käia. Ja hoidkem meeles, et teie misjoniannetused aitavad teha võimalikuks evangeeliumi kuulutamise selles valdavalt budistlikus riigis.

Enne Kristuse tulekut toimuv kohus

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: Tn 7. ptk; 1Ms 3:8 – 20; 2Tm 2:19; Ps 51:6; 2Kr 5:10; Ps 96:11 – 13.

Meespeetav tekst: “Ja kuningriik ning valitsus ja võim kuningriikide üle kogu taeva all antakse Kõigekõrgema pühale rahvale. Tema kuningriik on igavene kuningriik ja kõik valitsused peavad teda teenima ning temale alistuma” (Tn 7:27).

Nii nagu Pauluse kiri heebrealastele väga selgelt väljendab, alustas Jeesus pärast oma surma ja ülestõusmist uut etappi oma töös meie heaks. Temast sai meie ülempreester taevases pühamus. Tn 7. ja 8. peatüki nägemused näitavad, et mingil hetkel ajaloos on Kristuse töö taevas meie heaks astunud uude faasi, kohtuaega. Mõnikord nimetatakse seda “eshatoloogiliseks lepituspäevaks” – *eshatoloogiliseks*, sest see puudutab lõpu-aega; *lepituspäevaks* seetõttu, et seda kujutati ette maapealses pühamus lepituspäeval toimunud teenistuse kaudu.

Meie tähelepanu keskpunktis on sellel nädalal Tn 7. peatükk, mis räägib üksteisele järgnevatest kuningriikidest, mida sümboliseerivad neli looma; tegemist on Tn 2. peatüki paralleelse järgnevusega: Babüloonia, Meedia-Pärsia, Kreeka ja Rooma. Uurimise käigus näeme, et kohus on hea uudis, sest meie Issand Jumal tegutseb *oma* rahva heaks. Tema mõistab neile õigust pealtvaatava universumi ees ning tagab neile sissepääsu Kristuse igavesse kuningriiki – see on Issanda järelkäijate lootuste haripunkt.

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 30. novembriks.

“Tulejõgi voolas ja läks välja ta juurest. Tuhat korda tuhat teenisid teda, kümme tuhat korda kümme tuhat seisid tema ees. Kohus võttis istet ja raamatud avati” (Tn 7:10).

Loe Tn 7:1 – 14. Mis siin toimub?

Pärast seda, kui Taaniel näeb nelja metsalist, jälgib ta, kuidas veel üks sarv tõuseb neljanda metslooma sarvede vahelt üles. Sellest “pisikesest sarvest” sai Jumala ja Tema pühade peavaenlane. Siis järsku pöördub Taanieli tähelepanu süngelt maalt säravale kohtustseenile taevases troonisaa-
lis (Tn 7:9 – 14).

Kohtustseen on kogu nägemuse pöördepunkt ning toob esile kaks juhtisikut – Elatanu ja Inimesepoja. Inglise keel on ka seal; nad on kohtus tunnistajateks. Stseen rullub lahti kolmes järgus: esiteks kohus (salmid 9 ja 10), siis kohtuotsuse lõpptulemus maa elajaliike võimude üle (salmid 11 ja 12) ning lõpuks valitsuse ja võimu üleandmine Inimesepojale (salmid 13 ja 14). Jumalat Isa kujutatakse majesteetliku Elatanuna, targa ja kogunud kohtunikuna. “Inimesepoeg” esindab inimkonda, Jeesust ennast taevases kohtus. Jeesus kasutas seda nime enda kohta mitu korda ja vähemalt kahel korral tuleb see kujund selgelt esile Taanieli 7. peatükis (Mt 24:30; 26:64).

Selles pilguheidus taevasesse templisse on lepituspäev vägagi loomulikuks tüpoloogiliseks raamistikuks. Tegelikult luuakse siin pilt sellest, kuidas taevane Ülempreester justkui tuleb, viirukisuitsu pilvedest ümbritsetuna, Elatanu juurde. Tn 7:10 kohaselt “raamatud avati”. Raamatutel on taevases kohtus põhiosa. Piiblis on juttu mitmest taevasest raamatust: “eluraamatust” (Ps 69:29; Fl 4:3; Ilm 3:5; 13:8; 17:8), “mälestusraamatust” (Ml 3:16), “tegude” raamatust (Ilm 20:12) ja Jumala “raamatust” (2Ms 32:32, 33; Ps 56:9).

Kujutle, et Jumal mõistab sinu üle kohut (sest Ta teeb seda). Kujutle, et kaalutakse kõike, mida sa oled kunagi teinud (sest nii tehakse). Juhul, kui sul tuleks oma aruande, oma tegevuse, oma heade tegude najal seista, mis lootust sul siis oleks? Mis on ikkagi sinu ainus lootus kohtus?

Kohtu näide

Loe 1Ms 3:8 – 20. Mida teeb Jumal enne, kui Ta kuulutab välja kohtuotsuse?

Arusaam uurimiskohtust on piibellik. Jumala õiguslikus menetluses on ikka eeluurimise ja järelepärimise faas. Esimene selline juhtum on kirjas 1Ms 3. peatükis, kus Jumal uurib enne järele, kui Ta otsuse välja kuulutab (1Ms 3:8 – 19). Jumal käitub Kaini (1Ms 4. ptk), Paabeli (1Ms 11. ptk) ja Soodomaga (1Ms 18. ja 19. ptk) samamoodi. Me näeme, et Jumal ajab asja samamoodi, nagu Ta nõuab Iisraeli kohtunikelt; nimelt “otsi ja uuri ja küsitle hästi” (5Ms 13:15; vaata ka 5Ms 19:18). Eeluurimine sisaldab kaalutlemist ja erapooletust. See on tihti avalik. Jumal lubab teistel pealt näha, mida Ta teeb. Nii et siis, kui Jumal kuulutab välja kohtuotsuse – olgu selleks pääste või hukkamõistmine –, on pealtnägijad kindlad, et Jumala tegevus on parim. Just sel põhjusel on Taanieli 7. peatüki nägemuses taevasest kohtust tegemist raamatutega. Need raamatud ei ole vajalikud Jumalale, et Talle midagi paremini meelde tuleks, vaid Teda ümbritsevate taevaste olevuste jaoks, kes ei tea kõiki asju nii, nagu Jumal teab.

Kuhu kohus pühade jaoks välja jõuab? Tn 7:22.

Kohtust rääkides kirjutas Ellen G. White: “Tõsiasi, et rahvast, keda Jumal õigeks tunnistab, kujutatakse seismas Issanda ees määndunud riideis, peaks tegema alandlikuks ja viima sügava südameanalüüsini need, kes Tema nime tunnistavad. Need, kes tõepoolest puhastavad oma hinge tõele kuuletumise kaudu, on endast vägagi alandlikul arvamisel... Kuid samas, mõistes oma patust olukorda, tuleb meil toetuda Kristusele kui oma õigusele, pühitsusele ja lunastusele. Me ei suuda vastata meie vastu suunatud Saatana nõudmistele. Kristus üksi saab meid mõjuvalt kaitsta. Tema on suuteline süüdistajal suu lukku panema argumentidega, mis ei põhine meie teenetel, vaid Tema omadel.” – Ellen G. White, *Tunnistused kogudusele*, 5. kd, lk-d 471, 472.

Kuidas aitavad need sõnad meil mõista, miks on kohus niivõrd hea uudis?

Loe Tn 7:7 – 10, 21, 22, 25, 26. Millal toimub Tn 7. peatükis kirjeldatud kohus?

Nii nägemuses kui ka ingli tõlgenduses on kohtu käes järg siis, kui Jumal reageerib selle sarve ülbusele ja jõuab haripunkti kuningriigi andmine Jumala pühadele. Piibel kirjeldab, et kohus toimub ajal, mil sarve võim on veel olemas (Tn 7:8, 9). Sarve ülemvõim murtakse alles pärast seda, kui kohus asub istungit pidama; siis, kui juriidilised protseduurid lõpetatakse, hävitatakse kõik maised kuningriigid (26. s).

See tähendab selgelt seda, et kohus peab toimuma enne Kristuse teist tulemist. Tegemist on *tulekule eelneva* kohtuga, mis algab millalgi pärast “aega, aegu ja poolt aega” (25. s). Kuidas saaks toimuda lõpliku tasu või karistuse toomine juhul, kui sellele poleks eelnenud kohtupidamist?

Tõepoolest saavad pühad Kristuse teisel tulekul tasu, mis aga eeldab, et nende kohta on kohus juba otsuse teinud. Õelate, sealhulgas deemonlike jõudude üle mõistetakse kohut sarnaselt – tuhande aasta jooksul enne seda, kui jõustub Jumala lõplik karistus. (Vaata Ilm 20. ptk.)

Miks vajab Jumal kohut? Eks “Issand ju tunneb omi”? 2Tm 2:19.

Muidugi on meie kõiketeadev Jumal täiesti teadlik sellest, kes on Tema rahvas. Ta ei vaja kohtuistungit selleks, et otsustada, keda Kristuse tulekul päästa. Kristuse tulekule eelnev kohus näitab pigem seda, et Kohtunik on õiglane, kui Ta oma rahva päästab. Taevastel olevustel on vaja olla veendunud, et pühasid saab täie kindlusega päästa. Selle kohtu mõtet mõista püüdes tuleb meil meenutada suure võitluse stsenaariumi reaalsust, millele need salmid vihjavad, kuna näeme, et inglihulgad on kohtus pealtvaatajad. Teised olevused on huvitatud lunastusplaani lõpptulemusest.

“Issand tunneb omi.” Kuidas saad olla kindel, et oled üks “Tema oma”? Mil ainsal moel saab kindel olla? (Rm 8:1).

Loe veelkord Tn 7. peatükki. Millised on Kristuse tuleku eelse kohtu tulemused?

Kohtu tulemuseks on mitmed kaugeleulatuvad tegevused:

1. *Inimesepoeg kroonitakse*. Ta saab “valitsuse ja au ning kuningriigi” (Tn 7:14).

2. *Pühad saavad kuningriigi igaveseks*. Kohus on kasuks pühadele, kes saavad Jumala kuningriiki (Tn 7:22). Pole võimalik väärsti mõista tõsiasja, et Inimesepoeg ja pühad on väga tihedalt seotud. Siis, kui Inimesepoeg saab kuningriigi, kutsub Ta pühad enda juurde. Tema kuningriik on nende kuningriik (Tn 7:27). See kohus jõuab välja aega, mil igavese kuningriigi Kuningas liidab oma rahva uuesti. See on nende ja Tema kõige suurem tasu.

3. *Mäss saab lüüa ja lõpetatakse*. Jumala rahva vaenlased mõistetakse hukka. Pärast seda, kui sarv sõdis pühadega, on tema lüüasaamine ja igaveseks hävitamine kindel (Tn 7:25, 26).

4. *Esile tuleb Jumala täielik õigus*. Kuna kohtuistung taevases kohtus on avalik ja inglid osalevad inimeste tegevuse järeleuurimises, saavad kõik isegi näha, et Jumal on oma tegudes puhas. Tema suudab ülal hoida mõlemat – armastust ja õigust. Seega, lõppude lõpuks langetatakse otsus Jumala enda üle ning kõik tunnistavad, et Jumal on õige ja armastus. Kogu protseduur tagab, et universumist saab igaveseks turvaline paik (vaata Ps 51:6; Rm 3:4).

Kristuse tulekule eelneva kohtu tulemus täidab nii Jumala kui ka usklike lootused. Jumala igatsuseks on päästa oma rahvas ja juurida välja patt, nii et Tema armastuse ja õiguse suhtes ei jääks kahtlustki. Inimkonna palavaks sooviks on saada päästetud patust ja selle igakujulisest survest ning nautida igavest elu Tema juures, kes neid armastab. Seega saab kohtust tagatis Jumala ja Tema loodu vahelisele igavesele ja usalduslikule suhtele.

“Suur võitlus on lõppenud. Pattu ja patuseid ei ole enam. Terve universum on puhas. Läbi kogu loodu tuksub üks kooskõla ja rõõmu pulss. Temast, kes on loonud kõik, voogab elu, valgus ja rõõm läbi lõputu maailmaruumi. Kõige väiksemast aatomist kuni suurima maailmani kuulutab kõik – nii elus kui elutu oma varjamatus ilus ja täiuslikus õnnes: “Jumal on armastus!”” – Ellen G. White, *Suur võitlus*, lk 678.

Loe Ps 96:11 – 13. Milline põhjus rõõmustamiseks on kogu loodul olemas?

Miks peaks keegi hüüatama: “Mõista minule kohut” (Ps 7:9)? Põhjus on lihtne. Kohus tähendab päästet: “Jumal, päästa mind oma nime abil ja aja mu asja oma vägevuse varal” (Ps 54:3). 26. psalm on südantlõhestav palve õiguse ja õigluse järele. Taavet väljendas suurepäraselt mõtet, et Jumal on kohtumõistjana alati Tema ustava rahva poolel ja Tema kohtumõistmine on ihaldatavast ihaldatavam (Ps 26:1; 35:24; 43:1; 54:3). Kohus osutab ka süüdistusest vabastamisele.

Kas Kristuse tuleku eelne kohus ähvardab meie päästmise kindlust? Ei, sest selle kohtu tulemus on vaieldamatu. See on pühade heaks (Tn 7:22). Jumala töö kohtus taaskinnitab meile andekssaamist ja süvendab meie kindlustunnet selle kaudu, et meie patud tehakse igaveseks tähtsusetuks. Kohus väljendab tegelikult veelkord meie omaks olevat päästet. Kohus ei ole aeg, mil Jumal otsustab, kas meid vastu võtta või hüljata; küll aga on see aeg, mil Jumal vormistab lõplikult meie valiku, kas oleme või ei ole Teda tõeliselt vastu võtnud – valiku, mis väljendub meie tegudes.

Seega loob kohus uskliku jaoks suurema kindlustunde. Veel põhjapanevamalt öeldes – kohus on kristliku kindlustunde doktriini kese.

Loe Rm 14:10 – 12 ja 2Kr 5:10. Kuidas peaks kohtu reaalsus mõjutama viisi, mismoodi elame?

Piibel ei õpeta, et õiged vabastatakse kohtust. Kuigi kohtus vabastatakse õiged süüdistusest ja nende patud kustutatakse igaveseks, julgustab kohtu ootus neid elama ustavat ja vastutustundlikku elu. Niisiis mõjutatakse meid päästekindlusega seoses elama kõlbeliselt. Kuna Jumal on meie heaks nii palju teinud, armastame Teda ja püüame väljendada oma armastust selle kaudu, et oleme ustavad kõiges, mida Ta meilt palub.

Keegi kaasusklik väljendab oma hirmu, mis tal on Jumala ja eriti kohtu ees. Kuidas saad seda inimest aidata, et ta mõistaks head sõnumit kohtust ning jõuaks isikliku kindlustundeni selles, mis puudutab päästmist?

Edasiseks uurimiseks: “Tema, kes elab taevases pühamus, mõistab õiglast kohut. Ta tunneb suuremat heameelt patuses maailmas kiusatustega võitlevatest inimestest kui tohutust inglitehulgast, kes ümbritsevad Tema trooni.” – Ellen G. White, *Kristuse tähendamissõnad*, lk 176.

“Saatan teab täpselt, milliseid patte ta on kiusanud Jumala rahvast tegema, ning ta süüdistab neid kiivalt, seletades, et nad on kaotanud Jumala kaitse ja nüüd on tal õigus nad hävitada. Ta ütleb, et nad väärivad sama palju kui temagi ilmajäämist Jumala soosingust... Kuigi Kristuse järelkäijad on teinud patte, ei ole nad andunud saatanlike jõudude juhtimisele. Nad on oma patte kahetsenud ja otsinud Issandat alandunuina ja murdunuina ning jumalik Kaitsja kostab nende eest. Tema, kelle vastu nad on kõige enam pattu teinud oma tänamatusesega ning kes tunneb nende patte ja kahetsust, ütleb: “Issand sõidelgu sind, Saatan! Ma andsin nende eest oma elu, nad on märgitud mu peopesadesse. Neil võib olla iseloomupuudusi, nende jõupingutused ebaõnnestusid, kuid nad on kahetsenud ja mina olen andestanud ja nad vastu võtnud.”” – Ellen G. White, *Prohvetid ja kuningad*, lk-d 588, 589.

Küsimused aruteluks:

1. Kus tõusis esmalt küsimus Jumala õigusest, seadusest ja erapoolestusest? Mis on sinu vastuse mõte, eriti kontekstis, mis aitab meil mõista, miks on üldse igasugune taevane kohus olemas?

2. Seitsmenda Päeva Adventistide Kogudus on kuulutanud sõnumit kohtust nüüd juba palju aastaid. Kristus ei ole ikka veel tulnud. Kuidas reageerime sellele, mis näib olevat väga pikk aeg? Miks on väga tähtis meeles pidada, et meil inimestena on asjast üldse väga piiratud arusaamine? Mõttele mõnele väga pikale ajalisele prohvetikuulutusele Piiblis ja sellele, kuidas võinuks üks tol ajal elanud inimene kergesti julguse kaotada sellepärast, et tema vaatevinklist näis kuluvat igavik.

3. Paljud kristlased usuvad piibelliku kohtu mõistet. (Ja kuidas saakski teisiti? Sellest räägitakse kogu Piiblis.) Kuidas siiski aitab kohtu seostamine pühamuga avada meil olulisi tõdesid kohtu olemusest ja kindlustundest, mida see meile pakub?

Valgust levitades

Lopsakal mäetipul Paapua Uus-Guineas (lühidalt PGN) asub Kora küla. Inimesed elavad seal lihtsates pillirookatusena puust majakestes. Nad kasvatavad jamssi, banaane ja maguskartulit.

Suurem osa eakatest inimestest ei oska lugeda ja räägib ainult kohalikku keelt, mida me nimetame wontok'iks. Neile Piiblit õpetada oli paras väljakutse. Kuid teie misjoniannetused on muutnud selle kergemaks. Paljud täiskasvanud tulid laste hingamispäevakoolitundi piiblilugusid kuulama. Nüüd on meil iga-nädalaste õppetükkide illustreerimiseks liikuvad tahvlid ja kaasaegsed pildirullid. Saime need pildirullid sellepärast, et inimesed kogu maailmast andsid mõni aasta tagasi oma kolmeteistkümnenda hingamispäeva annetuse. Pildirullid aitavad haarata laste ja täiskasvanute tähelepanu siis, kui nad lugusid kuulavad.

Hiljaaegu saime MP3 magnetofonid, kuulatavad materjalid, millele on lindistatud kogu Piibel koos laste õppetükkidega. Kuna Piibel ja jutustused on keeles, mida nimetame pidžiniks, kuulan ja tõlgin ma piiblit või Piibli salmi wontoki keelde. Nende jaoks, kes pidžinist aru saavad, lülitan sisse õppetüki nii, et nad kuulevad seda pidžinis, ja seejärel tõlgin, et kõik saaksid aru.

Õpetan hingamispäevakooli nooremast vanuserühma ja õppetükid on MP3 magnetofonil. Kui ma ka ei saa kätte uue kvartali hingamispäevakooli õppetüki, saan ma siiski seda lugu kuulata ja lastele jutustada. Laste jaoks on see nagu raadio kuulamine, ainult et nad kuulavad Jumala Sõna.

Veel üks oluline misjoniprojekt on käsil nii Koras elavate inimeste jaoks kui ka sarnaste kõnnumaa külade jaoks Paapua Uus-Guinea territooriumil. Mitu aastat tagasi aitas üks kolmeteistkümnenda hingamispäeva annetus osta PGN jaoks misjonilennuki. Lennuk varustab meid hingamispäevakooli materjalidega, toob meieni misjonäre või koguduse ametnikke ning mõnikord viib väga haigeid või vigastatud külaelanikke 30 minuti lennutee kaugusel asuvasse haiglasse. Ilma misjonilennukita kuluks keerulistel ja ohtlikel mägiradadel, mis siuglevad üle mitme mäe, päevi, et jõuda lähimasse linna.

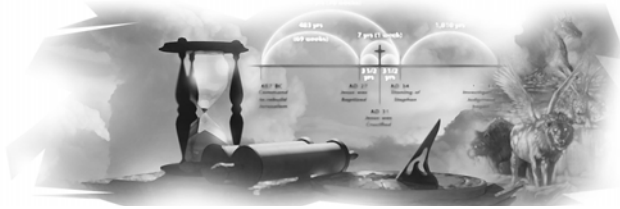

Hiljuti aitas veel üks kolmeteistkümnend hingamispäeva annetus kaasa mitme kliiniku avamisele kõrvalistes piirkondades. Annetused aitavad paljudel tuhandetel kuulata MP3 magnetofonilt Jumala Sõna ning osta Piibleid laste jaoks, kes seda sõna Vaikse ookeani lõunaosas oma peredega jagada saavad.

Kora ja kogu Vaikse ookeani lõunaosa rahvas tänab koguduseliikmeid, sest nad kuulevad Kristusest neis paigus, kuhu see rõõmusõnum poleks kuidagi muidu jõudnud, ning neil aidatakse mitmel moel Kristust tundma õppida.

Nelson Urina on rajaleidjate juht ja hingamispäevakooli õpetaja Koras, Paapua Uus-Guineas.

Eshatoloogiline lepituspäev

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: Tn 8. ptk; Ilm 14:6, 7; 4Ms 14:34; Tn 9:24 – 27.

Meelespeetav tekst: “Ja ta ütles mulle: “Kaks tuhat kolmsada öhtut-hommikut. Siis saab pühamu taas oma õiguse”” (Tn 8:14).

Pühamu sõnumi paremaks mõistmiseks uuri seda tabelit, mis näitab, kuidas Tn 7. peatüki suure kohtu stseen (mida uurisime möödunud nädalal) on sama sündmus, mis Tn 8:14 pühamu puhastamine.

Taanieli 7	Taanieli 8	Tõlgendus
Lõvi	-	Babüloonia
Karu	Jäär	Meeda-Pärsia
Panter	Sikk	Kreeka
Neljas metsaline Pisike sarv	Pisike sarv	Paganlik Rooma Paavstlik Rooma
Kristuse tuleku eelne kohus	Pühamu puhastamine	Eshatoloogiline lepituspäev
Kuningriigi andmine pühadele (Kristuse II tulek)		Kristuse II tulek ja sellele järgnev

Sellel nädalal õpime Tn 8. peatükki. Avastame selle sarve väe ja Jumala vahelise konflikti tegelikku teemat ning näeme, miks pühamu puhastamine, algusega 1844. aastal, on Jumala täiuslik vastus sellele väljakutsele.

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 7. detsembriks.

Loe Tn 8. ptk, pöörates erilist tähelepanu salmidele 9 – 14 ja 8:23 – 25. Mida pisikese sarve võim ründab?

Sarve võim sekkub jumaliku “selle väe vürsti” teenimisse (11. s, võrdle Jos 5:13 – 15ga). See võtab Talt ära (Tn 8:11, 12) “alalise ohvri” (heebrea keeles *tamid*) – sõna, mis maapealses pühamuteenistuses osutab ikka ja jälle igapäevasele ohvriteenistusele. Kuna *tamidi* teostajaks oli pühamus preester, sageli ülempreester, püüab sarv haarata endale ülempreestri rolli, käsutab oma maskeeritud “väge” ja kõrvaldab “alalise”. Antud juhul, prohvetikuulutuse kontekstis (paavstliku Rooma ajal), rünnatakse ilmselgelt Kristuse ülempreesterlikku teenistust.

Seega haarab sarve võim endale taevase preestri kohustused ja katkestab Jumala alalise kummardamise maa peal. See tegutseb ühe teise “väe vürstina”, peab ususõda jumaliku Taevavürstiga Tema pühamu ja rahva vastu. Sellest saab Saatana maapealne tööriist; öeldakse, et see on vägev, “aga mitte tema enese jõust” (Tn 8:24), ning selle tegevus peegeldab kosmilist sõda, mida võideldakse kahel tasandil, maapealsel ja taevasel.

Pisike sarv järgneb vahetult jäärale (Meedia-Pärsia) ja sikule (Kreeka); seega tuleb seda ajalooliselt samastada Roomaga, mis tuli esile pärast Meedia-Pärsia (Tn 8:20) ja Kreeka (Tn 8:21) kuningriike. Ehkki pisike sarv alustas keiserliku Roomana, on suurem rõhk paavstlikul Roomal – sellel on nägemuse põhitähelepanu.

Nagu varem öeldud, osutab “alaline/igapäevane” (*tamid*) Kristuse alalise preesterlikule vahemehetöele taevases pühamus (Hb 7:25; 8:1, 2). Tõsiasi, et selle sarve võim “võttis ära alalise ohvri”, kujutab selliste paavstlike uuenduste sissetoomist nagu vahetalituslik preestriseisus, missaohver, pihitool või Maarja kummardamine, mille kaudu on edukalt ära võetud teadmine ja lugupidamine Kristuse alalise teenistuse suhtes taevases pühamus.

Mitte keegi meist ei ole immuunne ohu suhtes püüda mängida Jumalat. Kuidas sina, võib-olla väga peenelt, sedasama teed?

“Kui kaua?”

Pisikese sarve jultumus paneb hüüdma kohtu järele. Nagu jääb ja sikk suurstasid ja siis murti (Tn 8:4, 7, 8), nii ülistab ka sarve võim ennast (Tn 8:9 – 11). Seepärast tõuseb küsimus: *Kui kaua nägemus kestab?*

Millised Tn 8:13 olevad erilised teemad tingivad selle küsimuse?

Kuigi see küsimus tõstab sarve tegevusest esiplaanile ainult mõne episoodi, võib-olla kõige koledama, käib küsimus ikka kogu nägemuse kohta; see tähendab, küsib sündmuste kohta, mida on näidatud 8. peatükis.

Pühakirjas nõuab küsimus *Kui kaua?* alati muutust käesolevas olukorras. Seda küsimust leidub Jumala ja prohvetite pöördumises rahva poole (2Ms 10:3; 4Ms 14:27 ja 1Kn 18:21). Samuti pöördub Jumala rahvas selle küsimusega Jumala poole (Ps 94:3; Ilm 6:10) ja nii küsib Issanda ingel (Sk 1:12). Ingellikule olekus hüüatuses *Kui kaua?* (Tn 8:13; 12:6) on kurvastus jätkuva ängi tõttu, palve muutuse pärast ning hüüdmine jumaliku kohtu järele. Selline küsimus väljendab ootust, et Jumal lõpuks võidutseks.

Nagu Sk 1:13 puhul, kus Issand vastas “heade, trööstivate sõnadega”, saabub Tn 8:13 puhul vastus küsimusele kohe: “Kaks tuhat kolmsada õhtut-hommikut. Siis saab pühamu taas oma õiguse” (14. s).

Me ei saa vaikida siis, kui mõistame inimsoo olukorda ja prohvetlikku aega, milles elame. Üle huulte tuleb hüüe: “Kui kaua?”. Kui vaatame maailmas ringi, ei saa me ju jätta anumata, et Issand tuleks ja juhataks sisse uue maailma, “kus õigus elab” (2Pt 3:13)! Ehkki Jumal tegutseb praegu nii, nagu on töötatud Tn 8:14, soovime me, et Ta lõpetaks kurjuse valitsemise ja tuleks tagasi aus, nagu Ta korduvalt on töötanud.

Missuguses olukorras oled sina küsinud Jumalalt “kui kaua?”? Kuidas säilitad kindlustunde, et Jumalal on ikkagi kontroll asjade üle, hoolimata sellest, kui nukker sinu otsene väljavaade ka ei oleks ja “kui kaua” võtaks aega nende asjade lahendamise, millest sa soovid, et need muutuksid?

Loe Tn 8:14. Mis toimub kahe tuhande kolmesaja “öhtu-hommiku” lõpul?

Väljendist “öhtut-hommikut” kajab vastu loomisaruande sõnastus, mispuhul selline ütlus tähistab päeva (1Ms 1:5, 8 jms). See viitab tõsiasjale, et Jumal loendab sarve ja tema väe hävitava tegevuse aega. Looja toob muutuse olukorda, millele tegelikult ootas vastust Tn 8:13 küsimus.

Tn 8:14 olevat vastust saab lugeda nii: “Kuni kaks tuhat kolmsada öhtut hommikut, siis taastatakse [puhastatakse] püha [pühamu].” Uurides sõnu, mis on paralleelsed sõnaga “taas oma õiguse saama” [taastama] (vas-te heebrea sõnale *zdg*), näeme, et sellel mõistel on kolm põhitähendust: jutustavas kontekstis tähistab see taastamist/ennistamist (Js 10:22); pühamu kontekstis tähistab see puhtaks tegemist ehk puhastamist (Ib 4:17; 25:4) ning juriidilises kontekstis tähistab see süüst vabastamist (Ib 34:5). Sama tegusõna kasutatakse Jumala sisseastumise puhul kohtusse, kui õiged mõistetakse süüst vabaks ehk kuulutatakse õigeks (1Kn 8:32; Js 50:8). Tn 8:14 olevat sõna *püha* (tõlgitakse sageli “pühamu”) kasutatakse sageli püha rahva kohta (Tn 12:7). Tegelikult teeb Tn 8:24 selgeks, et pisikese sarve võim, nagu ka Tn 7. peatükis kirjeldatud pisikese sarve võim, ründab Jumala “püha” rahvast.

Seega hõlmab “pühale” (ehk “pühamule”) taas oma õiguse andmine Tn 8:14 lahenduse kõikidele probleemidele, mida selle küsimusega eelnevalt mainiti. Pisikese sarve üle peetakse kohut, kuid vähe sellest – pühamu puhastatakse ning Jumala rahvale ja pühamule antakse nende õiguspärane seisund. Paralleel sellele leidub leviitlikul lepituspäeval toimunud (3Ms 16:20, 30).

Tn 8. peatüki ennistamistöö võrdub Tn 7. peatüki jumaliku kohtuga, mil kohut peeti pühade heaks ning kurja pisikese sarve võimu vastu.

Maailmal on vaja teada, et õigus ja kohus, nagu Tn 8:14 öeldud, tuleb, ning praegu on aeg vastu võtta meile Jeesuses pakutud pääste.

Loe Ilm 14:6, 7. Kuidas seovad need salmid ühte Tn 7. peatüki kohtu ja Tn 8. peatüki pühamu puhastamise?

Selle sarve rünnaku sihtmärgiks on Jumala taevane pühamu ja Tema rahvas. Mis on tulevikul nende jaoks varuks? Seda küsib Tn 8:13 küsimus.

Ainult lepituspäev saab anda pühamule ja Jumala rahvale tagasi õigus-pärase oleku ning seega mõista Jumal õigeks oma tegudes. Nii peab Tn 8:14 vastus peituma lepituspäeva tegevuses. Tegelikult on lepituspäev ainus rituaalne päev, mis viitab sama tähtsate teemade kombinatsioonile, millele osutab Tn 8. peatüki nägemuse kulminatsioon: pühamu sümboolikale, pühamu ja rahva puhastamisele, kohtumõistmisele ja loomisele.

Tn 8. peatükis on ka palju sõnu, mis vihjavad lepituspäevale. See sarv on “vastuhakkav/üleastuv” (Tn 8:12, 13) – tegemist on sõnaga, mis esineb just 3Ms 16:16, 21. See kirjeldab trotslikku pattu ning pühamut saab sellest puhastada ainult lepituspäeval. Sõna *püha[mu]* on otsene lüli Tn 8:14 ja 3Ms 16. ptk vahel, kus see esineb kõige pühama paiga tähisena (3Ms 16:2, 3, 16, 17, 20, 23, 27, 33). See, et “pühamu” saab taas oma õiguse, meenutab lepituspäeva, mil “püha[mu]” puhastatakse “üleastumisest” (3Ms 16:16). Loomadegi sümboolika kasutamine – jääb ja sikk – vihjab lepituspäevale (3Ms 16:5), nagu ka edasine viide “karusele sikule” (Tn 8:21); tegemist on kirjeldusega, mis vastab lepituspäeva kahele sikule.

Selle sarve sõdimised usuelu vallas loetakse ära ja need katkestab jumalik sekkumine, mis toimub eshatoloogilise lepituspäeva kontekstis. Viimaks saab õudus lõpu; Jumala rahvas, tõeline jumalateenimine ja pühamu seatakse jälle oma õigele kohale ning lõplikus analüüsis mõistetakse Jumal õigeks. Nii nagu Jumal lepituspäeval näitas, on Ta õige oma tegevuses ja kohtumõistmises, andestab ustavatele ja mõistab hukka ustavuseta ning üleastujad, nii kinnitab eshatoloogiline lepituspäev, et Jumal on õige siis, kui Ta päästab, ja siis, kui Ta karistab.

Mida iganes me Tn 8:14st õppida saame, peaks see meile rääkima, et isegi pärast neid pikki sajandeid ei ole Issand unustanud oma töotust meile ning Tema karistab kurja ja annab tasu pühadele. Kuidas õpid klammerduma nende töotuste külge (eriti läbikatsumisaegadel)? Lõpuks, mis lootust sul ilma nende töotusteta oleks?

Nägemuse (heebrea keeles *chazon*) kohta kasutatud sõna Tn 8:13 küsimuses käib kogu Tn 8:3 – 11 (vaata Tn 8:1, 2, 13, 15) nägemuse kohta ning hõlmab Meedia-Pärsia (jäär), Kreeka (sikk) ja paavstliku Rooma (pisi-ke sarv). Nii et kui nägemuse pikkuseks öeldakse “kaks tuhat kolmsada öhtut-hommikut”, peaksime mõistma, et see ulatub Meedia-Pärsia ajast kuni lõpuajani. See tekst rõhutab korduvalt, et nägemus kuulub “viimse aja” (Tn 8:17, 19) ja “kaugete päevade” juurde (Tn 8:26). Oma pikkusega ei jõua tegelikud 2300 päeva mitte ligilähedaseltki sinnamaani, et katta nägemuse ulatus. Sellepärast on meil vaja tõlgendada seda päev-aasta põhimõtte kaudu kahe tuhande kolmesajaks aastaks, järgides Hs 4:5, 6 ja 4Ms 14:34 näiteid.

Küsimus jääb: millal need 2300 aastat algasid?

Piibli õpetlased, nii juudid kui ka kristlased, on tähendanud tihedat seost Tn 8:14 ja Tn 9:24 – 27 vahel ning viimast on pikka aega peetud Messia – Jeesuse – tulekule osutavaks võimsaks prohvetikuulutuseks.

Loe Tn 9:24 – 27. Mis neis salmides juhtub? Kuidas seostub see Tn 8:14ga?

Kuna sõna “nägemus” (*chazon*) viitab kogu Tn 8. peatüki prohvetikuulutusele, osutab teine sõna (*mareh*), mida tõlgitakse samuti “nägemuseks”, eriliselt just “nägemusele öhtutest-hommikutest” (Tn 8:26). Just seda 2300 päeva puudutavat *mareh*’t Taaniel ei mõistnud (Tn 8:27). Ingel selgitas kõike muudki.

Mitu aastat hiljem ilmus sama ingel, Gabriel, Taanielile selleks, et anda talle teada selle 2300 päeva kohta käivat “sõna” ja õpetada “mõistma nägemust [*mareh*’t]” (Tn 9:23). Neis salmides leiduv seitsmekümne aastanädala kohta käiv prohvetikuulutus aitab meil mõista Tn 8:14s olevat prohvetliku aega. Tn 9:24 alguses esinev tegusõna “seatud”, mida on parem tõlkida “välja jagatud/ jaotatud” või “ära/maha lõigatud”, annab eriliselt mõista, et 70 aastanädalat on pikema perioodi – 2300 aasta – koosseisus. Nii et prohvetikuulutus seitsmekümnest aastanädalast on “maha lõigatud” Tn 8:14 leiduvast ulatuslikumast prohvetikuulutusest. See annab meile Tn 8:14 kirjeldatud prohvetliku aja lähtepunkti. (Vaata homset üksikasjalikumat uurimist.)

Edasiseks uurimiseks: Loe Ellen G. White' i raamatust *Suur võitlus* peatükid “Mis on pühamu?” ja “Kõige pühamas paigas”.

Tn 9:24 – 27s tähistab seitsmekümne aastanädala algust “sõna tulemine Jeruusalemma taastamiseks ja ülesehitamiseks” (Tn 9:25). Esra raamat räägib Jeruusalemma ja templi kohta käivast kolmest käsikirjast, kuid ainult kolmas, millest kirjutatakse Esr 7:12 – 26, oli mõjusaim. Pärsia kuninga Artaxerxes I väljastas aastal 457 eKr dekreedid. See puudutab mõlemat – templi ülesehitamist ning Jeruusalemma taastamist poliitilise ja administratiivse keskusena (Esr 7:25, 26). Piiblis tuuakse just selle käsikirja järel tänu Jumalale, et Tema on mõjutanud kuningat (Esr 7:27, 28). Liitati jõuame Tn 9:25 – 27 esitatud Kristuse ajani, “Messiani, võitnud Vürstini” ainult siis, kui võtame seitsmekümne aastanädala (see tähendab 490 aasta) alguspunktiks aasta 457 eKr. Seega esitab prohvetikuulutuse seitsmekümnest aastanädalast konkreetse sündmuse, millest alustada 2300 öhtuhommiku väljaarvutamist. Öhtute-hommikute alguseks on aasta 457 eKr ja lõpuks 2300-aastase perioodi lõppemine 1844. aastal.

Siia on vaja tüüpilist prohvetikuulutuse kaarti, millelt näha aastad 457 eKr – 1844 ja nende vahele jäävad daatumid.

Küsimused aruteluks:

1. Juhul kui võimalik, hangi veel üksikasjalikum seletus Tn 8:14 ja Tn 9:24 – 27 seose kohta ning uuri nendevahelist tihedat sidet. Mida peaks meile rääkima Tn 8:14 prohvetikuulutuse tähtsusest tõsiasi, et see on nii tihedalt seotud sellise põhilise prohvetikuulutusega nagu Tn 9:24 – 27?

2. Ellen G. White kirjutas: “Jumala rahvas peaks hakkama selgesti mõistma tõde pühamust ja uurimiskohtust. Igaüks vajab isiklikku teadmist oma suure ülempreestri seisukoha ja töö suhtes. Vastasel juhul on võimatu osutada usku, mida nõuab meie aeg, või täita kohustust, mille Jumal on määranud meil täita.” – *Suur võitlus*, lk 488. Mida ta sinu arvates sellega mõtleb? Miks on meie jaoks väga oluline neid asju mõista?

3. Pisikesest sarvest rääkides käsitlevad Tn 7. ja 8. peatüki prohvetikuulutused ainult Roomat ja mitte midagi muud – ei kommunismi (nagu mõned on möödanimisus öelnud) ega islamit (nagu mõned ütlevad praegu). Kuidas jääda ustavaks oma uskumustele ilma, et me kaasinimesi kohatult haavaksime? Miks tuleb meil näidata, et räägime süsteemist, mitte sellesse haaratud inimestest?

Kangekaelne jumalaeitaja

Olin ateist. Õpetasin füüsikat ja astronoomiat Bulgaaria ühes keskkoolis ja vastutasin ka ateismi õpetamise eest. Siis sai mu vend adventistiks. Ma ei teadnud tuhkagi sellest, mida ta omaks võtnud oli, aga olin kindel, et see oli üks häda ja viletsus.

Mu vend rääkis mulle ühest mehest, kes luges tema töö juures tööpauside ajal Piiblit. Too mees andis mu vennale mingit Piibli kohta käivat kirjandust ja registreeris ta kirjalikule piiblikursusele. Mu vend pakkus ka mulle võimalust Piiblit selle kursuse kaudu õppida, aga ma keeldusin kuulmast ainsatki sõna Jumalast. Karl Marx oli öelnud, et religioon on rahvale oopiumiks, ja ma keeldusin sellega nakatumast.

Vend õhutas mind jätkuvalt Piiblit uurima ja lõpuks nõustusin ma õpetükke lugema, aga ainult selleks, et näidata talle nende õpetuste ekslikkust. Lugesin need kiiresti läbi, kuni jõudsin Kristuse teisest tulekust kõneleva looni. See haaras mu tähelepanu. Astusin sammu tagasi ja lugesin uuesti üle varasemad õpetükid ning täitsin isegi ära lüngad. Ootasin kannatamatult uue vihikukese saabumist.

Hakkasin käima oma venna kirikus. See oli väike ja üsna konservatiivne. Kogegin koguduses Jumala kohalolu ja armastust. Õppisin armastama kaasiniimesi lihtsalt sellepärast, et Jeesus neid armastab. Ta palub meil lasta Tema valgust maailmale paista.

Püüdes tõestada oma vennale, et tema äsjaleitud usk oli vale, leidsin ma Päästja.

Lõpuks sai mu vennast pastor ja mina palvetasin, et Jumal saadaks mind mõnda külla kaasiniimestele Jumalast rääkima. Mu palvele vastati ootamatul viisil. Mul paluti hakata naistetöö juhiks Lääne-Bulgaaria Liidus. Olin mõelnud, et õpetan mõnda vana naist mingis külakeses, kuid äkki usaldas kogudus mulle kõik naised Bulgaaria lääneosas! Mind hämmastab, et Jumal mulle sellise vastutuse usaldab.

Jumal on kasutanud mu uut kohustust, aitamaks mul teenida lastega emasid, kes pole usus, ja perekondi, keda on kuritarvitatud, ning andnud võimaluse aidata naistel leida ja täita oma osa perekonna, koguduse ja kogukonna heaks töötamisel.

Sinu misjoniannetused aitavad muuta tugevamaks kogudust üle kogu maailma ning varustada koguduseliikmeid materjalidega, millega jõuda Kristuse nimel kaasiniimesteni. Juhul kui minu venna töökaaslane ei oleks andnud talle materjale, mida lugeda, kes teab, kus ma praegu oleksin? Aitäh teile.

Tatjana Modreva jagab oma usku Vratsas, Bulgaarias.

Meie prohvetlik sõnum

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: Ilm 10. ptk; Tn 12:4 – 9; Ilm 14. ptk; 11:17, 18; Ilm 13. ptk; 1Ms 7:11; 11:1 – 9; Jr 50. ja 51. peatükk.

Meespeetav tekst: “Ma nägin teist inglit keset taevast lendavat; sellel oli igavene evangeelium, et kuulutada evangeeliumi neile, kes elavad ilmamaal – kõigile paganahõimudele ja suguharudele ja keeltele ja rahvastele. Ja ta hüüdis suure häälega: “Kartke Jumalat ning ülistage teda, sest tema kohtumõistmise tund on tulnud, ning kummardage teda, kes on teinud taeva ja maa ja mere ja vete allikad!” (Ilm 14:6, 7).

Tn 7. ja 8. peatükis esinev kohtukuulutus on otsene lüli suure võitluse stsenaariumis, mida kirjeldatakse Ilm 12. – 14. peatükis. Siit leiame kolme ingli kuulutused, milles sisalduvad loomise, kohtu ja evangeeliumi teemad (Ilm 14:6 – 12). Need salmid toovad esile Jumala tungiva ja viimase üleskutse valmistuda Jeesuse tulemiseks.

Esimese ingli sõnum on tõepoolest “igavene evangeelium”, sest see on sama tõde, mida jutlustasid apostlid siis, kui nad ütlesid, et inimesed pöördusid “tühjadest asjadest elava Jumala poole, kes on teinud taeva ja maa ja mere ning kõik, mis nende sees on” (Ap 14:15; võrdle Ap 4:24). Selles sõnumis tõuseb eredalt esile tõsiasi, et juba sõna *evangeelium* ise esineb Ilmutuseraamatus ainult siin. Mida iganes me lõpuaja sündmustest jutlustame, peame tagama, et sõnumi südamikuks oleks “evangeelium”.

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 14. detsembriks.

Loe Ilm 10. peatükki. Mis on väikest rullraamatut hoidva inglil sõnum? Mida tähendab “jälle ennustama”?

Sõnad, millega meile inglil silme ette maalitakse, tuletavad meelde kirjeldust Kristusest (Ilm 1:13 – 16) ning Taanieli viimases nägemuses nähtud jumaliku väljanägemisega “linases riides meest” (Tn 10:5, 6; 12:5 – 7), viies nii mõttele, et tegemist on ühe ja samaga. Tn 12:6, 7 vandus Ta ettekuulutust kolmest ja poolest ajast (1260 aastast) esitades Tema nimel, “kes igavesti elab”. Tegemist on Tn 7:25 antud väga olulise prohvetikuulutuse kordamisega, mis kirjeldab, et Jumala rahvas seisab kord silmitsi kohutava tagakiusamisega – ja see on veel üks tõde, mida korratakse ka Tn 12:7.

Taanieli raamatut peeti kinnipitserituks kuni lõpuajani. Siis pidi see avanema ja paljud saama sellest tundmist/tarkust. Kui ettekuulutatud 1260-aastane periood lõppes, saabus aeg avada raamat edasise tarkuse saamiseks. Seda sümboliseerib avatud raamat Ilm 10. peatüki inglil käes. Sellest ajast alates pidi Taanieli prohvetikuulutusi paremini mõistetama.

Samas väljendab Ilm 10. peatükk tõsiasja, et see kogemus pole kõik meeldiv. Johannes sõi raamatu ära, nagu kästud, ning see oli ta suus magus, kuid kõhus mõru. Johannes esindab kujundlikult rahvast, kes praktiliselt koges Taanieli raamatu avanemist. See prohvetlik kirjeldus, usume meie, täitus millerlaste liikumises, mis kerkis esile 1800ndate esimeses pooles keset üleilmset suurt huvi lõpuaja sündmuste vastu. See kirjeldab ka nende kibedat pettumust, kes mõistsid, et ajaliselt pikk prohvetikuulutus Taanieli raamatus osutas nende ajale, aga mitte nii, nagu nad alguses mõtlesid. “2300 öhtut-hommikut” ei tähistanud Kristuse tagasitulekut, vaid just Tn 7. peatüki suure kohtuvaatuse algust.

Kohe pärast kibedat kogemust kästi Johannesel “jälle ennustada rahvaste ja paganate ja keelte ja paljude kuningate kohta” (Ilm 10:11). Seda osa täidab seitsmenda päeva adventistide poolt maailmale jutlustatav “igavene evangeelium”.

Pettumus ei ole kristlastele võõras, eriti siis, kui nad tõlgendavad valesti sündmuste tähendust. Kindlasti kogesid jüngrid Õpetaja surma ja Tema ülestõusmise vahelisel ajal pettumust. Samasugune oli millerlaste kogemus 1844. aastal. Kuidas tuleme pettumustega toime meie, ilma et kaotaksime usu? Millistest Piibli prohvetikuulutustest saad kinni hoida oma elu pettumustes?

Esimese ingli sõnum käsib meil “karta Jumalat”. Mida see tähendab? Vaata Ps 34:8 – 23.

Kartust võib mõista kaheti. Esiteks – on kartus, mis avaldub aupaklikkuses ja lugupidamises. Esimene ingel tahab meie tähelepanu pöörata sedalaadi kartusele. Õiged Jumalasse uskujad on need, kes Jumalat kardavad (Ilm 11:18). Jumalat karta tähendab Teda austada (Ilm 14:7), Teda kiita (Ilm 19:5), Talle kuuletuda (Ilm 14:12) ja Tema nime ülistada (Ilm 15:4). Esimese ingli sõnumis on jumalakartus ka äratundmine, et Jumal on Kohutumõistja ja Looja, ning see kutsub meid Teda sellisena kummardama.

Teiseks – on kartus hirmuna, et varem või hiljem mõistab Jumal selle maailma üle kohut. Truudusetute jaoks on sõnum kohtust õuduse sõnum. Just seepärast nimetame kolme ingli kuulutust Jumala viimaseks *hoiatuseks* maailmale. Mõiste “hoiatus” juba ise sisaldab midagi, mida karta, ja juhul, kui loeme sellest, millega kadumaläinud silmitsi seisavad, on neil tõepoolest, mida karta.

Niikaua aga, kui halastus on saadaval, igatseb Jumal suunata kadunud meelearandusele ning Jumala kartmine võib inimest ergutada Teda otsima (vaata Ilm 11:13). Kuigi päästev suhe Jumalaga põhineb lõpuks ikkagi armastusel, vajavad inimesed vahel parajat annust hirmu selleks, et nende silmad avaneksid. Ja juhul, kui nende tähelepanu köitmiseks läheb vaja hoiatust, siis miks mitte?

Me teame, et “Jumal on armastus” ja seda armastust väljendab ülimal viisil rist. Teame ka, et Jumal armastab maailma ning selle nägemine, mida patt maailmaga on teinud, valmistab Talle tohutut valu. Armastuse ja õiguse Jumal ei istu lõpmatuseni, käed rüpes, ega jäta kurja karistamata. “Hirmus on langeda elava Jumala kätte” (Hb 10:31). Kuidas saavutada tasakaal selle mõistmise vahel, et Jumal armastab meid, aga Tal on viha kurja vastu, mis on meile kõigile nii palju meelehärmi valmistanud?

Loe Ilm 14:7. Millisest kohtumõistmisest see salm räägib?

Siin väljakuulutatud kohus algab enne, kui Kristus tagasi tuleb; seda sündmust kirjeldatakse Ilm 14:14 – 20. Niisiis on see [kohus] sama, mis enne Kristuse tulemist toimuv kohus Tn 7. peatükis. Selle algus, mille Tn 8:14 paneb kindlalt paika aastasse 1844, langeb ühte tõsiasjaga, et kolme ingli kuulutus kutsub inimesi kummardama Jumalat ning pöörama selga metsalise ja tema “kuju” kummardamisele. Sellest “kujust” saab juttu olla alles pärast prohvetlikku neljakümmet kahte kuud või siis 1260 päeva (sest tegemist on ühe ja samaga), mis lõppesid aastal 1798 pKr (Ilm 13:3 – 5, 12 – 14).

Siis, kui kõlab Ilm 14:6 – 12 viimane üleskutse, on armu-uks veel lahti, sest inimesi kutsutakse ikka veel pöörama selga Paabelile ning kummardama õiget Jumalat.

Mida hõlmab Jumala kohus? Ilm 11:17, 18.

Jumal vastab rahvaste vihale oma väe ilmutamisega. Ilm 13. peatükk kirjeldab seda viha, mille Saatan on üles õhutanud (Ilm 12:17). Maharõhutud usklike vaatenurgast, kes anuvad püsivalt, et jumalik kohus saabuks (Ilm 6:10), võib kohus näida tublisti hilinevat. Ometi algab see prohvetlikul ajal ning eshatoloogiline lepituspäev kulgeb Jumala plaani kohaselt.

Ilm 11:17, 18 annab lühikese ülevaate Jumala kohtust. See algab taevas ja kandub maa peale siis, kui Jumal hävitab õelad võimud, mis inimkonna laostasid (Ilm 19:2). Jumala viha lähtub taevasest pühamust ja valatakse välja seitsmes nuhtluses (Ilm 15 – 18).

Jumal tasustab Kristuse teisel tulekul ustavaidki (Ilm 22:12). Lõpuks mõistab Jumal kohut surma üle ja hävitab kurjuse (Ilm 20:11 – 15). Siis, kui kõik on läbi, vabastatakse Jumala iseloom pealtvaatava universumi ees süüdistusest. Igaüks võib näha, et Tema on õige ja hea kõigil oma teedel. Nüüd seisab meie ees üleskutse klammerduda Tema külge kogu südamest, hingest ja meelest, usaldades, et kõik see siin möödub Jumala poolt määratud ajal.

Ilmutuseraamatu keskseks teemaks on kummardamine. Sel ajal, kui lohe, merest üles tulev metsaline ja maast üles tulev metsaline (sageli nimetatakse neid “ebaõigeks kolmainuseks”) ühendavad jõu selleks, et koguda maailm kokku neid kummardama (vaata Ilm 13:4, 8, 12, 15; 14:9, 11), kutsub Jumal inimkonda üles kummardama Loojat (Ilm 14:7). Need, kes ei kummarda “metsalise kuju”, riskivad oma ajaliku elu kaotamisega (Ilm 13:15; vaata ka Tn 3. ptk), samas aga need, kes seda kuju kummardavad, kaotavad igavese elu (Ilm 14:9 – 11).

Kus on alles valik!

Loe Ilm 14:12. Mida õpetab see meile Jumala käskude osast lõpukonfliktis?

Kummardamine on lahtiharutamatu seotud Jumala käskudega. Ilm 13. ja 14. peatükk on täis vihjeid kümnele käsule: “kuju” (Ilm 13:14, 15; 14:9, 11), ebajumalateenistus (Ilm 13:4, 8, 12, 15; 14:9, 11), jumalateotus (Ilm 13:1, 5, 6), hingamispäev (Ilm 14:7), tapmine (Ilm 13:10, 15) ja abielurikkumine (Ilm 14:4, 8). “On olemas selge rajajoon Jumala käske pidava rahva ja valede jumalate kummardajate vahel.” – Ellen G. White, *Prohvetid ja kuningad*, lk 188.

Evolutsiooniteooria esilekerkimisest alates on meie jaoks muutunud eriti tähtsaks säilitada ja kindlaks teha usk kuue päevaga loomisesse. See õpetus on aluspõhjaks Issanda kummardamisele Loojana. Evolutsioon, ka sedalaadne, mis näib uskuvat Piiblit, roogib seitsmenda päeva adventismist välja kõik, mille eest see seisab. Ilma loomiseta kompromiteerib, lausa eitab “igavesse evangeeliumi” uskumine tõsiselt muuhulgas teisi õpetusi (näiteks hingamispäeva).

Lause, mis ütleb Jumala kohta, et Ta “tegi taeva ja maa [ja] mere”, vihib hingamispäeva käsule (2Ms 20:11). Hingamispäev on Jumala käskude üle käivas võitluses kesksel kohal. Ustavuse proovikiviks sobib just kummardamiseks kavandatud päev – ei ükski teine käsk – sellepärast, et seda ei saa loogikareeglitega tuletada. Me peame hingamispäeva ainult seetõttu, et Jumal käskis meil seda pidada. Loomine käib käsikäes kohtuga. Fraas “vete allikad” (Ilm 14:7) vihjab veeuputusele (1Ms 7:11) ning osutab Jumalale kui õiglasele Kohtunikule maailma üle (2Pt 3:5 – 7).

Mitte millelgi, mida me seitsmenda päeva adventistidena usume, ei ole mõtet siis, kui lahutame selle Issandast kui Loojast, ning mitte miski Piiblis ei tähista Jumala loojaksolemist nii selgelt kui hingamispäev. Kui tõsiselt võtad

hingamispäeva sina? Kuidas saab sul kuulekuse kaudu sellele käsule olla sügavam kogemus Issandaga?

Neljapäev, 12. detsember

Pühade “kannatlikkus”

Ilmutuseraamatu teise ja kolmanda ingli sõnumid hoiatavad kõiki, kes ei pööra tähelepanu esimese ingli sõnumiga edastatavale jumalikule üleskutsele. Juhul kui inimesed jätkavad vael teel käimist, saavad nad osa Jumala seitsmest viimasest nuhtlusest, mida mõistetakse “Jumala raevu viinana” (Ilm 14:10), ning see viin valatakse välja nende peale, kes jäävad Baabüloni (Paabelisse).

Piiblis esindab Paabel vastuhakku Jumalale (1Ms 11:1 – 9; Jr 50. ja 51. ptk). Paabel anastab jultunult Jumala koha ning on Jumala ja Tema rahva vaenlane. Uue Testamendi ajaks oli Baabülön muutunud salasõnaks Rooma kohta (1Pt 5:13). Ilmutuseraamatus on hoor Baabülön usulis-poliitiline võim, mis vastandub Jumalale ja Tema rahvale ning püüab selliselt kontrollida maailma. Ilm 13:15 – 17 kirjeldab “Baabülön kriisi” siis, kui Ilm 13. peatüki metsaliste võimud ühendavad jõud selle nimel, et kiusata taga Jumala ülejäänuid. Niisiis on Baabülön usust taganenud koguduste ja maailma korrumppeerunud poliitiliste jõudude lõpuaja liidu sümbol.

Kolme ingli sõnum kutsub Jumala järelkäijad Baabülönist välja, ühineva Jumala ustava ja nähtava lõpuaja jäägiga (Ilm 18:4, 5). Jah, Baabülönis on veel ustavaid ülejäänuid ning neil on vaja kuulda seitsmenda päeva adventistide sõnumit lõpuajast.

Nagu eile nägime, kirjeldab Ilm 14:12 selgelt Jumalale ustavat jääki. Pühade “kannatlikkus” tähistab pigem vankumatut Kristuse ootamist kui vaenutegevuse passiivset äratalumist. Sellised usklikud elavad käskude järgi ja ka kuulutavad neid maailmale.

Samas võib “Jeesuse usk” viidata nii usklite “usule Jeesusesse” kui ka Jeesuse truudusele, mis viib usklikud ustavalt kõigest läbi. Kolmanda ingli sõnumi lõpp suunab meie silmad Kristusele. Tema teenete ja truuduse abil on Jumala rahvas suuteline säilitama ja pidama Tema käske. “Mitmed on mulle kirjutanud, küsides, kas õigeksmõistmine usu läbi on kolmanda ingli sõnum, ja ma olen vastanud: “See on tõepoolest kolmanda ingli sõnum.”” – Ellen G. White, *Valitud kuulutused*, 1. raamat, lk 372.

Ükskõik kui kesksed on Jumala seadused lõpukriisis, Ellen White ütleb, et õigeksmõistmine usu läbi on “tõepoolest” kolme ingli kuulutus. Kuidas aitab see meil mõista, miks peame päästmiseks toetuma eelkõige Jeesusele ja Tema teenetele kui suurele lootusele, mis viib meid lõpukriisist läbi?

Edasiseks uurimiseks: Loe, selleks et saada ülevaadet Ellen G. White poolt kolme inglī kuulutusest kirjutatu kohta, raamatust *Suur võitlus* peatükke “Hommiku kuulutajad”, “Ameerika reformaator”, “Valgus läbi pimeduse ja “Suur usuline ärkamine” (esimese inglī sõnumi kohta). Teise inglī sõnumi kohta vaata *Suurest võitlusest* peatükke “Täitunud ettekuulutused”, “Mis on pühamu?” ja “Kõige pühamas paigas”. Kolmanda inglī sõnumi kohta vaata *Suurest võitlusest* peatükke “Jumala käsk on muutumatu” ja “Reform”.

“Kõigi end kristlasteks tunnistavate inimeste seas peaksid seitsmenda päeva adventistid olema esirinnas Kristuse tõstmises maailma silme ette. Kolmanda inglī kuulutuse üleskutse kutsub esitlema hingamispäeva tõde. See koos teiste sõnumisse haaratud tõdedega vajab kuulutamist; kuid välja ei tohi jätta suurt külgetõmbekeskust Kristust Jeesust. Kristuse ristil – ja just seal – kohtuvad teineteisega halastus ja tõde ning õiglus ja rahu annavad teineteisele suud. Patuse pilk tuleb juhtida Kolgatale; lapsukese siira usuga tuleb tal usaldada Päästja teeneid, vastu võtta Tema õigus, uskuda Tema halastusse.” – Ellen G. White, *Gospel Workers*, lk-d 156, 157.

Küsimused aruteluks:

1. Hoiatused etendavad meie ühiskonnas ja igapäevases üksteisega suhtlemises märkimisväärset osa. Enamasti on hoiatused heaks neile, keda hoiatatakse. Kuidas saame esitada kolme inglī kuulutuses sisalduvaid hirmuäratavaid hoiatusi sel moel, et need avaksid imelise lootuse, mis neil pakkuda on?

2. Mitte millelgi ei ole seitsmenda päeva adventismis mõtet siis, kui mingikski taustaks meie uskumustes on evolutsiooniteooria. Üht fundamentalistist ateisti parafraseerides on evolutsioon “hape”, mis sööb läbi kõik, millele langeb. Eriti just Ilm 14. peatüki kolme inglī kuulutuse kohta, mille keskseteks teemadeks on loomine ja lunastus, saab öelda, et evolutsiooniteooria, kasvõi “teistlik” evolutsioon, muudab selle nulliks. (Kes üldse tahaks kummardada *theost*, kes niimoodi löi?) Miks ei tohi me kogudusena mitte kunagi lubada evolutsiooni väärtedusel mingilgi viisil leida teed meie õpetusse?

3. Seitsmenda päeva adventistide koguduses on Ilm 14. peatüki kolme inglī kuulutus kallihinnaline tuletorn lõpuaja jumaliku sõnumiga, mida me oleme kuulutama kutsutud. Kuigi paljud koguduseliikmed on kindlasti neid sõnumeid kuulnud, võivad teised siiski küsida, mida need tegelikult tähendavad. Kuidas selgitaksid lühidalt Jumala viimast üleskutset maailmale ja seda, mida see endaga kaasa toob?

4. “Terve eluvaade sisaldab tervet annust kartust.” Kas sa arvad, et kristlase elus see kehtib?

Homme annetuse kohalik kogudus

Vaimudele tantsija I

Minu nimi on Daniel – vähemasti olen ma selle nime endale võtnud. Elan Benini Vabariigis, voodoo sünnikohas.

Minu vanaema oli voodoo preestrinna; samuti oli seda mu ema. Inimesed võisid tulla ja sosistada oma probleemi või soovi merikarpi, mille preestrinna maa peale maha viskas. Kuidagi rääkis see kukkudes preestrinnale probleemist. Preestrinna selgitas inimestele, mida neil tuli teha ja mida tuua selleks, et soovitud saada. Inimene tasus raha, alkoholi või loomaga.

Minu isa teenis surnud inimeste vaime ja hüüdis nende poole, et nad tooksid rahu inimestele, kes olid hädas.

Mu isa pühendas mind voodoo saladustesse. Ta pakkus mulle vaimudele tantsija kohta; vaimudele tantsija on inimene, kes tantsib teatud voodoo tseremoonia ajal. Isa ütles, et juhul kui ma tantsin hästi, annavad inimesed mulle raha, aga ta hoiatas mind ka, et siis, kui mõned mu peale kadedaks saavad, püüavad nad mind tappa. Nõustusin hakkama vaimudele tantsijaks.

Tantsijad palgati tseremoonias osalema. Me kõik tantsisime, aga mina tantsisin väga hästi ja sain palju raha. Minu meelest ei olnud keegi kade, kuid siis, kui ma kodu poole läksin, tundsin ennast halvasti.

Mu jalad paistetasi üles ja valutasi. Mu isa oletas, et keegi oli mind neednud. Ta ütles, et mul on kohe kiiresti vaja saada ravi või muidu ma suren. Olin hirmul. Läksin ühe vana voodoo preestri juurde ja mõned päevad hiljem tundsin ennast paremini. Kuid otsustasin, et tants kuradile oli liiga ohtlik ja mul tuli sellest kiiremas korras lahti saada.

Olin kohtunud mõne kristlasega, kuid ma ei arvanud, et nende Jumal oleks voodoo jumalatest erinev. Pärast seda, kui olin surmasuus olnud, ei tahtnud ma enam ühegi jumala üle nalja heita. Nii et kui ma kuulsin evangelisti ühel päeval rääkimas, peatusin, et kuulata.

Tundsin, et kõneleja jutt oli suunatud otse mulle. Jätkasin koosolekutel käimist ja siis, kui kõneleja kutsus inimesi üles astuma Jeesuse Kristuse jälgedes, otsustasin, et mul tuleb kuuletuda. Teadsin aga, et mu vanemad vihastavad, seetõttu ei rääkinud ma neile midagi.

Õppisin Piiblit koos pastoriga, kes koosolekutel kõnelejad olid. Kui olin valmis, läksin natuke kaugemal olevasse linna ristimisele. Mõistsin, et varem või hiljem tuleb mul vanematele sellest rääkida. Aga ma ei oodanud seda kohtumist.

(Jätkub)

Daniel elab Lääne-Aafrikas, Beninis.

Kosmiline konflikt Jumala iseloomu üle

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: Hs 28:12 – 17; Js 14:12 – 15; Ib 1:6 – 12; Sk 3:1 – 5; 1Jh 4:10; 2Tm 4:8; Hs 36:23 – 27.

Meespeetav kirjakoht: “Ja ma kuulsin altarit ütlevat: Jah, Issand Jumal, Kõigeväeline, tõelised ja õiged on sinu kohtumõistmised” (Ilm 16:7).

Seitsmenda päeva adventistid mõistavad reaalsust tänu piibellikule arusaamisele “suurest võitlusest Kristuse ja Saatana vahel”. Filosoofilist terminit kasutades on tegemist “meta-narratiiviga” – suure, kõige üle võlvuva looga, mis aitab selgitada meie maailma ja seda, mis selles juhtub.

Selles võitluses on kesksel kohal pühamu, mis – nagu näinud oleme – esitab kogu lunastuslugu läbivat korduvat teemat: inimkonna lunastas Jeesuse surm. Õigesti mõistetuna aitab pühamu sõnum illustreerida Jumala iseloomu, mida Saatan on rünnanud sellest ajast alates, kui suur võitlus esmakordselt taevas algas.

Sellel nädalal õpime mõningaid Kristuse ja Saatana vahelise suure võitluse tähiseid, mis paljastavad tõe Jumala iseloomust ja Saatana valedest.

Selle nädala õppetüki õppides valmistud hingamispäevaks, 21. detsemberiks.

Loe Hs 28:12 – 17 ja Js 14:12 – 15. Mida annavad need salmid teada Lutsiferi langemisest?

Esmapilgul näib Hs 28:12 rääkivat ainult maisest monarhist. Mitmed tahud aga vihjavad sellele, et see osutab tegelikult Saatanale.

Alustajale – olevusele, kellest siin kõneldakse – viidatakse kui võitnud keerubile, “hiilgavale kaitsjale” (Hs 28:14), ning see meenutab maapealse pühamu kõige pühamat paika, kus kaks keerubit katsid seaduselaegast ja Issanda kohalolu (2Ms 37:7 – 9). See taevalik olevus käis ka tuliste kivide keskel, see tähendab Jumala “pühal mäel” (Hs 28:14), ja oli “Eedenis, Jumala aias” (Hs 28:13) – mõlemad väljendused on pühamu sümboolikast. 13. salmis kirjeldatud kalliskividest katte üheksa kivi leiduvad ka ülempeestri rinnakilbil (2Ms 39:10 – 13); seega on siingi viited pühamule.

Olles kirjeldanud selle keerubi erakordset ilu, liigub tekst edasi tema langemisele. Tema au hakkas talle pähe. Tema ilu tegi ta südame suureliks, tema sära tumestas ta mõistuse ja tema “kaubitsemine” – mis tõenäoliselt viitab laimujutu levitamisele Jumala iseloomu kohta ja vastuhaiku üleskeerutamisele – tegi ta vägivaldseks.

Uhked maised võimud otsivad võimalust kolida maa pealt taevasse. Js 14:12 – 15 liigub “koidiku poeg” (ladina keeles *lucifere*, millest tuleneb nimi Lutsifer) vastupidises suunas: tema langeb taevast maa peale, osutades nii oma ülisuurele, mittemaisele päritolule. Teised fraasid nagu “kõrgemale kui Jumala tähed tõstan ma oma aujärje”, “kogunemismäele kaugel põhjamaal” ja “Kõigekõrgema sarnaseks” kinnitavad muljet, et tegemist on taevase olevusega. Salmid 12 ja 13 on minevikuvormis, kuid 15. salm on äkitselt tulevikuvormis. See muutus ajas annab märku tõsiasjast, et esmalt toimus langemine taevast maa peale (Js 14:12) ja millalgi tulevikus (Js 14:15) tuleb teine langemine, maa pealt *sheol*’isse (hauda). See ei vihja ühelegi Paabeli kuningale; tegemist on siiski selge viitega Lutsiferile.

Täiuslik olevus, kelle löi täiuslik Jumal, langeb pattu? Mida räägib see meile kõlbelise vabaduse tegelikkusest Jumala universumis? Ja mida ilmutab selline vabadus meile Jumala iseloomust?

Pärast oma taevast alla heitmist püüdis Saatan moonutada ja laimata Jumala iseloomu. Ta tegi seda Eedenis (1Ms 3:1 – 5), keset maa peal olevat esimest “pühamut”. Saatan tõi oma vastuhaku, mis sai alguse taevases pühamus, alla maapealsesse Eedeni pühamusse. Pärast Eevaga maa vahendusel kontakti algatamist istutas ta Eeva mõtteisse avalikult idee, et Jumal jätab nad ilma millestki, mis oleks nende jaoks hea; et Tema hoiab tagasi midagi, mis peaks neil olema. Sel moel, aga peenelt, esitas ta valesti Jumala iseloomu.

Aadama ja Eeva langemine seadis Saatanana teatud ajaks selle maailma troonile. Mitu salmi vihjab sellele, et Saatanal oli jälle ligipääs taevaõue, kuid nüüd “selle maailma vürstina” (Jh 12:31), sellena, kelle võimuses on maa, kuid kellele see ei kuulu, nagu röövligi puhul.

Loe lb 1:6 – 12 ja Sk 3:1 – 5. Kuidas avaldub suur võitlus neis salmides?

Need salmid lasevad heita pilku suure võitluse taevase poole peale. Saatan väidab, et Iiobi vagadus on ainult eneseteenimine: *juhul, kui ma olen hea, siis Jumal õnnistab mind*. Tagamõte on, nagu ei teeniks Iiob Jumalat mitte sellepärast, et Jumal on seda väärt, vaid see on Iiobi oma huvides; kord, kui saab selgeks, et Jumala teenimine ei too õnnistusi kaasa, taganeb Iiob oma usust.

Ülempreester Joosua (pühamu motiiv) ja teiste usklike kohta (vaata Ilm 12:10) ütleb Ellen G. White, et Saatan “süüdistab Jumala lapsi ja näitab nende juhtumit võimalikult lootusetuna. Ta esitleb Issandale nende halbu tegusid ja nende puudusi.” – *Kristuse tähendamissõnad*, lk 167.

Mõlemal juhul on tegelikult kõne all Jumala õiglus. Kõigi süüdistuste taga on küsimus, kas Jumal on oma tegevuses hea ja õiglane või mitte. Kohtulikult arutatakse Jumala iseloomu. Kas on õiglane, kui Jumal päästab patused? Kas Jumal on õiglane, kui Ta kuulutab õigusetu õigeaks? Juhul, kui Ta on õiglane, peab Ta õigusetut karistama; juhul, kui Ta on armuline, peab Ta neile andestama. Kuidas saab Ta olla mõlemat?

Kui Jumal oleks ainult õiguse Jumal, mis oleks sinu saatus ja miks sa seda väärisksid?

Päris algusest peale ei jätnud Jumal kahtlustki, et Ta tunnistab kehtetuks Saatana süüdistused ning näitab oma suurimat armastust ja õiglust. Tema õigus nõuab, et inimkonna pattude eest tuleks karistus. Tema armastus otsib võimalust taastada inimkonna sõprus Temaga. Kuidas saab Jumal ilmutada mõlemat?

Kuidas näitas Jumal mõlemat – oma armastust ja õiglust? 1Jh 4:10; Rm 3:21 – 26.

Jumala armastav ja õige iseloom avaldub oma täiuses Kristuse surmas. Jumal armastab meid ja saatis oma Poja lepitusohvriks meie pattude eest (1Jh 4:10; Jh 3:16). Kandes ise seadusest üleastumise karistuse, näitas Jumal oma õiglust: seaduse nõuded tuli täita ja need nõuded olid ristil, kuid Jeesuse isikus.

Samas oli Jumal sellise õigluse teo kaudu suuteline väljendama ka oma armu ja armastust, sest Jumala surm oli asenduslik. Ta suri meie pärast, meie asemel, nii et meil ei tule selle surma ees ise seista. See on evangeeliumi hämmastav vaade – Jumal ise kannab karistuse, mida Tema enda õiglus nõudis, karistuse, mis seaduslikult kuulub meile.

Rm 3:21 – 26 on piibellik pärl Kristuse õiguse ja Jeesuses Kristuses oleva lunastuse teemal. Kristuse ohvrisurm on näide Jumala õigusest nii, et “tema ise on õige ja teeb õigeks igaühe, kes usub Jeesusesse” (Rm 3:26).

Kristuse surma raamistab taas pühamu sümboolika. Eelnevail nädalail oleme näinud, et Tema surm on täiuslik asenduslik ohver ja Kristus on “lepitusohver” (Rm 3:25). Lühidalt, nii Uus kui ka Vana Testament näitavad, et maapealse pühamu teenistus kehastas näitlikult Kristuse missiooni.

“Pingsa huviga olid langemata maailmad oodanud, et näha, kas Jehoo-va tõuseb ja hävitab maa elanikud... Kuid selle asemel, et Jumal hävitanuks maailma, saatis Ta oma Poja seda päästma... Otsustaval hetkel, kui Saatan näis jõudvat võiduni, tuli Jumala Poeg jumaliku armu kuulutusega.” – Ellen G. White, *Ajastute igatsus*, lk 37. Mida räägib see tsitaat sulle Jumala iseloomust?

Nagu Pühakirjas näidatud, on Jumala kohus hea sõnum neile, kes usuvad Temasse, usaldavad Teda ja on Talle truud, ehkki “me ei suuda vastata meie vastu suunatud Saatana süüdistustele”. – Ellen G. White, *Tunnistused kogudusele*, 5. kd, lk 472. Kohus ei ole aga ainult meie pärast. See teenib ka kogu universumi ees Jumala süüst vabaks mõistmise eesmärki.

Kuidas esitavad Jumala iseloomu järgnevad salmid, milles on juttu kohtust? Ps 96:10, 13; 2Tm 4:8; Ilm 16:5, 7; 19:2.

Jumala iseloom paljastub Tema kohtumõistmises. See, mida juba Aabraham mõistis, saab lõpuks avalikuks kogu inimsoole: “Kas kogu maailma kohtumõistja ei peaks tegema õigust?” (1Ms 18:25). Kohtu erinevad etapid koos järeleuurimisega avatud raamatutest tagavad selle, et inglid (Kristuse tulekule eelnevas kohtus) ja õiged (tuhandaastase ajastu kohtus) saavad tõestuse ja kinnituse, et Jumal on igal juhul kohelnud inimkonda õiglaselt ja olnud armulik.

Loe Fl 2:5 – 11. Millist hämmastavat sündmust need salmid kirjeldavad?

Salmid 9 – 11 kuulutavad ette Kristuse kõrgeks tõstmist. Sama mõtet – Jeesus on Issand ja kogu loodu tunnustab Teda sellena – väljendavad kaks silmapaistvat tegevust. Esimene neist on, “[et] Jeesuse nimes nõtkuks iga põlv” (10. s). Põlvedele laskumine on tavapärase tegu, millega väljendada isikule temast lugupidamist. Siin osutatakse austust Kristusele, tunnustatakse Tema ülemvõimu. Austusavaldus on kõikihaarav. Seda väljendab iga elusolevus “nii taevas kui maa peal kui maa all”, väljendavad taevased ülivõimsad olevused ning maa peal elavad ja surnust üles äratatud inimesed. Austust toovad kõik – mitte üksnes päästetud. Igaüks tunnustab Tema võimu; ka kaotajad.

Teine neist on, et igaüks “tunnistaks: Jeesus Kristus on Issand” (11. s). Lõpuks tunnustavad kõik Jumala õiglust sellega, et nimetavad Kristuse Issandaks. Sel moel kiidab kogu loodu heaks Jumala iseloomu, mille ümber suur võitlus on käinud – Tema on õige ja ustav. Isegi Saatan, Kristuse peavaenlane, tunnustab Jumala õiglust ja kummardab Kristuse ülimuslikkuse ees (vaata Ellen G. White, *Suur võitlus*, lk-d 670, 671).

Mäejutluses lausus Jeesus sellised üllatavad sõnad: “Nõnda paistku teie valgus inimestele, et nad teie häid tegusid nähes ülistaksid teie Isa, kes on taevas” (Mt 5:16). Sellega avaldab Ta põhimõtte, mida on küll kerge valesti mõista, kuid mida on näha kogu Piiblis. See räägib, kuidas saame Kristuse järelkäijaina oma tegudega Jumalat kas austada või häbistada.

Loe Hs 36:23 – 27. Kuidas vabastas Jumal oma nime süüdistusest vanaaja Iisraelis?

Need salmid väljendavad kokkuvõtlikult uue lepingu üht klassikalist lõiku. Jumal igatseb esile kutsuda dramaatilise muutuse oma rahva hulgas. Tema puhastab nad (25. s) ning annab neile uue südame ja uue vaimu (26. s), nii et neist saab püha rahvas, kes käib Jumala käskude järgi. Jumal tahab täide viia usklike õigeksmõistmise ja pühitsemis ning oma eluga austavad nad Jumalat selle eest, kes Ta on ja mida Ta teeb.

Muidugi on Jumala iseloomu süüst vabastamisel universumi ees põhitähiseks rist. “Saatan nägi, et ta paljastati. Tema valitsuse olemus sai avalikuks kogu universumi ees. Ta osutus mõrvariks. Valades Jumala Poja verd, kaotas ta igaveseks taevaste olevuste poolehoiu.” – Ellen G. White, *Ajastute igatsus*, lk 761.

Samas öeldakse Uue Testamendi aegsete Kristuse järelkäijate kohta, et nad on “kogu maailma vaadata, nii inimestele kui inglitele” (1Kr 4:9). See tähendab, et seda, mida me teeme, näevad kaasinimesed, aga ka taevane intelligents. Missuguse tunnistuse me edastame? Oma eluga võime anda teada “Jumala mitmekülgset tarkust... taevastele valitsustele ja meelevaldadele” (Ef 3:10). Või toob meie elu häbi ja etteheiteid Issanda nimele, kellega tunnistame, et me Teda teenime?

Missuguse vaatemängu esitab meie elu nii kaasinimestele kui ka inglitele? On see selline, mis austab Jumalat või tõstab esile Saatana, eriti veel sellepärast, et sa tunnistad sõnadega end Jeesuse järelkäijaks?

Edasiseks uurimiseks: Loe Ellen G. White'i raamatust *Patriarhid ja prohvetid* peatükki "Miks lubati pattu?"; teosest *Tunnistused kogudusele*, 5. kd, peatükki "Kristuses avaldatud Jumala iseloom".

"Maailmas seisis üks, kes oli Isa täiuslik esindaja, üks, kelle iseloom ja tegevus kummutasid Saatana väaresituse Jumalast. Saatan oli süüdistanud Jumalat omadustes, mis tal endal olid. Nüüd nägi ta Kristuses avaldumas Jumalat Tema tõelises iseloomus – kaastundliku, halastava Isana, kes ei soovi, et keegi hukkuks, vaid et kõik tuleksid patukahetsusele ja saaksid igavese elu." – Ellen G. White, *Valitud kuulutused*, 1. raamat, lk 254.

"Kristuse missioon, mida nii ähmaselt mõisteti, nii kahvatult taibati, mis kutsus Ta Jumala troonilt Kolgata risti kui altari salapärasse, avaneb järjest rohkem mõistusele ning nähakse, et Kristuse ohvris leidub allikas ja põhimõte iga armastuse missiooni jaoks." – Ellen G. White, *In Heavenly Places*, lk 319.

Küsimused aruteluks:

1. Peatu mõttel, et selleks ajaks, kui suur võitlus tervikuna lõppeb, tunnistab iga mõistusega olevus universumis, sealhulgas Saatan ja kaotajad, Jumala headust ning õiglust patu ja mässu käsitlemisel. Ehkki meie jaoks on väga raske seda mõtet haarata, mida see meile siiski Jumala iseloomust räägib? Mida räägib see kõlbelise vabaduse tegelikkusest ning sellest, kui püha ja põhjanev on vabadus universumis, mille Jumal on loonud?

2. On palju kristlasi, kes eitavad Saatana olemasolu; nad näevad temas primitiivsete inimeste muistset ettekujutust, kes püüdsid seletada maailmas olevat kurja ja kannatusi. Mõttele, kui suur pettus on selline vaade. Raske on ette kujutada, missugune kristlus saaks eitada selle võimu olemasolu, keda Piibel – eriti Uus Testament – reaalse olevusena nii sageli paljastab. Mida räägib niisugune arvamus meile sellest, kui võimsalt on mõnda kogudust mõjutanud modernismi ja sekularismi sissetung? Mida saame seitsmenda päeva adventistidena õppida teiste tehtud vigadest, selleks et meiegi ei langeks samasse pettusesse? Mis saaks kogu suure võitluse teemast siis, kui me ei peaks Saatanat reaalseks?

Vaimudele tantsija II

Varsti pärast ristimist kutsus isa mind meie koduküla suurele vaimupidustusele tantsima. Värisegin, kui oma isaga rääkisin. “Ei, ma ei tantsi enam.” Isa õhutas mind tantsima, aga ma hingasin sügavalt sisse ja ütlesin talle: “Olen leidnud väe, mis on tugevam kui nõidus.” Teadsin, et mu sõnad esitasid isale ja tantsijatele väljakutse. Palvetasin, et mu Jumal kaitseks kõige kurja eest, mis mind tabada võib. Kui ma ei ilmunud vaimudele tantsijate harjutusele pöösastikus, tuletasid mõned tantsijad mulle meelde, et on aeg tulla tantsima. Ütlesin neile, et ma ei tule. Nad vaidlesid vastu ja püüdsid mind ümber veenda, aga ma keeldusin. Siis haarasid tantsijad minust kinni ja sundisid mind jõuga kaasa tulema.

Saabusime paika, kus vaimudele tantsijad ettevalmistusi tegid. Ütlesin neile veelkord, et ma ei hakka tantsima. Keegi sundis mind midagi jooma ja ma kaotasin teadvuse. Nad püüdsid mind äratada, aga ma ei ärrganud enne, kui alles järgmisel päeval, mis oli tseremooniapäev. Vaimudele tantsijad püüdsid mind tantsima panna, kuid mina ei suutnud püstigi seista. Lõpuks tuli mu isa ja käskis neil mind rahule jätta. Magasin kogu vaimutseremoonia aja.

Pärast tseremoonia lõppu viis isa mu kõrvale ja tuletas mulle meelde vandeid mitte rääkida kellelegi, mida me oma tantsude ajal tegime. Siis ütles üks sõber mulle, et mul tuleb kas külast lahkuda või on mul surm silme ees. Lahkusin koduküllast ega ole enam naasnud.

Olin kaheksateist aastat vana. Mul polnud tööd ega raha, ainult kolme klassi haridus, ja ma ei teadnud kindlalt, mida tegema hakata. Ma palvetasin ja Jumal ei jätnud mind maha. Õpin nüüd kaubandust ning suudan ennast ära majandada.

Mul on ohtlik minna tagasi oma isa külla, sest ma tean, et seal on inimesi, kes püüavad mind tappa. Ma ei karda neid, sest usun, et Jeesus on tugevam kui voodoo jumalad. Aga niikaua, kui Jumal ei saada mind tagasi mu vanemate külla, tunnen, et on targem sealt eemale hoida.

Leidsin Kristuse siis, kui pastor jagas minuga Jumala armastust. Teie misjoniannetused aitavad levitada häid sõnumeid sellest, et Jeesus on ainus õige Jumal. Miljonid Beninis ja üle kogu maailma ootavad, et seda kuulda saada. Täna, et annate neile võimaluse.

Daniel elab Benini lõunaosas.

Pühamu veenab

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: Hb 10:19 – 25; Hb 4:16; 2Ms 24:8, Jk 4:7, 8; Jh 13:34; Hb 10:24, 25.

Meespeetav tekst: “Ja et meil on suur preester Jumala koja üle, siis mingem Jumala ette siira südamega usukülluses, olles südame poolest piserdamisega puhastatud kurjast südametunnistusest ja ihu poolest pestud puhta veega” (Hb 10:21, 22).

Kogu Pauluse kirja jooksul heebrealastele vahelduvad lõigud kristlikust usust lõikudega kristlikust elust. Teisisõnu, teoloogial on praktiline raken-dus. Usu “mis” suunab selle usu läbielamiseni “kuidas”. Kirjas heebrealas-tele julgustab ja veenab kirjutaja, pärast seda, kui on maalinud suurepära-se teoloogilise pildi Kristusest kui meie ohvrast ja ülempreestrist (Hb 7:1 – 10:18), usklikke elama nende tõdede kohaselt. Sellist veenmist on eriti hästi näha Hb 10:19 – 25.

See lõik on kreeka keeles üks pikk, liigendatud lause. Tekst koosneb kahest põhifaktist, mis viivad välja kolme veenmiseni; neist igaüks algab käskiva kõneviisiga (“pidagem”, “mõtlem”, “ärgem jätkem”) ning esin-dab tuttavat kolmikut: usk, lootus ja armastus. Iga see lõik sisaldab ka üht kristliku usu tahku.

Käesoleval nädalal vaatleme Hb 10:19 – 25 ja selle praktilisi üleskutseid kristliku elu jaoks.

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 28. detsemb-riks.

Loe Hb 4:16; 6:19, 20 ja 10:19 – 21. Millele on usklikel ligipääs ja mida see meie jaoks tähendab? Millist lootust siin pakutakse ja, kõige tähtsam, milline mõju peaks sellel lootusel olema meie elule ja usule?

Usklikel on vaimne pääs taevasesse pühamusse, otse Jumala trooni juurde. Me saame otsida lähedust Jumalaga sellepärast, et meie “sissepääsu” tegi võimalikuks Kristuse veri ja see, et Tema kui meie suur ülempreester esindab meid. Need salmid kinnitavad, et meil on hingeankur, Jeesus Kristus, kes on otse Jumala juures (Hb 4:14 – 16; 6:19, 20). Meie jaoks on julgustav, et Kristus saavutas täieliku pääsu Jumala juurde pärast seda, kui Ta õnnistati sisse taevaseks ülempreestriks (Hb 6:20). Sisseõnnistamisega istus Kristus taevatroonile, see kujund väljendab Tema kuninglikku seisust (Ilm 3:21).

Head sõnumid meie jaoks on need, et meie esindaja on Isa juures. Meie heaks ei teeni lihtsalt üks maapealne preester, kes ise on patune. Meil on parem preester. Isa ja Poega ei lahuta mitte miski. Kuna Kristus on täiuslik ja patuta, siis pole vaja vahetekki, mis eraldaks Jeesust, meie ülempreestrit, Jumala pühadusest (Hb 10:20).

“Millega võrrelda vahendustegevust? See on kuldne kett, mis ühendab sureliku inimese surematu Jumala trooniga. Inimlaps, kelle eest Kristus suri, et teda päästa, palub Jumala trooni ees ning Jeesus kuulab anumist, mille esitab tema, kelle Ta oma verrega on ostnud. Meie suur ülempreester asetab oma õiguse siirale anujale ning Kristuse palve seguneb ühte inimliku anuja omaga.” – Ellen G. White, *That I May Know Him*, lk 78.

Milline kinnitus meie jaoks, et meil võib olla lähedane ühendus Isaga, ja kõike tänu sellele, mida Jeesus on meie heaks teinud ning mida Ta teeb!

Peatu mõttel, mida tähendab, et Jeesus teeb sinu eest vahendustööd taevas. Miks sa seda vahendustööd nii väga vajad?

Loe Hb 10:22. Millise tingimuse Jumalale taevases pühamus liginemiseks see salm esitab?

Selle salmi põhjal tuleb jumalakummardajatel täita neli tingimust, kui nad Jumala ette astuvad:

1. *Tuleb tulla siira südamega.* Süda on meie sisemine olemus, meie mõtted, ajendid, tunded, tahe ja iseloom. Jumal soovib, et oleksime siirad. Süda aga saab olla siiras ainult siis, kui see on puhastatud. See ei tähenda, et oleksime täiuslikud, vaid, et me püüdleme Kristuse iseloomu väljendamise poole.

2. *Usukülluses.* Nagu eilsest õppimisest nägime, ei ole mingit põhjust kahelda, et meil on pääs Jumala juurde.

3. *Olles südame poolest piserdamisega puhastatud kurjast südametunnistusest.* Südame piserdamisega puhastamine on pühamu kõnepruuk, mis osutab kõrberännaku aegses kogudusetelgis vere piserdamisele inimeste peale (2Ms 24:8; 3Ms 8:23, 24). See tegi rituaalselt puhtaks, kuid ei suutnud puhastada nende südametunnistust (Hb 9:9, 13). Puhastamine tõelises kogudusetelgis taevases on aga südametunnistuse puhastamine, mis toimub Kristuse verega (Hb 9:14). Puhastamine sümboliseerib pattukahetsenud patuse õigeksmõistmist. Meil võib olla hea südametunnistus sellepärast, et meile on andestatud.

4. *Ihu poolest pestud puhta veega.* See kõlab vihjena kristlase ristimisele, kuid võime mõista seda vaimsemas tähenduses – võime olla puhastatud “vees pesemisega sõna läbi” (Ef 5:26), kui loeme Piiblit ja rakendame selle põhimõtteid oma ellu.

Jk 4:7, 8 võitleb Jaakobus oma lugejate “kahestunud” hoiakuga. Nad on ilmselt kaotanud oma ühese suhtumise Jumalasse. Nad on läinud kompromissile ja on otseses ohus. Ta kasutab sõnu, mis seostuvad puhastamisega pühamus. Tõepoolest on tegemist viitega pühamule – sest Jumalale on võimalik ligineda ainult siis, kui puhastamine aset leiab.

Peaks olema selge, et ainult Jumal saab meie südame puhastada. Küsimus on: milliseid valulikke valikuid tuleb meil teha selleks, et lasta Temal see armutöö meie elus korda viia?

Loe veelkord Hb 10:19 – 25. Üks teema kerkib ikka ja jälle esile ning selleks on “julgus”. “Julguse” (Hb 10:19) kohta kasutatud kreeka sõna [eesti keeles varjundiga “usaldus”] vihjab kartmatusele, julge olemisele ja mitte hirmumisele, mis Uues Testamendis kirjeldab meie uut suhet Jumalaga.

Algselt viitas see sõna avalikule kõnele, mis võib antud kontekstis just tähendada, et keegi võib Jumalale vabalt ligineda palves. Sedalaadi avatus meie suhetes Jumalaga toob rõõmsa usalduse/julguse. Meie julguse põhjus ja alus on selles, et meil on ülempreester taevas, kelle kaudu on meil pääs Jumala juurde. See pääs on piiramatu ning seda ei takista mitte miski peale meie endi ja meie valede valikute. Meile on esitatud avalik üleskutse tulla taevasesse pühamusse.

Millest selline julgus tuleneb? Seda ei saa me ise esile kutsuda, vaid selle toob jällegi esile äratundmine, et Jeesuse veri on võitnud meile pääsu Jumala juurde.

Kirjas heebrealastele on teisigi salme, mis räägivad julgusest ja kindlusest: Hb 3:6, 14 [sellest = julgusest]; 4:16; 6:11; 11:1. Mislaadi julgusest need salmid kõnelevad?

Kindlus ja julgus ei kinnista meid enda, vaid ainult Kristuse külge. Kindlus ja julgus ei sõltu sellest, kes meie oleme, vaid sellest, kes on meie Vahemees. Huvitav on, et ei ole nimetatud, nagu oleks usklikel midagi vähemat kui “täiskindlus” (Hb 6:11; 10:22). Tõenäoliselt juhib uus tee, mis on olnud Jeesuse surma kaudu alati avatud, meid kõigutamatu ja täie julguseni. Just seda oodatakse.

On kaks teed, kuidas kristlikku julgust saada ja seda usus säilitada. Üks on usu kaudu (Ef 3:12), teine ustava teenistuse kaudu kaasinimeste heaks (1Tm 3:13). Mõlemad küljed on vajalikud ja olulised. Kiri heebrealastele tõestab ise, et kristlase jaoks käivad usukindlus ja veenmine käsikäes. Kristlikult elamist ei saa kunagi eraldada kristlikust usust.

Mis esitab elus väljakutse sinu julgusele Jumalas või sinu täiskindlusele, et Temal on sinu suhtes hea tahe? Mida saad teha selleks, et aidata end kaitsta sellise vaimuliku ohu eest?

Lootus: ole kindel ja kõikumatu

Vaata järgnevaid salme. Mis on neil kõigil ühine? Millest tuleb usklikele kinni pidada?

Hb 3:6

Hb 3:14

Hb 4:14

Hb 6:18

Hb 10:23

Lisaks sellele, et meil on päästekindlus, on tähtis säilitada ja kinni hoida meile kõigile pakutud lootusest. Kirjas heebrealastele on sõnad “hoida kinni” tungivaks üleskutseks. Jääb mulje, et mõnel usklikul libises käest nende kristlik usk ja lootus. Apostlil tuli neid julgustada seda mitte käest laskma. Need salmid väljendavad üsna ühtmoodi tõsiasju, millest on väärt kinni hoida: lootust, julgust, kindlust ja usaldust. Kõik need mõisted puudutavad kristliku usu olemust. Me saame loota, olla julged, kindlad ja usaldavad sellepärast, et meie lootus ei ole meis enestes, vaid Jeesuses ja selles, mida Tema on meie heaks teinud. Sel hetkel, mil selle väga olulise tõe unustame, kaotame ka julguse.

Need salmid kutsuvad meid olema püsivad selles, mis “meil alguses oli” (Hb 3.14) ja hoidma kinni “kuni lõpuni” (Hb 3:6, 14; 6:11). Teha seda “vankumatult” (Hb 10:23) viitab muutmatule ja kõikumatule usule. Olgu olukorrad millised tahes, meie lootus jääb samaks, meie andumine Jumalale ei muutu, sest me võime usaldada, et Tema on ustav ja teeb, mida on tõotanud.

Pole kahtlustki, et Jumalal on oma sõnaga tõsi taga. Tema täitis töötuse, mille Ta andis Aabrahamile ja Saarale (vaata ka Rm 4:19 – 21); Tema täitis Kristuse esimese tuleku kohta antud töötuse (Gl 3:19) ja Tema täidab ka enda taastuleku kohta antud töötuse (Hb 12:26). Jumala lõplikuks töötuseks on aga igavene elu, mida Ta töötas isegi enne aegade algust (Tt 1:2; 1Jh 2:25).

Jumala ustavus on muutumatu. Ka siis, kui “me oleme uskmatud, jääb tema ometi ustavaks, sest ta ei saa ennast salata” (2Tm 2:13). Meie ustavusetus või suutmatus uskuda ei muuda Jumala kavatsust meie suhtes. Tema töötused jäävad meie kõlbelistele möödalaskmistele vaatamata vankumatuiks. Töötused on meile veel saadaval, sest ustavus on osa jumaliku loomusest.

Nii kerge on muutuda araks oma pattude pärast. Kuidas saame need patud võita ja samas ebaõnnestumise korral mitte anda alla? Miks tuleb meil

klammerduda nende tötuste külge eriti just siis, kui ebaõnnetume?

Neljapäev, 26. detsember

Armastus: julgustage üksteist

“Ja mõtelgem üksteisele, kuidas üksteist virgutada armastusele ja headele tegudele” (Hb 10:24).

Kui Hb 10:23 õhutab individuaalselt, siis järgmine, Hb 10:24, peab silmas usklike kogukonda. Me ei sammu oma teed Kristusega üksi. Meil tuleb järjekindlalt kanda hoolt üksteise eest.

Üleskutse üksteist armastada on kristliku käitumise põline koostisosa (Jh 13:34, 35; Gl 5:13). Üksteise armastamine aga ei tule juhuslikult. “Mõtelgem” osutab läbimõeldud ja hoolikale kaalutlemisele. Meid õhatakse pöörama tähelepanu kaasusklikele ning nägema, kuidas virgutada neid armastama kaasinimesi ja tegema head tööd. Õnnetuseks on kergem kaasinimesi ärritada ja üles keerata kui kannustada neid kristlikule armastusele, eks ole?

Nii et ühendagem jõupingutused tegema oma parimat kogukonna heaks, sest kui me armastusele virgutame, aitab see ka teisi armastada ja teha häid tegusid.

Loe Hb 10:24, 25. Mis on “armastusel” ja “headel tegudel” tegemist “kooskäimistega”?

Üks, mida kiri heebrealastele rõhutab, on tõsiasi, et saame oma armastust üksteise vastu väljendada kristlikel kooskäimistel. Juhul, kui keegi jumalateenistusele ei tule, siis kuidas ta üldse täidab Kristuse käsku armastada? Mõned inimesed võivad arvata, et neil on “hea” põhjus kristlikelt koosolekutelt eemale jäämiseks. Kiri heebrealastele aga puudutab seda tundlikku teemat nii, et lõpuks võib neid eemale jätta nende oma apaatia. Kui keegi tahab, võib ta alati leida põhjendusi koguduse kooskäimistele või kristlaste muudele kogunemistele tulemata jätmiseks. Need põhjendused aga jäävad varju tuleku põhjuse ees: olla õnnistuseks kaasinimestele.

Selline käitumine muutub veel pakilisemaks sedamööda, kuidas Kristuse taastuleku päev läheneb. Hb 10:19 – 25 alguses manitses kirjutaja usklike liginema Jumalale taevases templis ja selle kokkuvõttes tuletab ta neile meelde, et Issanda päev ligineb järjest. Kristuse taastulek peaks alati olema kristliku käitumise põhiline virgutaja.

Keda oma koguduses tahad sa julgustada oma sõnade, tegude või lihtsalt kohalolekuga? Juhul, kui oled selle kavatsuse üle mõelnud, võid tuua suure muutuse selle inimese ellu ja omakorda õnnistada ennast.

Edasiseks uurimiseks: “Vahemees oma tööpostil ja tegevuses ületab ametiau ja suurejoonelisuse tõttu suuresti maapealse, tüüpilise preestriameti oma... Selline Päästja pidi vahendama, seisma Kõigekõrgema ja Tema rahva vahel. Selle kaudu avati tee, mismoodi süüdlane patune võib saada pääsu Jumala juurde ühe teise vahendustöö kaudu. Patune ei saanud tulla ise, oma süüga ega mingi teenega, mis tal olnuks. Ainult Kristus võis avada tee, kuna ohverdas jumaliku käsu nõuetele vastava ohvri. Tema oli täiuslik ja patust rüvetamata. Ta oli plekitu. Patu kohutavate tagajärgede ulatust ei oleks kunagi teada saadud siis, kui selleks pakutud ravim poleks olnud lõpmatu väärtusega.” – Ellen G. White, *The Spirit of Prophecy*, 2. kd, lk 11.

“Usk Kristuse lepitusse ja vahendustöösse hoiab meid vankumatuina ja püsivaina kiusatuste keskel, mis meile koguduse võitluses survet avaldavad.” – Ellen G. White, *Piibli kommentaarid. SPA poolt välja antud*, 7A kd, lk 484.

Küsimused aruteluks:

1. Lehitse läbi kiri heebrealastele. Mis kohad on selles raamatus, kus meid kutsutakse ühel või teisel viisil tegutsema; sel viisil, mis tuleneb otseselt meie usust?

2. Peatu veel mõttel, et meil on täielik pääs Jumala juurde. Mida see tähendab? Kuidas peaks see meie elu mõjutama, eriti kiusatuste või vaimuliku olukorra üle araks muutumise aegadel?

3. Milline erinevus on usu “täiskindluse” ja oletava hoiaku vahel?

4. Peatu mõttel, mis on võetud Ellen G. White’i reedeses osas olevast tsitaadist: “Patu kohutavate tagajärgede ulatust ei oleks kunagi teada saadud siis, kui selleks pakutud ravim poleks olnud lõpmatu väärtusega.” Mida räägib eeltoodud mõte meile sellest, kui halb on patt, kuna see läks maksma “lõpmatu väärtuse”, Jeesuse elu? Kuidas mõistame seda “lõpmatut väärtust”? Kuidas aitab tõsiasi, et Jeesus on Looja, meil seda hämmastavat tõe hoomata? Kõike seda teades, kuidas on võimalik, et meie elu ei muutu? Kuidas on võimalik, et me ei taha seda teistele õpetada?

5. Kuidas arendada vaimulikku sõprust, mille kaudu julgustame üksteist olema armastavamad ja elama häid tegusid tehes? Millise vaimuliku kasu sa saad “koguduse kooskäimisest”? Mida kaotad siis, kui sa ei tule koos teiste kristlastega kirikusse jumalateenistusele?

Toita vaimulikke juuri

Mi Eh Kim oli pettunud. Neiu oli tulnud Hiinast Tokyosse, et õppida, kuid ta ei suutnud leida hiina adventkogudust ega osanud veel nii palju jaapani keelt, et inimestest aru saada. Ta oli harjunud Hiinas igal hingamispäeval jumalateenistusel käima ja tundis muret oma vaimuliku elu pärast, kui ta enam jumalateenistustel osaleda ei saa. Ta palvetas, et leiaks elupaiga, mis oleks kiriku lähedal.

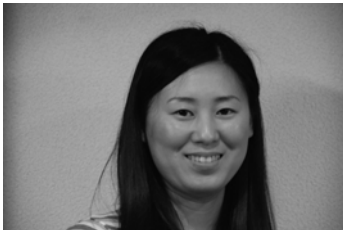
Sel ajal, kui Mi Eh õppis jaapani keelt, palvetas ta et Jumal juhiks teda ülikooli, mis asub adventkoguduse lähedal. Ta võeti vastu Tokyost natuke maad eemal olevasse ülikooli ja oma rõõmuks leidis ta, et lähikonnas oli adventkogudus. Koguduseliikmed pakkusid välja, et tulevad talle hingamispäeva hommikul järele. Milline vastus palvele!

Väikese jumalakummardajate grupi pastor tervitas neiu ja tutvustas talle koguduseliikmeid. Otsemaid tundis Mi Eh sõpruse soojust ning nautis vaimulikku pidusööki linnas, mille kohta tema sõbrad olid rääkinud, et seal ollakse võõramaalaste vastu külmad. Ta ootas hingamispäevi sellise innuga, mida oli raske ette kujutada.

Kui Mi Eh ülikooli lõpetas, läks ta Tokyosse tööle. Taas otsis ta kogudust, kus ühiselt Jumalat kummardada. Kuid sel korral sai ta teada, et hiina keelt kõnelev kogudus kogunes ühes linna kirikus, mis kuulus jaapanlastele. Kui-võrd väärtuslik oli Jumalat teenida emakeeles.

Mi Eh on olnud nüüdseks Jaapanis 10 aastat ja mõnikord tunneb ta ennast ikka veel võõramaalaseks. Ta teab, millist pinget tunnevad inimesed võõras riigis, ja seda, kui rõõmsad nad on, kohtudes inimestega, kes räägivad nende keelt. Tema kogudusepere aitab toita tema vaimulikke juuri ja teha ta elu suu-resti teiseks.

Osa eelmise kolmeteistkümnenda hingamispäeva annetusest on aidanud toita hiina keelt kõnelevat kogudust Tokyos. Nüüdseks on moodustatud teine kogudus, et veel rohkem hiina keelt kõnelevaid inimesi võiksid leida vaimutoitu võõral maal.

Mi Eh Kim on üks neist tuhandetest hiinlastest, kes õpivad või töötavad Jaapanis.